

צקלון

מוסף

ליום

קצין - המילואים

תשי"ד

צבא הגנה לישראל
הוצאת «מערכות»

צקלון

לקט תרגומים

תוכן הענינים

על שום-מה נעצרת הדיכוי?	לויט"קולי א. פ. סופט 3
כיצד נלמד משגיאותינו?	קולי פ. ט. מולדראן 19
פשיטה מן השמים	קפיטן ב. א. סויאר 27
מוסף ליום קצין המילואים	35

מוסף מיוחד ליום קצין-המילואים

המוסף המשולב בחוברת זו של ה"צקלון" (מעמ' 35) מכיל מאמרים ורשימות המלוקטים מכלי-מבטא צבאיים שעיקר ענינם — כוחות עתודה ומילואים בצבאות מיליציוניים — ממקורות בריטיים, אמריקאיים ושביצריים.

מוסיע בהשתתפות אה"ד

צבא הגנה לישראל
הוצאת "מערכות"

על שום מה נעצרה דיביזיה? זאת לויט-קול' אבן פ. סויפט.

בהמשך להצגת השאלה, לגבי מצב דמיוני בזירת מבצעים, "כיצד נעצרה דיביזיה?" ("צקלון" 11), מנתח קול' סויפט את גורמי היחיד — כושר-הקליעה ואימונו — היומיה-בעתה — הבנה פסיכולוגית לכל חייל-פרט, על המיוחד שבו — ו"ערפל שדה-הקרב" — כפי שנשתקפו באותו מצב-חזית דמיוני. כי בכל מקרה בו יש צורך להוכיח דבר — ומה-גם דבר אשר הדעות תהיינה חלולות לגביו — אין המחבר נמנע מהפרות-מה לשם הבלטת-יתר של נימוקיו והנחותיו. אך בין שהיתה דיביזיה נעצרת במסיבות הנתונות ובין אם לאו — כדאי לו לקורא הצבאי להעצר, לצורך עיון, ולקרוא במאמר בתשומת לב. הקול' אבן סויפט, אשר התחיל את שירותו בצבא ארה"ב לפני עשרים שנה כטוראי, "חייל-לפי-משלח-ידו", הגיע במלחמת-העולם השניה לפיקוד על גדוד ושימש בתפקידי מטה והדרכה שונים. מאמרו נתפרסם ב"ירחון כוחות הקרב" ("Combat Forces Journal").

כיצד נלמד משגיאותינו? זאת קול' פראנק ט. מולדראן

לא כל כך חידושים כאשר שימוש מושכל בלקח הצבור בנסיונות — בכך מונחת התשובה לשאלה הנצחית, "כיצד נתקן את שגיאותינו". זוהי, ע"כ-ל-פנים, המסקנה אשר מסיק קול' מולדראן במאמרו המנסה לבחון לאור הנחה זו את אשר למד-מחדש הוא — ואחרים כמוהו — במלחמת קוריאה. כתוצאה, עוסק המאמר בבחינתם והדגמתם של יסודות, הידועים מכבר, אך אשר לא תמיד זוכים לשימוש ראוי בהם; ותוך כדי כך מסתמך הוא גם על המאמר "הדגש על היסודות!" של גנרל ג'. ל. קולינס אשר התפרסם בחוברת ע"ח ב"מערכות".

נסיונו של קול' מולדראן מתפרס מפיקוד על מחלקה ועד לפיקוד על רגימנט, וכן שירות כקצין-מטה. אף בקוריאה הספיק לשמש כקצין-מבצעים של קורפוס וכמפקד רגימנט-רגלים. לפי שנת סיימו את האקדמיה-הצבאית (שבוסט-פוינט) — והיא 1939 — יש לשער כי לא מן ה"זקנים" הנו, תפקידו הנוכחי — ראש "קבוצה לנושא ההתקפה" במחלקה-הטקטית של "בית-הספר לחיל-הרגלים" של צבא ארה"ב — מחייבו ללא-ספק לשקוד על ה"קטנות" במלאכת חיל-הרגלים, שחשיבותן רבה כל כך. המאמר לקוח מ"רבעון" אותו בית-ספר (The Infantry School Quarterly).

(המשך בעמ' 71)

על שום-מה נעצרה הדיביזיה?

II

מאת: לויט-קול' אבן פ. סויפט, צבא ארה"ב

מסותיו של טוראי הנס מילר

הנס מילר היה מאלה המכונים בצבאות "עקומים". מש"קים וקצינים-זוטרים גרמניים. גילו סובלנות פחותה בהרבה מזו של דומיהם בצבא האמריקאי אל מי שנחשב בעיניהם "עקום", בלתי-יעיל; וזאת לזכור — כי דומיהם האמריקאים, אף הם לא היו מן הסובלניים ביותר! לכן מצא עצמו הנס מילר תקוע בבזך רוב הזמן, אם ננקוט לשון עדינה. אולם הנס התאמץ מאוד, ולא רק מפני שחייב היה איש להתאמץ בצבא הגרמני, כדי שלא לשאת בעונשים חמורים מאוד — אלא מפני שהיה זה מטבעו. אבל הדבר לא עזר לו בהרבה. ראשית כול — הוא היה מרושל. הנס מילר היה חייל מאותו טיפוס, המסוגל לצאת למסדר כשנעליו וסמליו ממורקים, כשבגדיו נקיים ומגוהצים כהלכה, כשהוא עצמו מגולח למשעי ומסופר, וכל פרט בציודו האישי בסדר המושלם — ואחרי-הכל עוד ייראה מרושל. יש אנשים הנולדים כאלה. הנס היה מפורז. פירושו של דבר — מוחו פעל בכיוון אחד בלבד; אם היה מהרהר באיזה ענין שהוא, היה מסיח את דעתו מכל דבר אחר. מאחר שמן השמים נגזר שהנס יבחל בהרבה עניינים צבאיים, ומאחר שמטבע הדברים הוא שאדם ירבה לחשוב דוקא על אותם דברים שהוא מחבב — יצר הנס רושם, שהוא שכחן עד-למאוד. ודבר זה לא הוסיף לו אהדה.

לא שמאס הנס בצבא מכול וכול — רחוק מזה. למעשה מאס הצבא בדרך-כלל בו, יותר משמאס הוא בצבא. אך הסיבה העיקרית לכך שהנס לא מצא את מקומו בצבא הגרמני, היתה סיבה שמעולם לא שינתה הרבה לכאן או לכאן בצבא האמריקאי, למרות מה שסופרים מסויימים מן התקופה שלאחר המלחמה היו רוצים שתאמין שכך היה — היה לו מראה יהודי, משמע, הוא נראה כמו שהגרמנים תיארו ל-עצמם יהודי, והתוצאה היתה אחת. שערותיו היו כהות ומתולתלות, אפו גדול, פניו מחודדים ושקועים כלשהו, ואוזניו מודקרות. למעשה היה גרמני יותר מרוב הגרמנים, ואם היתה בו טיפת דם יהודי, קשה להבין כיצד נקלעה לשם. אבותיו מדור-דור

חיו באותה עיירה שבמערב גרמניה. עבדו אותה אדמה, גרו באותו בית, ביקרו באותו פוגדק, וחשבו אותן מחשבות קרתניות במשך כל אותן מאות שנים. כפי שידעו הכול, מעולם לא חיו באותה עיירה איש, אשה או ילד יהודי; והאמינו לי — אילו היה כזה, כי אז היתה העיירה יודעת על כך.

נקל לראות, שהנס לא נקלט בחברה הצבאית, וכל מי שלא התאים לחברה הצבאית בגרמניה, שימש מטרה לפגיעות גסות. עובדה זאת לא הפכתהו לסורר, לא לבצל מרה-שחורה ואף לא לחולה-רוח. הוא הפך להיות יותר נכנע ומתרפס — התגלמות טבטונית של אוריה היפ¹. כשאך פנה אליו איש מעל לדרגת רב-טוראי, היתה דעתו מסתחררת עליו לחלוטין, והוא יצר רושם של טמטום מוחלט, אף שלמעשה לא היה כלל טיפש.

בהשפעת סביבתו פיתח הנס שתי תכונות צבאיות חשובות מאוד, שעתידות היו לעזור לו לאין ערוך בשעותיו הגדולות ביותר. הוא למד להתקיים בכל מצב, והוא סיגל לעצמו מידת-ערמומיות, פיקחות תחבולנית, שסייעה לו להשאיר בריא ושלם בנסיבות-הקרב הקשות ביותר. תוצאה יותר מורכבת ובלתי-ישיירה מסבלותיו של הנס בחייו הצבאיים, היתה אהבתו לכלי-נשק, ובמיוחד — לרובה. מאחר שבדרך-כלל נשללה ממנו קרבתם של חברים, ורעיונותם של אחים-לנשק, התפתחה בהנס אהבה בעלנית לרובה. הוא שמרו מכל משמר, ניקה, שימן אותו, השגיח עליו מפני מזג-האוויר ווידא שיפעל בשלמות בכל-עת. אף שהספיק להענש כמעט על כל עבירה צבאית אחרת, מעולם לא יכול איש — אף לא סרג'נט שולנברג — למצוא פגם ברובהו של הנס. עובדה אחרת על-אודות הנס, שהיתה ידועה אך מעט, היא שידע לקלוע, והיטיב לקלוע.

סרג'נט שולנברג היה היפוכו של טוראי מילר. הוא היה גבה-קומה, רחב-חזה וצר-מתנים. מדיו הלמוהו בשלמות; נעליו היו מצוחצחות תמיד; אף בקרב האיר זוהרן מבעד לבוץ ולאבק; עלה בידיו להיראות מגולח למשעי במשך כל מערכה כבדה. זכרון טוב מאוד היה לו לתקנות, ועינו החדה נודרה להבחין בעבירותיהם של הכפופים לו. גורלו של סרג'נט שולנברג עוצב ע"י המשטר הנאצי, שלמענו הוא נוצר. הוא אהב את טכסי-הפאר, את מצעדי הפיידים של ההמונים לאלפיהם, הוא אהם גם להרביץ באנשים — והיטלר הוא שנתן לו את ההזדמנות החוקית לעשות זאת לעתים קרובות למדי. היה זה אך מטבע הדברים שימצא את מקומו ביחידת "ס"ס כבר בראשית המלחמה, וכן היה זה מטבע הדברים שיוכה בה להצלחה רבה. הוא מצא, כי לא התקשה ביותר לנהוג בקצינים, ובמיוחד בצעירים ובבלתי-מנוסים שבהם. תמיד עשה זאת בטקט ובמשמעת; "יה, לויטננט, אנו יכולים לעשות זאת כך, אם רצונך הוא. כמובן, התקנות אומרות — או הקפיטן בדרך-כלל רוצה —

(1) דמות מ.דוד קופרפילד, לצי, דיקנס. — המתר.

שהדברים ייעשו בדרך זאת". כמעט בלי יוצא מן-הכלל נסתיים הענין בכך, שהדברים נעשו כרצון סרג'נט שולנברג. היתה לו יכולת להביא אנשים לכלל מעשה, ויכולת זו מכריעה תמיד. יכולת ההנהגה שלו הושתתה על פחד — עקרון שאנו בצבא ארה"ב, סולדים ממנו — אבל בצבא הגרמני השיג את תכליתו.

עם חלוף העתים היה לבעל-השפעה גוברת והולכת בפלוגתו, עד שב-6 באפריל חלש למעשה על הפלוגה כולה. באותו יום אירעה בגרוסהיים סדרת-התרחשויות, שהפכתהו למפקד הפלוגה גם להלכה. פלוגה ב' איבדה את הקשר עם הגדוד. מפקד הפלוגה הסביר לשולנברג שהוא, והקצין האחד, שנותר עוד בפלוגה, לוקחים את מכונית ה"פולקסווגן", ומנסים למצוא את הגדוד, כדי לקבל פקודות לעתיד. על סרג'נט שולנברג לקבל את הפיקוד על פלוגה ב' ולהגן על גרוסהיים עד שובם, או עד לבוא פקודות חדשות. לאיש מן הקצינים לא היתה למעשה כונה לחזור אל פלוגה ב'. ה"הרמכט" היה "קאפוט", וכל איש ידע זאת. על דעתו של סרג'נט שולנברג עלה אמנם הרהור שהקפיטן וחברו עומדים לערוק — אבל הדבר התאים יפה לרצונו. נמאסה עליו אותה נסיגה, נסיגה, נסיגה. הוא חש שאם יניף את שוט המשמעת של ה"ס"ס, יוכל להוליך בתלם את הגייסות הנחותים הללו. סרג'נט שולנברג השליט את מרותו, בהוציאו פקודה פשוטה מאוד, האומרת כי כל מי שיעצר כשהוא עוזב את גרוסהיים ללא אישור — יירה.

כפי שאפשר לדמות, לא היה טוראי מילר אחד מהחביבים על סרג'נט שולנברג. לכן יקשה לומר שיד המקרה היתה בדבר, שטוראי מילר הוצב כזקיק-חוץ במרחק 50 מ', בערך, דרומית-מערבית לבית הראשון בגרוסהיים, בעמדה הצופה על הכביש לכיוון מערב, זמן קצר לפני שעה 1400 ב-26 באפריל. סרג'נט שולנברג הציב את הנס מילר שם, בתקוה ובצפייה לכך, שאם יירה איש מחיל-המצב האומלל שלו שבגרוסהיים — יהיה מילר הראשון.

אותה אמנות הקיום-העצמי, שלמד הנס במרוצת דרכו הצבאית נטולת התהילה, מספקת היתה, כדי שיחפוץ לעצמו עמדה טובה. עמדתו הוכנה על גדתה של תעלה קטנה מעלת-צחנה, שנמשכה מן העיירה, העמדה נתנה להנס תצפית, שדה-אש מצויץ, ודבר החשוב עוד יותר — מחסה מעולה והסתר, וקו-הסתלקות לאורך ערוץ-התעלה. הנס מצוי היה בעמדתו, עיניו צופות על הכביש לכיוון מערב, שעה שבמוחו התחוללה תמורה מוררה. מאז יום הקרב הראשון שלו על חופי הפלישה, עת היה משותק מפחד אפילו כדי לירות ברובהו, לא היתה בהנס מילר כל תשוקה ללחום. כל משך הנסיגה היה הנס מתעניין רק בשמירת חייו. הוא למד לחיות כשהפחד על סביבותיו, את סרג'נט שולנברג ירא כמו את כדורי האמריקאים, או אף יותר מזאת. אבל עתה התעורר בו לראשונה רצון של ממש לעשות משהו כדי להגן על אהוביו — ביתו עצמו נמצא אך כעשרים או שלושים ק"מ דרומה-מזרחה מזה — רצון ללחום ולהדוף את האויב מן האדמה הקדושה של ה"פאטרלנד". אשתו, פרידה,

ובנו בן התשע, יוחנן, ומשקו הקטן, בן חמשת-האקרים, נמצאו בסמוך. הנס, קהתי החושים, וקשה-התפיסה, היה מגוי וגמור עמו, לפי דרכו, להגן על האהובים עליו. לבסוף הפכה המלחמה לענין אישי לגבי הנס.

הוא החניק בלבו את תחושת הבהלה הראשונה כשראה אותם באים — בטור כפול, טור בכל צד של הדרך. עלה בדעתו למהר אל סרג'נט שולנברג ולהודיע, אבל מיד דחה מלבו רעיון זה: סרג'נט שולנברג אך יסטור לו על שזנח את עמדתו. עתה החל מנתח את המצב בהשקט; הוא זכר, כי במסע לגרוסיהיים, השתעשע בספירת מספר הצעדים בין העצים הנטועים לצדי הדרך. המרחקים בין עץ לעץ היו, בממוצע, עשרים-וחמש פסיעות, או עשרים מטר. הוא החל מונה את העצים במעלה הדרך: אחד, שנים, שלושה — ועד העץ האחד-עשר, הגביה בתשומת-לב את הכונת ל-200, וברובהו לכתף המתין. כאשר עבר האמריקאי הראשון על פני העץ האחד-עשר, ייצב את הכונות כך שראש האמריקאי נח ממש על קצה הלהב, ותוך כדי עצירה בנשימתו, "סחט" לאטו את ההדק. הנס חש את הלם הרתיעה, וצלל לתוך חורו. שניות-מספר אחרי-כן הרים ראשו בזהירות וצפה, גל-שמחה עברה: על הכביש, בין העץ העשירי והאחד-עשר, היה מוטל האמריקאי ללא תנועה. והרי היה זה קל! באותן שניות מעטות הפך הנס מילר והיה לקטלן. בזהירות ובשקט משך את הברית, הפלית את התרמיל המרוקן, ודחף לאטו כדור חדש לתוך בית-הבליעה. הוא צפה למטר-אש שיבוא בכל-רגע, אבל דבר לא אירע. האמריקאים נעלמו מעיניו.

הוא הסתכל לאורך התעלה. סרג'נט שולנברג היה מתקרב בהליכה שפופה. פניו מעוותים, כפי שהסכיין הנס לראותו תמיד. "בול-עץ, אל מי אתה יורה? שוב אל צלך שלך? האם לא פקדתי עליך לעצור באש, עד שתראה מטרה?" לחש בזעף. הנס חכה עד שסרג'נט שולנברג הגיע לעמדתו, וללא הגה הצביע אל גופת המת. סרג'נט שולנברג כיוץ את גבותיו ובחן את הדרך.

"אה, זה טוב, זה טוב, אבל היוזר מאוד. אל תגלה את עמדתך". זה היה כל מה שאמר סרג'נט שולנברג. הוא חזר וחלל במעלה התעלה, ונעלם בתוך העיירה. לבסוף החלו האמריקאים לירות. האש היתה גבוהה ברובה, ופגעה בתוך העיירה. את הנס לא הדאיגה הרבה; הוא ידע שהאמריקאים טרם שיערו היכן מקומו. הוא המשיך לצפות על הדרך, ואז גילה עליה תנועה. אמריקאי אחר היה נע לעבר המת שעל הכביש. שוב הגביה הנס את רובהו, שוב דייק במכוון, והפעם כיון יותר נמוך — האמריקאי היה נע שפופות. הוא סחט את ההדק עד שחש את חבטת הרתיעה. כאשר נשא את ראשו להסתכל, ראה את האמריקאי האחר מוטל אפרקדן על הכביש. האמריקאים איכנו לבטח את עמדתו בינתיים, אבל יריותיהם לא נעשו קרובות יותר, וקצב אשם לא גבר. אולי התחכם להם הנס הקטן זו-הפעם, כאשר

הופיע סרג'נט שולנברג שוב, לא נראה כה זעוף. הנס הצביע ללא-אומר במורד הדרך. סרג'נט שולנברג הסתכל — וחייד, הוא טפח להנס על כתפו, ואמר: "קליעה נאה, מילר, יישר כוחך". הנס גיחך גיחוך טפשי ולא אמר דבר. אולי לא היה סרג'נט שולנברג זה ברנש גרוע כל-כך, אחרי-הכל.

דוא חזר למשמרתו, בראשונה לא יכול היה להבחין בכל תנועה. אבל אחרי כן הבחין פה ושם בזיע קל של ענף, בחופן אדמה מושלך, בחלק מגופו של אדם חולף ליד עץ. כמעט-קט הרים את רובהו בכמה מאלו המקרים — אבל עצר עצמו. לא עוד יוכל לירות פעמים רבות בלי שיאוכו, ועל-כן אל לו להרשות לעצמו לירות אל מטרה שאינה בטוחה. הוא ידע את האמריקאים. מרגע שאך יחשבו שגילו אותו, יטילו עליך מכל הבא-ליד: מקלעים, מרגמות, תותחים — הכול. הללו, אין הם צריכים לדאוג לחסכון בתחמושת. ואז עלה רעיון במוחו של הנס. לפרנץ בוכנר היתה עמדת מקלע-קל במרתף הבית שליד התעלה, כשבעים וחמישה מטרים ממנו. פרנץ ימצא ודאי בחור העמוק ביותר שיוכל למצוא לו, וכלל לא ישים לב למקלעו. אילו רק יכול היה להשיג את המקלע, ולהטיח באמריקאים כמה צורות מדויקים — כי אז אפשר שיוכל לשבור את ההתקפה המתרגשת ובאה, כמסתבר. הנס אץ לאורך התעלה, אל עמדת המקלע. ברור כשמש — המקלע היה נטוש. הוא תפס עמדה. שוב נראתה תנועה בין השיחים. איזה כלי, לבטח מקלע, הוכנס לעמדתו בצד העץ הלו. אנשים היו נעים למקומותיהם. הוא תכנן את אשו בקפידה, והקדים לכוון את מקלעיו אל כל מטרה בטרם יירה. ואז פתח בצורות קצרים, קטועים. ראשית — השיח; אחריו העץ, אחריו השורה בה נעו האנשים. עודו יורה — חש טפחת-כעס על כתפו. היה זה סרג'נט שולנברג, והוא היה קוצף. "טיפש שכמותך! מה אתה מנסה לעשות? מי אמר לך לירות במקלע זה? האינך יודע שעתה יפתחו עלינו האמריקאים באש מכל כליהם?"

"אבל חשבתיו..." ניסה הנס לשסוע.

"חשבת, חשבת, לא משלמים לך כדי שתחשוב. אני אהיה החושב פה סביב. אתה רואה? — הם כבר התחילו". זה עתה נפתחה אש-ההכנה האמריקאית. הוא היכה את הנס בחזקה על פיו. "עתה חזור לעמדתך. הם יתקפו כנראה אחרי זאת". הנס מחה בידו את פיו, שמעט דם החל ניגר ממנו. הוא זחל בחזרה לחורו. למעשה, האיר לו הגורל פנים יותר מכפי שידע. הבנין, שאותו עזב יחד עם סרג'נט שולנברג זה עתה, נפגע ישירות באש התותחים והמרגמות. פרנץ בוכנר, שאמנם מצא לו את החור העמוק ביותר שבבית — נקבר תחת המפולת. כאשר שככה אש-ההכנה האמריקאית, חיכה הנס מלא צפייה להתקפה, אבל זאת לא באה כלל. תמה היה לדעת מדוע. יותר מאוחר ראה כמה אמריקאים נעים על תלולית קטנה בצד הדרך, במרחק

של 500 מטר בערך. טוב מנה את העצים: עשרים ושלושה, עשרים וארבעה, עשרים וחמישה. קבוצה של ממש היתה שם עכשיו. הוא התפעל מן העוז שלהם לעמוד שם כך במגולה ולדבר, מעודד ע"י הצלחותיו הקודמות, החליט לירות יריה אחת אל הקבוצה. איש אחד משך את תשומת-לבו במיוחד. הוא נראה כמרכז-ההתעניינות. אפשר שזה הוא מנהיגם. הנס ייצב את כונותיו בזהירות. הוא הסתדר במצב יריה יציב ונזח, וכשמצא את המכוון, שהיה הפעם די מטושטש, לחץ על ההדק באטיות רבה יותר משעשה זאת בפעמים הקודמות. כאשר צפה עתה לראות את פרי מעלדיו לא ראה מאומה, אלא זאת שהאמריקאים הסתלקו מהמקום. לפתע חשב על סרג'נט שולנברג. מה יספר לו הפעם? והנה, כמובן, הופיע הסרג'נט בתעלה, ומראהו דוחה כתמיד. הנס לא יכול לחשוב על דבר שיוכל לאמר לו, זולת האמת. תגובת הסרג'נט היתה טיפוסית לו, כפי שלמד הנס להכירו:

"לעולם לא תלמד, לא כן — מילר? איך יכולת לקוות כי תפגע אי-פעם במשהו בטוח כזה? אך מאחר שכה להוט אתה להלחם, תשמש כתשמוע שם בצד הדרך הלילה — כל הלילה, מובן? עשרה כדורי-רובה ושני רימונים יהיו לך; זה הכל". סרג'נט שולנברג הסתלק, ולקח עמו את כל תחמושתו של הנס. פרט לעשרת הכדורים ושני הרימונים. הנס משך בכתפיו, משלים עם גורלו. ניהא, אולי יוכל לגלות עוד מעט תחמושת אי-שם. הוא הצליח למצוא ולהסתיר כשלושים כדורי-רובה נוספים, שלושה רימונים וחמישה מוקשים שמישהו השאיר באחד הבניינים. לאחר שהתייצב לפני סרג'נט שולנברג וקיבל את ההוראות הרגילות, עלה בידו להגניב את התחמושת לעמדתו שליד הכביש. בדרך-כלל היה תפקיד מסוג זה מפחיד את הנס. אותה תחושה של בדידות ופחד שם בחוץ, יחידי, מקשיב להתקרבותו החרישית של האויב; אבל משום מה לא איכפת היה לו הלילה. חיל גרמני זה שהפטרול האמריקאי נתקל בו אותו לילה, חיל קטלני מאוד היה. הוא חיכה עד שראה את הדמות האפלה בדיוק בכונת, קודם שפתח באש. אחרי-כן נראה היה לו שמגע באחד נוסף, בטרם נטשטשו הדמויות בחשכה. מאוחר יותר בלילה דימה הנס לשמוע טרטורם של מנועי-טנקים. כך נזכר במוקשים. הוא זחל החוצה והטמינם בצד הדרך ליד מעביר-מים קטן שחובל. הוא הטמין שנים מצד אחד, ושלושה מן הצד השני. הוא חפר בכידונו גומה לכל מוקש וכיסהו בזהירות. אח"כ חזר לחזרה, וישן שנת-פחדים כל שארית הלילה. למזלו של הנס לא תפסו סרג'נט שולנברג ישן, שאלמלא כן היה גורה.

חיל-המצב הגרמני שבגרסה-היי, שהיה מרותק למקומו בכוח רצון-הברזל של סרג'נט שולנברג, חיכה כל הבורק להתקפה הממשמשת ובאה. כיון שלא באה, החלו רבים מהאנשים אף להתאושש קמעא. למרות המזון הגרוע והעדר כל סיוע-אש, אפשר שהאמריקאים יעקפו את גרסה-היי. אולי תבוא עזרה, והנה מאן-דהוא,

שהקשיב רב-קשב, הבחין בקול מוכר ומטיל-מורא. "Tabos" (1) אמר. זמן קצר לאחר-מכן נדמה להם כאילו כל העיר גרוסה-היי כולה נחרבת עליהם. משנסתיימה ההכנה הארטילרית, נותרו בגרוסה-היי גרמנים מועטים שהיו מסוגלים או נכונים לתפעל את נשקם. כשהטנקים והרגליים נעו ועברו אותם מטרים מעטים אחרונים, נשארו אך שנים שיכלו ורצו בכלל לירות: סרג'נט שולנברג וטוראי מילר.

שוב נמלט הנס מהשפעותיה העיקריות של ההכנה האווירית והארטילרית האמריקאית. עמדתו בפאת העיר היתה מרוחקת במידה מספקת ממרכז-הפגיעות של רוב הפגזים והפצצות, וכך לא נפגע פיסית, אף כי היה המום כדבעי. אולם הוא לא היה נרעש עד כדי כך, שלא יכול לירות ברובהו שעה שהחלה ההתקפה האמריקאית. הוא ירה לאטו, וראה שלושה או ארבעה אמריקאים צונחים לארץ. אולם הוא היה עסוק הרבה מכדי להעריך את התוצאות של כל ירי. כאשר הוברר לו, שאין לעצור בעד האמריקאים, זינק אתורנית לאורך התעלה אל עמדת המקלע, שהיה מוצב עתה על גלי-הריסות. חייל שהנס לא הכירו, היה משמש את הכלי, אבל הוא נראה המום; אף לא היה יורה בכלי, כי-אם מסתכל בו כאילו לא ראה כמותו מעולם. הנס דחפו הצדה בכוח, והחל לירות. הוא הספיק להציץ ולראות את סרג'נט שולנברג כשהוא מילל כמטורף ומאיים באקדחו על חבורת חיילים עלובים-למראה, המצטנפים מאחורי גלי-הריסות אחר. אבל הנס מרוכז היה במלאכתו מכדי להרהר בסרג'נט שולנברג. הוא ירה במקלעו צרורות קצרים, מדויקים, אל הרגלים הנלוים אל הטנקים. לבסוף הפסיקו הרגלים להתקדם; אחריהם נעצרו הטנקים. הנס נתמלא שמחה. "שוב עצרנו אותם; שוב עשינו זאת"; אבל שמחתו לא ארכה. האמריקאים יצאו שוב קדימה. הוא התמיד לירות אל המטרות החולפות-עוברות, אבל הם עדיין הוסיפו לבוא. פתאום הכיר הנס בכך, שאין לעצור אותם עוד. כדורים היו מתזזים עתה עפר לרגלי עמדתו; לפלא היה שלא נפגע. שני כדורים חלפו במעילו, אחד בשרוול והשני בצדו, והלו שרט את בשרו. המקלע עצמו נפגע כמה פעמים, אי-אפשר היה לשאת זאת. הנס צלל לתחתית חורו, אל רובהו. אפילו להכנע לא יכול. הוא ידע שאם אך יקום על רגליו, ייחתך לגזרים. הוא החליט להעמיד פנים כמת. הוא יכול לשמוע את האמריקאים צועקים. הוא חש שמישהו נמצא כאן, בשרידי אותו בנין! אינסטינקטיבית הושיט יד לרובהו, לא כדי להשתמש בו, אלא כדי לחוש אותו בטחון. שרק רובהו עשוי להעניק לו. הוא חש את לפיתתו החזקה, הגסה, של האמריקאי שהקפיצו על רגליו. והנה ניסה האמריקאי — שהיה אינדיאני — ליטול ממנו את רובהו. הנס היה המום, שבור. לא את רובהו! היה זה חברו היחידי! הוא לא רצה לירות עוד באיש. רק את רובהו רצה לשמור בידו. אבל האמריקאי עקרו מבין ידי. אז התמוטט הנס כליל. כל המתח של עשרים-וארבע

(1) הכינוי הגרמני למפציץ-קרב (קיצור המילה "Jagd-bomber"). — המהר.

השעות האחרונות, המזון הרע, הפחד, חוסר המנוחה, ההלם — ירדו על הנס בבתי אחת. הוא החל למלמל ולבקש רחמים; הוא חזר אל עצמו כפי שהיה מלפנים; הוא פטפט ללא-הרף, אף שאיש לא יכול היה להבינו. לבסוף, כשהאינדיאני זינק עליו, נפחד כולו. הוא ראה את סרטי המערב-הפרוע בהם רדפו האינדיאנים אחרי אנשים כדי להסיר את עור-גולגלתם מעליהם. אינדיאני זה מתכוון לעולל לו כזאת. הוא החל לרוץ בעורו, בטרור. אילו אך יירו בו וישימו קץ לכול. אבל אל יטלו ממנו את שערו הנאה, המתולתל. וכאשר התמוטט לבסוף, תלי-אדם מתרעם ומצטנף על הכביש היה מוטל כאן יצור חסר-תואר וראוי לחמלה — האיש שבלם את הדי-ביזיה ה-1.

זה עלול היה לקרות כאן

ד כאן היה זה סיפור דמיוני לחלוטין. מכאן ואילך, אינני מתכוון שיהיה משהו מהדמיוני במה שבדעתי לומר. בין אם הסיפור טוב או רע, הגיוני או בלתי-הגיוני, אמיתי או לאו — הריהו מבליט כמה עקרונות צבאיים חשובים מאוד. הראשון בהם הוא חשיבותו של החייל-הפרט בקרב.

כאן מצינו איש, אשר עצר דיביזיה שלמה למשך עשרים וארבע שעות בלא-כלום זולת רובהו, מספר כלי-נשק אחרים שנודמנו לידיהו בשדה-הקרב, וכן רצון והחלטה, וידיעה או אינסטינקט, אשר נתגלו בקרבו מסיבה זאת או אחרת באותו מקום ובאותו זמן מסויימים. בנסיבות ובתנאים הנתונים, אולי לא יכול היה דבר לעצור אותה דיביזיה, פרט לפצצה אטומית — ואולי גם לא פצצה אטומית. אומנם רשאי אתה לטעון כי אותם תנאים ונסיבות גזר לו המחבר על-פי טעמו, כדי להדגיש נקודות מסויימות — נחא; אין לך דבר שלא תוכל להוכיחו באופן כזה. אבל לרוע המזל אופייני הדבר לקרב-הרגלים, שקשה ביותר להבדיל בו בין דמיון לבין מציאות. מטוסים חוזרים עם תצלומים של מצלמות-מקלע המעידים על התרסקותם באויר של מטוסי-אויב, על מתקני-תעשייה שלמים המועפים למרום. בידי הצי הוכחות מצולמות של אניות-אויב שטובעו. אבל רק החייל הרגלי יודע את הרושם המהמם שמטביעה עליו ועל חבריו נפילתו של אדם במרחק הקטן מד' אמותיו, כשגולגלתו רצוצת-קליע; או נשיאתם-גרירתם של מנהיגיו וחבריו לפתע-פתאום מן השדה, בגלל משהו שיוכל לשמעו — אך לא יוכל לראותו. ואין הוא יודע אף כהוא זה על השפעת אשו שלו על האויב; יכול הוא רק לנחש ולקוות, ואולי למנות את הגויות כשהוא מגיע ליעד.

לפי הסיפור היה הנס מילר אחראי במישרין לארבעים מתוך ארבעים ואחת האבדות שהוסבו לפלוגת זאב. האמריקאי שנפגע מידי אחר היה קפטן סטיבנס, שנפצע ע"י סרג'נט שולנברג. אפילו הטנק הוצא מפעולה ע"י מוקש שהניח הנס

מילר. כל מי ששירת בפלוגת-רגלים קרבית יודע, שזהו מספר אבדות כלל לא-קטן בשביל פלוגה אחת תוך עשרים וארבע שעות. השתמשתי בדיביזיות-הרגלים ה-1 לצורך סיפורי, מפני שהיתה זאת דיביזיה מאותו סוג שיכול לשאת אבדות כאלה, ולבצע בכל זאת את משימתו. מאמין אני, כי היה בה כדי לייצג את הטובות שבדיביזיות שלנו; אולי אין היא טובה משלך או משלי, אבל ללא-ספק דיביזיה נאה מרוב הבחינות. אם אומנם נמצאה 30 ק"מ, או 450 ק"מ, מזרחה מן הרינוס ב-26 באפריל — זאת לא אדע; אותה שעה נמצאתי אני-מעברו השני של העולם ונלחמתי ביפנים. אולם מאמין אני, שדבר זה יכול היה לקרות לכל דיביזיה אמריקאית במלחמת-העולם השניה. היה דבר זה בלתי-רגיל, אבל לא יחיד-במינו, שפלוגה אחת תשמש משמר-קידמי לדיביזיה. היה זה דבר בלתי-רגיל, אבל לא יחיד-במינו, שעיריה קטנה, או צומת-דרכים, כמו גרוסהיים, תלבש חשיבות אסטר-טגית או טקטית, כפי שאירע. לא היה זה דבר בלתי-רגיל, אף לא יחיד-במינו, שפלוגה טובה כמו פלוגת זאב תבלם כפי שנבלמה. הנקודה המיוחדת בסיפור זה היתה בכך, שמעלל זה בוצע ע"י אדם אחד; ואפילו בזאת אפשר שלא היה מן המיוחד. מי יכול לומר שאיש אחד אינו יכול לעצור את יחידתו הוא למשך עשרים וארבע שעות, באותם תנאים ונסיבות בהם נמצאה עצמה הדיביזיה ה-1 באותו יום?

פני שנוסיתי בקרב, נהגתי לומר: "כזאת וכזאת אירע כאן בתרגיל היום, אבל זה לא עלול לקרות בקרב". אינני מדבר עוד כזאת, שכן למדתי כי אין לך כמעט דבר שאינו יכול לקרות בקרב הרגלים. צריך הייתי לומר שמבחינת ההגיון אין זה עלול לקרות בקרב, אבל גורלו המר של החייל הוא, שעליו ללחום בבלתי-הגיוני כמו בהגיוני. בר-מזל הוא, או פיקח, או שניהם גם יחד, אם יודע הוא "לחשב" מה הגיוני, ומה בלתי-הגיוני. אם המצב הקרבי שהמצאתי היה אומנם יחיד-במינו — התיכל לציין מצב קרבי אמיתי שלא היה יחיד-במינו? והוא הדין ביחס לאופיו של הנס מילר. על כל פנים, מאמין אני שהמסופר בסיפורי עלול לקרות, ובצורה זאת או אחרת אף יתכן שקרה.

ברם דומה — וקרוב לוודאי — שאף אם אירע משהו מעין זה, איש לא ידע על כך. הנס המסכן, כדומיו הרבים הלוקחים מן החיים-ממש, נועד לחיות בהסתר ובהצנע, ומסתבר שנשאר משוכנע, כי כאיש-צבא היה "כשלון".

אילו ידעה פלוגת זאב שאדם אחד בלבד הוא הכוח-הלוחם היעיל המתייצב על דרכה, כי אז נמצאו אנשיה בתוך גרוסהיים מקץ דקות מספר לאחר מות קורפורל ריבנה. אילו ידעו קפטן סטיבנס וקולונל קיטס שסרג'נט שולנברג הרס לחלוטין את ערך הגרמנים ככוח-לוחם בשעה שסילק את הנס מן המקלע, כי אז היתה פלוגת זאב בעיירה לאחר זמן קצר עוד יותר — וללא אבדות. אלמלא נפגע גנרל אפלטון, יש להניח שהדיביזיה היתה מחזיקה ביעדיה שש שעות יותר מוקדם. אולי המתמיה

ביותר הוא, שאילו שילח סרג'נט שולנברג מגרוסהיים כל חייל גרמני פרט להנס מילר, היו הגרמנים משיגים אותן תוצאות עצמן. באבדן אדם אחד בלבד, אולם כפי שאירע למעשה, הרי נוכחותה של אותה חבורה שבורת-הרוח וחסרת-היעל הצילה את כבודה הצבאי של דיביזיה אמריקאית. אותו יום נמצאו ודאי גויות בשפע בגרוסהיים, וכן עדר-ראיה, וזהוים מהימנים ודו"ח-שבויים, וכל אלה הוכיחו כי גרוסהיים הוחזקה ע"י גדוד, דברים נכונים היו אלה, וכך צויינו בדבריימי הדיביזיה, ברם, יעדר-הדיביזיה נכבש ברגע שנפל בשבי הנס מילר.

ובכן רואים אתם, שדברים כה רבים על אודות קרבי-הרגלים הם בלתי-ידועים, בלתי מובנים, או מוסברים שלא כהלכה, עד כי בעל-כרחך הנך נזקק לדמיון, כדי להוכיח נקודה מסוימת. מסתבר, שרוב התיאורים על קרבות-ממש, אינם בעיקרם אלא דמיון בלא-הכי.

אם מסוגל איש אחד להשיג את התוצאות שהשיג הנס מילר הדמיוני שלנו ואם לאו, אין זה מן הענין. אם גם נדרשו שלושה או ארבעה כמות, או תריסר, או אפילו מאה, כדי לעשות את המלאכה שעשה הוא באותו יום — יש להודות בכך, כי אנשים כאלה ערכם רב עד-מאוד. אין דיביזיות נבלמות ע"י מטוסים או אניות מלחמה, ואין הן נעצרות לחלוטין אף ע"י ארטילריה; הן נעצרות ע"י אנשים, ובעיקר — ע"י רובאים. ולנוכח כל אותן דיביזיות שעוד יהיה עלינו לבלום, הננו זקיקים לרובאים רבים, לרובאים טובים רבים, לעוזאזל, לא לכולם יזמן מזלם הטוב — או הרע — להמצא במצבו של הנס מילר, אבל מתקבל-על-הדעת שאם יהיו לנו די רובאים טובים, עלולים כמה מהם למצוא עצמם במצבים דומים, ולהיות מסוגלים לעשות מה שעשה, אף שאולי לא נדע זאת לעולם.

נקודה צבאית נוספת מדגים סיפור זה — הלוא היא המנהיגות, מנהיגות טובה וגרושה. סרג'נט שולנברג, למשל, היה אחד המנהיגים שהוצגו בסיפור. הוא היה סרג'נט שרוב הקצינים, כגרמנים כאמריקאים, מוכנים היו לתת את כל היקר להם כדי להשיג כמותו. ובכל זאת קשה לראות, כיצד יכול מנהיג להתגלות כפחות-יעיל בשדה-הקרב מסרג'נט שולנברג זה. טוראי מילר היה יעיל למרות סרג'נט שולנברג, יותר מאשר בגללו. זהו פסק-דין חמור למדי בשביל כל מנהיג, הואיל ומשימתו של מנהיג היא לעשות את כל אנשיו ללוחמים יעילים. מדוע נכשל? — רוח אנשיו היתה שפלה; מכל מקום, לפי קנה המידה שלו, היו אלה אוסף אנשים עלובים למדי. האם היתה זו אשמתו שנכשלו? חייכם, שאמנם כן.

זכור לכם בודאי כי החלק הגדול של מנהיגותו של שולנברג, היה מושתת על פחד — פחד מפני סרג'נט שולנברג. אנו, האמריקאים, איננו חסידי התיאוריה של מנהיגות מתוך פחד. אנו אומרים שעל המנהיג להיות הוגן, מתחשב באנשיו, אמיץ-לב, נאמן, החלטי, וכן הלאה, בדיוק כשם שאנו אומרים כי "הצופה דברו אמת, נאמן,

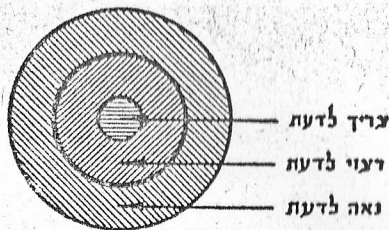
אינו נופל ברוחו, ועוזר לזולתו"... כל זה נכון מאוד. כולי הסכמה עם זאת, כשם שאני מתנגד לחטא. אבל מדוע יש פגם במנהיגות המבוססת על פחד? אדם המשיג את שלו ע"י הטלת פחד על אנשיו מפני אי-עשיית הדברים, עדיין מבצע הוא את משימתו, הלא כן? וברוב המקרים, בין אם נודה בכך ובין אם נמאן, הוא משיג את שלו ביתר יסודיות, ביתר מהירות וביתר יעילות מאשר בכל שיטה אחרת. יש לנו מנהיגים בצבאנו, קצינים ומש"קים, שיאמרו לך גלויות, כי הדרך לנהוג בחיילי היחידה היא להטיל עליהם פחד-מות מפניך. ובכן, מדוע מנהיגות היסודה על פחד מפני המנהיג אינה טובה בדרך-כלל? כשלוננו של סרג'נט שולנברג אומר לנו מדוע.

היתה לו חבורת אנשים נפחדים תחת פיקודו בגרוסהיים. אין לך כמעט אנשים שלא יהיו נפחדים בקרב אך אנשים אלה, להם היתה סיבה יותר חזקה לכך מאשר לרוב האחרים. נוסף על הריכוזים האויריים והארטילריים המפחידים, נאלצו לפחד גם מפני סרג'נט שולנברג.

ראינו עד כמה בלתי-יעיל היה כל זה. רק איש אחד לחם. סרג'נט שולנברג לא ידע, או העלים עינו מן הכלל, כי תוכל לנהוג חייל לקרב, אבל לא תוכל להכריחו ללחום. אנשים נפחדים מאוד אינם לוחמים כמו אנשים הנפחדים רק במקצת. כאשר המתח והפחדים, שהם טבעיים בקרב, מוגברים עוד ע"י פחד מפני המנהיג, מן ההכרח שיעילותם הקרבית של האנשים תפחת באותה מידה. והו הדבר שבגללו נכשל סרג'נט שולנברג. זאת הסיבה לכך שמנהיגות המושתתת על פחד אינה עקרון בדוק. אולם, האם קורא אתה זאת בספרי-הכיס לשימוש-שדה, או בדוקטרינה שלנו על המנהיגות? לא, אינך מוצא זאת. וכל זמן שלא תמצא להם סיבה טובה ובדוקה למשוך ידם בזאת, תמצא מנהיגים, שגם אם לא כך ידברו מן השפה ולחוק, יבססו את מנהיגותם במתכון על פחד. סבור אני שמוטב ונאמר להם מדוע לא תעמוד להם זאת. שעה ש"המשחק מתחיל".

סרג'נט שולנברג היה אמן הפרטים הבלתי-חיוניים. יש אנשים בצבאנו, שיקצפו על דברי אלה. אין פרטים בלתי-חיוניים בצבא! כל הקטנות — גדולות! תשומת-לב מדוקדקת לקטנות, היא אחת התכונות החשובות ביותר למנהיגות! אני מסכים, אבל יש להודות, סבורני, שפרטים מסוימים עדיפים על האחרים, ועוד בכך יש להודות, שמנהיג טוב חייב להיות מסוגל להבחין בין עיקר לטפל, או — אם תרצו — בין חיוני לחיוני יותר. רובנו התנסינו בעבודה למען משימה שכה הקפיד על קטנות, עד שמאומה לא נעשה מעולם. כרגיל תמצא אנשים כאלה במטות. אני אומר זאת לא מפני שדבר לי נגד קציני-מטה בדרך-כלל, אלא מפני שהפרטים חשובים הם בעבודת מטה.

סרג'נט שולנברג לא תפס מעולם שאותו הנס מילר, אשר ברשלנותו לא יכול היה לזכור דברים, ותמיד נראה והתנהג כשפל-ברך וערמומי, יכול להתגלות בכל זאת

המדריך לומד שבהכנת הנושא עליו להדגיש קודם-כל את הנקודות אשר ב"אישון" לגבי העברת-השיעור — את אלה ש"צריך לדעת". אחרי-כן, אם נותר פנאי לך, יכול את הנקודות ש"רצוי לדעת", ואז אם נותרת שהות נוספת — גם את הנקודות ש"נאה לדעת". מדוע לא נהג גם לפי עקרון זה באימונינו? טול נושאים כמו הסברה והשכלה, לחמה חימית-בקטריולוגית-רדיואקטיבית, שעת הכומר, שעת המפקד¹, וקבע אותם ב"חיצון", ב"נאה לדעת". כל עוד לא הגיע החייל לרמה הדרושה — נאמר, לרמת קלע במטוח-הרובה, ולרמה דומה במטוח יריות-שדה — וכן בנושאי "צריך לדעת" האחרים, לא יקדיש כל זמן לנושאי "נאה לדעת". כאשר יגיע לרמה הדרושה בנושאי "צריך לדעת" ו"רצוי לדעת", יעסוק מספר שעות, כדרוש, בנושאי "נאה לדעת", ואם אפשר — אף יותר, בהתאם לרצונו. אשר לאנשי ההסברה והשכלה העלולים למחות על כך, אותם אשאל: מה טעם ללמד אדם מדוע הוא לוחם, אם איננו יודע כיצד ללחום? לאנשי הלחמה החימית-בקטריולוגית-רדיואקטיבית הייתי אומר: אין דבר שהחייל מוכרח לדעת על לחמה חימית, אלא לעטות ולהסיר את מסכת-הגז שלו, וזאת יוכל לעשות בדרך אל המטוח ובחזרה ממנו. לכמרים הייתי מספר, שהכומר הטוב ביותר אשר ראיתי מעולם היה זה, שבמקום לבקש יותר מן הזמן המוקצב לו יצא לשדה, למטוח, או לכל מקום אחר בו היתה חבורת אנשים מכונסת, דיבר אליהם שם, ואגב כך נטל חלק באימוניהם. לחסידי "שעת-המפקד" הייתי אומר מה שאמר אחד ממפקדי-הפלוגות שלי משכבר-הימים: "אם אנשי רוצים לראותני, יודעים הם שדלתי פתוחה, שאני עומד לרשותם במוצב-הפיקוד שלי, או אפילו בביתי; אין הם צריכים שעה מיוחדת לשם כך". יודע אני שדבר זה יקלל הרבה לוחות-אימון נחמדים-למראה במפקדות רבות, אבל שיטה כזאת היתה משפרת את האימונים שלנו, היתה מטילה על מפקדינו הצעירים אחריות מסוימת, ופותחת בפניהם הזדמנות להפעיל את כושר-השיפוט והיזמה שלהם באימון אנשיהם. מעט מאוד מכל זה יש בהם עתה.

¹ שעה קבועה, בה יכול כל איש לשוחח אישית עם המפקד. — המתר.

ולמעשה אף התגלה — כחייל טוב בשדה-הקרב, אף כי הסרג'נט רדף את הנס ללא-הרף על פרטים אחרים, נעלמה ממנו כליל העובדה הכל-קובעת, שהנס למד באיזה שהוא אופן כיצד, מתי, ולאן לירות ברובהו, ובכלי-נשק אחרים, ביעילות. זו עובדה שחייב היה לדעת על אודות הנס, לו גם נשכח ממנו כל פרט אחד אודותיו. הדבר אשר חסר לסרג'נט שולנברג, אפשר שהיה, לאמיתו של דבר, הבנה בסיסית של טבע האדם. אבל הוא התעניין ביעילות, לא בטבע האנשים. במאמציו הנהושים להשיג יעילות זאת, שכח את היסוד העיקרי המביא לידי יעילות צבאית: את האדם. סיבות לרוב נמנו לתבוסתה של גרמניה, בין אלה לא פחותת-ערך היא, לדעתי, הסיבה שהיו לה שולנברגים רבים מדי ומילרים מעטים מדי. אבל אולי מוטב שלא נחמיר מדי בבקרתנו את סרג'נט שולנברג, אלא אם כן ברי לנו, שאנו עצמנו מיטיבים עשות ממנו. המנהיגות האמריקאית, כפי שהיא מתוארת בסיפור, לא היתה גרועה. עד-כל-פנים, לא היתה כונה לתארה כגרועה. אני סבור כי היתה אופיינית למדי למנהיגות צבאית אמריקאית במלחמת-העולם השניה. מנהיג, הפותר כל בעיה צבאית בקרב ב"אמצעות אש וגופרית שהוא ממטיר על פקודיו כל-אימת שהם נעצרים, — אינני מאמין כי מנהיג טוב הוא. קולונל גלוביי, בסיפור, היה הקרוב ביותר לטיפוס זה, אבל לזכותו עומדת הסגולה שבוטאה בכך, שהעניק למפקד הגדוד שלו, אשר "לקח" את היעד, משהו שהעיד על אמונו בו והערכתו אותו. אם היה כה הוגן ביחס לכל מפקדי-הגדודים שלו, מאמין אני כי היו נכונים לבוא באש ובמים למענו, למרות ההתפרצויות המקריות של חימה וחוסר-סבלנות. תכופות מתגלית מנהיגות טובה לאחר-קרב, לא פחות מאשר לפניו או בעיצומו. אני מקוה, כי הסיפור ממחיש גם זאת. אבל תמיד נוכל לשפר את רמת המנהיגות שלנו; אל יהא לאיש ספק בדבר.

הנקודה האחרונה המודגמת בסיפורי היא החשיבות לאין-ערור של האימון בשמירתם ובתפעולם של כלי-נשק, ובפיתוח היזמה הקרבית. אין לך דבר חיוני יותר מאשר ללמד חייל לתפעל את נשקו, ולהחדיר בו את הרצון והיזמה להשתמש בו. כולנו יודעים זאת, כמובן, אף מנסים לעשות זאת, אבל הננו מנסים ללמדו דברים נוספים כה רבים, עד כי לעתים קרובות בטלים שני נושאים חיוניים אלה בששים. אחדים מן המוחות המעולים ביותר בקרבנו חשבו ומצאו, שיש להקדיש כך וכך שעות לקלעות ברובה, כך וכך שעות לאימון-הכיתה, כך וכך שעות להסברה והשכלה, וכן הלאה. אולם, היודעים אנשים אלה לכמה שעות זקוק טוראי סמית כדי ללמוד לקלוע? יש ללמד את החייל הרגלי לקלוע בין אם תדרשנה לכך שמונה שעות, או שמונים שעות או אפילו יותר.

היכן תמצא את הזמן הדרוש לכך? הנה דרך אחת לפתור אותה בעיה. בביה"ס לחיל-רגלים, שעה שמתאמנים בו מדריכים חדשים, מציגים בפניהם לוח שאינו אלא מטרה רגילה, כגון זאת:

באימון הקליעה ברובה, ייעשה כל האימון ה"יבש" במטוח עצמו. משלמד החייל את המכון הנכון, את התאמת הרצועה (1) ולחיצת ההדק, וכן כמה ידיעות-יסוד על עמדות-יירה, והוא חושב שמוכן הוא לירות, — יירה. יבוטלו "תרגילי-הלימוד" ו"תרגילי הבחון". הוא ילמד לאפס את רובהו, ואחרי כן יירה קורס רגיל. כל-אימת שיירה, תרשמה התוצאות. לכשיגיע לרמה הנדרשת, יהיה עליו לשמש כחונך, ויהיה מוכן לנושא מסוג "רצוי לדעת".

אתה אומר: "יפה מאוד, כל אחד יכול להפוך למומחה בדרך כזאת". אבל האם אין זה בדיוק הדבר שאנו רוצים? האין אנו מנסים ללמד חיילים רגלים רבים ככל האפשר את תורת הקליעה, ומקלים עליהם לזכות באות-הקלע? למומחי הכלכלה והאספקה, הטוענים שאיננו יכולים להרשות לעצמנו הוצאת תחמושת כה רבה, הייתי אומר: בטלו כמה הצגות-בידור, או תנו לנו את הכסף שנחסך ע"י ביטולה של טיסה עקב מזג-האוויר, ואנו נוכל לקנות את התחמושת הנדרשת. מחירה אינו כה רב בהשוואה לעניינים רבים אחרים, שעליהם מוציאים אנו את כספנו. והתוצאות תצדקנה זאת אם נוכל לייצר חיילים רגלים, שהיו מסוגלים לפגוע במה שהם יורים.

כל זה מרחיקני קמעה מסיפורנו על אודות הנס מילר — פרט לכך, שהנס אהב לקלוע, ואהב רובים, כפי שתזכור בודאי, לרוע המזל מתייחסים רוב החיילים האמריקאים בימינו לרוביהם ולשאר כלי-זינם, בדיוק כפי שיתייחסו לסחורת-סדקית — עד שהם מגיעים לידי קרב. בימים עברו, בעת תגרות האינדיאנים, היה לו ל"סיר" כינוי-חיבה בשביל רובהו, והיה מדבר אליו כאל יצור אנושי. הימים ההם חלפו לעד; אפשר שמוטב לצבא שנפטרנו מאותם ימים, אבל אותה אהבת איש לרובהו ראוי היה שתשמר. אין היא מצויה אצלנו כיום, וההוי הצבאי אינו מעודד זאת. אנו נותנים לאדם רובה, מלא גריו בדרך-כלל, אולי כבר פגום בגלל טיפול לקוי; אומרים לו שזהו רכוש הממשלה, שמחירו 80 \$. דורשים ממנו לנקות אותו, מזהירים אותו שאם יאבד אותו יהיה עליו לשלם תמורתו, אם אינו פועל — יחזירוהו ויקבל אחר במקומו. החייל מנקה אותו לבקורת; אבל באין בקורת — לא יהיה הרובה נקי. אם אינך מאמין בזאת, בדוק את הרובים ביחידתך באחד מימי-השבוע, לאחר שבוע במטוח, כשרבים מן האנשים נמצאים בחופשה. הרובים של האנשים הניצבים בשורות יימצאו נקיים, אבל טול כמה מן הכנים שהוקצו ליוצאים לחופשה. תמצא אנשים רבים אשר זמן רב לא הייתי מניח להם לצאת שוב לחופשה. כאשר אנו מנפקים רובה לאיש, עליו להיות במצב מושלם, ורצוי שיהיה חדש. מוטב שניתן לו את הרובה ונאמר לו שהוא בעליו, אם הוא נשאר בחיל-הרגלים, יישאר הרובה אתו. אם הוא

(1) שיטה הנהוגה בעיקר באימון צלפים, לחזק את לפית הרובה ביד שמאל בעזרת התאמת אורכה של רצועת-הרובה. — המתרגל.

מפוטר מן השירות פיטור-בכבוד (1), יוכל לקחתו אתו, או שימכרנו לממשלה. זהו סמלו כחייל-רגלי, פריט-הציוד היחיד השייך לו, ולא לממשלה. הממשלה תלמד אותו כיצד לירות בכלי, כיצד לטפל בו, אבל מכאן ואילך האחריות היא עליו. לא יודבק תרומחיר על אותו כלי (2). הוא עלול להיות שווה את חייו יום אחד. אך אם אינו פועל — אין הוא שווה פרוטה שחוקה. אם יימצא מלוכלך או מוזנח, יילקח ממנו לזמן-מה. זה יהיה ענשו. אם יש צורך בדבר, יתנו לו לשאת משהו כבד יותר בינתיים, אבל אם יש הכרח לקחת ממנו את הרובה לצמיתות, אין הוא ראוי להיות איש חיל-הרגלים, חיילים שהוקצו לצותות של כלי-נשק, יחזירו את רוביהם להחסנה, אבל יוכלו למשכם שוב בכל עת. אני מאמין שדבר זה יחדש ברגלים שלנו את הכבוד לרובה ואת הכבוד לעצמם.

אנשים שיש להם בטחון בכלי-נשקם, ושיש ביכולתם לתפעל אותם, צריך שתהיה להם גם היזמה לתפעלם כהלכה בשדה-הקרב. זהו הדבר שעליהם לעשות. ברם, הם אינם יורים — לפחות בחלקם הגדול אינם יורים, כדברי ס.ל.א. מרשל (3). יש מניחים שזמנתו של החייל האמריקאי רבה מזו של חיילים אחרים, מפני שהוא גדל בארץ חופשית, מורגל לעשות את רצונו החופשי ולעצב את גורלו במורידיו, יתכן ונכון הדבר ביחס לאחדות מפעולותיו הצבאיות, אבל אין הכרח שכך יהיה בשדה-הקרב. יזמה קרבית היא המביאה את החייל-הפרט לידי כך, שיקרב למלחמה על אויבו וישמיד אותו. לעתים קרובות ניתנת הדחיפה לכך ע"י קצינים-זוטרים ומש"קים. יש וייעור הניצוץ בחיילים בודדים, ומהם יעבור ליחידה כולה, אבל אלה הם מקרים יוצאי-דופן. על-פירוב מתגלית יזמתם של חיילינו במציאת דרכים המקילות עליהם את עבודתם. אינני מתכוון לאמר זאת בצורה סרקסטית, מפני שללא-ספק יש יתרון צבאי בשימור המרץ לקראת המאמץ הגדול. אבל אני סבור כי הנגו משלים את עצמנו אם מאמינים אנו, שאכן מגלים הם יזמת-קרב רבה באותה מלאכה אלמנטרית מאוד שבמצוד על האויב והשמדתו בכלי-נשקם האישיים. כן חושב אני שטעות היא להאמין, שאימונינו מחושבים בצורה הטובה ביותר להשגת מטרה זאת.

אנו יכולים לאמן המון-אדם גדול ורב במהירות, ופחות או יותר ביעילות, אבל אנו מאמינים אותם כהמון, ומשתמשים בשיטות הייצור ההמוני. בקרב המודרני אין החיילים פועלים בהמון, ואם הם עושים כן, הרי הם סובלים אבדות יתרות. מנהיגים המנסים לבטל מבנים המוניים, אבל עודם שולטים באנשיהם באותה דרך כפי שנהגו

(1) בצבא ארה"ב — פיטור שאין עמו דופי (כלומר לא מסיבות משפטיות וכו'), הפוסלות אותו לשירות. — המתרגל.
(2) נהוג באחרונה בצבא ארה"ב, לסמן על פריטי הציוד את מתייריהם.
(3) בספרו "אנשים מול אש".

במבנים המוניים — טובלים המנהיגים אבידות כבדות יתר-על-המדה. אני סבור, כי קוריאה חזרה והדגישה עובדה זאת. הפתרון הוא, כמובן, להחזיר בחייל-הפרט את היוזמה ואת הרצון לבצע את משימתו במבנים פרושים, כשהוא פחות-אוי יותר פטור משליטת מנהיגו. אך הגם שזהו פתרון המובן מאליו, לא יתרחש הדבר מעצמו, ואופי האימונים הדרוש כדי להשיג זאת איננו פשוט. אם אומר שבידי הפתרון השלם, לא יהיה זה אלא יהירות שבאשליה-עצמית. אבל בידי כמה הצעות, אשר סבורני כי עשויות הן לעזור.

ראשית, נזכור נא את העקרון שסרג'נט שולנברג לא ידעו מעולם, ומה גם שלא היה מאמין בו: תוכל לנהוג חייל לקרב, אבל לא תוכל להכריחו ללחום. אמור זאת לחייל. יוצא-ידופן הם המקרים בקרב, כאשר תוכל לומר לו מתי או לאן לירות ומתי ולהיכן לנוע, חוץ מאשר בצורה כללית ביותר. יש להניח שלמד כיצד לנוע ולירות. כל השאר — מוטל עליו. הדבר נראה פשוט, אבל בקרב הוא מסתבך, אם בלבו של החייל מקונן הספק מתי ולאן לירות; וזהו מצב נורמלי לשדה-הקרב, שכן הזמן המתאים לירות הוא כרגיל אותה שעה שיורים עליו מנשק-קל. המקום אליו יש לירות הוא אותו מקום שבו היה נמצא הוא עצמו, אילו היה הוא האויב היורה. עמדתו המעולה היא במקום ממנו טוב ביותר לירות, אך להשאיר, בן-בזמן, מאובטח. אם הוא מיטיב למדי לירות, עד שאין האויב יכול להשיב אש, זקוק הוא לפחות אבטחה; ככל שירבה לירות, כן ירבה בטחונו, בתנאי שהוא מיטיב לירות עד כדי כך שימנע את האויב מלהשיב אש; ככל שיקרב אל האויב, כן ירבו סיכוייו לפגוע במטרה. לפיכך, בדרך-כלל, הטוב ביותר הוא לנוע לקראת האויב. כאן, בכמה מילים פשוטות, נסתכם כמעט כל שצריך החייל-הפרט לדעת על תנועה, על אש, ועל טקטיקה. אני חושב שעלינו לחזור ולשנן לו דברים מעין-אלו, ולהעבירו בתרגילים טקטיים כשהשליטה בו מינימלית, כדי ללמדו את הדברים הלכה למעשה. ודאי, יש לאגף את האויב, כאשר זה ניתן לביצוע, ולתקפו מן האגף או מן העורף; אבל זאת היא בדרך-כלל בעיה למנהיגיו ולא לו. כשהחייל תוקף — ללא יוצא-מן-הכלל — יתקוף חזיתית מפני שהאויב הנתקף אינו צריך אלא להסב את פניו באשר הוא ולהפנות את כלי-נשקו. הרובאי חייב להיות דן-יחיד, ביזמתו הוא, כיצד, מתי ולאן עליו לירות מנשקו, ולהיכן ינוע כדי לעשות זאת. ואנו — עלינו לאמנו לעשות זאת.

דוחות-קרב אוצר לקח הם. הנמנע מללמדם — מבובזו.

כיצד נלמד משגיאותינו?

(לקח רגלים מסלחמת קוריאה)

מאת: קולונל פראנק מ. מולדראן.

אמר לי, קולונל, מהו הלקח שלמדה אותנו הרגלים המלחמה בקוריאה?
שאל הגנרל-בדימוס.

„לקח רב“, השיבותי.

„לקח רב שלא נודע למלחמת-העולם השניה?“

„המ...“ נשתהיתי כדי להרהר קמעה.

„הבן“, אמר, מצביע על נדבך דו"חות-קרב מימי מלחמה השניה. „אין לך, למעשה, הרבה דברים חדשים שנלמדו בקוריאה; אולם רבים הם הלקחים שנלמדו מחדש“.

„אכן! דברים רבים, הנראים לנו כחדשים, אינם לאמיתו של דבר חדשים כלל. חפשי-נא בדו"חות „ישנים“ אלה ומצאת סעיפים על-תכנון לקוי, על סיוע-אש על פני הקרקע וכיוצא באלה. רבות מן השגיאות פשוט חוזרות ונשנות.“

„אמת!“

„והיודע אתה מדוע? הקשב ואומר לך. משום שטבועה בנו הנטיה לטמון בתיקי-תיקים את שלומדים אנו בכל מלחמה ומלחמה. הנוהג הוא: „תיק אותם ושכח אותם“. שומה עלינו לעשות משהו כדי שנתחיל לתקן בו ביום את משגיננו. הפק תועלת מלקחי-קרב אלה שנלמדו כדי עמל ויגע! הצג אותם לפני הגייסות. אם אנו, בשר-דם, למשגה יולדנו, הבה נשגה, לפחות, למען השם, שגיאות חדשות! שהרי לשוב ולחזור על שגיאות נושנות, עסק משעמם למדי הוא“.

שיחה זו נתקיימה לפני זמן לא רב. מאז נוכחתי, משחיטתתי בערמה של דו"חות-קרב מימי מלחמה השניה, כי אכן צדק הגנרל. מה היא הסיבה לכך, שאלתי, שעדיין מוצאים אנו ליקויים כה מרובים בזירת קוריאה?

משהעמקתי חקור בדורחות נוספים — והפעם בדורחות מבציר קוריאה, ומש-מצאתי אישור לנסיוני האישי, נגלתה לי התשובה לקושיה. והרי התשובה: „אורחי-מעש בלתי-הולמים תוך כדי הגשמתה של הלכת-הקרב שלנו, ובמקרים רבים — היעדר גמור של כל אורחי-הגשמה הולם". ושעה שתשובה זו ניצבת לנגד עינינו, מסתבר לנו, כי עלינו לראות נכוחה את חולשותינו ולגבור עליהם ע"י אימון. יהיה בכך מן המועיל לכולנו אם ל„לקחי הקרב" שלנו ינתן-פומבי בתוך שורות הצבא. הגם ששיאותינו רבות הן, מעטות בהן תקלות-רבתי. במאמרינו זה נדח בתקלות החמורות בלבד. לא אגולל כאן ניתוח מפורט, אלא אנסה לדון באותם „משגים" שניתן לתקנם ע"י אימון. כהתחלה, נעיינא בענין סיוע-האש.

סיוע-האש

היכולת לרכו במהירות מיני אש-מסייעת, היא אחד העיקריים שביתרונותינו על פני היריב. ברם ההתבוננות בקורפוס-העשירי (סוף 1950, תחילת 1951) גילתה, כי היה זה „כשרונה" של הארטילריה יותר מאשר של חיל-הרגלים. חיל-הרגלים — למרבה-הצער — לא ניצל ניצול מכסימלי את כלי-הנשק המסייעים שלו. למשל, בהתקפות רבות לא השתמשו בקנים-ללא-רתע, לפי שהיה מי שסבר כי „הקנים ותחמושתם כבדים מכדי טלטלם במעלי ההרים בקוריאה".

בפקודות שהוצאו ביחידות, ובייחוד בפקודות שבדרג הפלוגה או המחלקה, לא ניתן אלא ציון סתמי בלבד בדבר סיפוחו, או סיועו, ליחידה של כלי-נשק מופעל-צות זה או אחר. לא הוקצו לא מטירות ולא אזורים להנחתת-אש. והתוצאה: כלי-נשק אלה לא הופעלו בהתקפה כהלכה.

לעתים קרובות מדי היו מספקים כלי-נשק מופעל-צות גדודיים אל פלוגות או מחלקות. דבר זה פוגם באותה גמישות, המושגת שעה שכלי-נשק אלה מופעלים בסיוע-כללי. עלינו לזכור כי על-מנת לודא הצלחתה של התקפה ועל-מנת להפחית את אבידותינו, חובה עלינו להפעיל את הכלים-המסייעים של חיל-הרגלים במלואם. הפעלה וסיוע מכסימליים ניתן להשיג אך ורק על-ידי תכנון מפורט, מדודקדק ובעתו.

התכנון

נהגם של האמריקאים להחליף „מהירות" ב„חפזה" הוא שורשם של רבים מקשיי התכנון שלנו. אנו ניגשים אל משימה בתכנון מועט או בלא תכנון כלל. צא וחשוב! כלום אין הדבר חסכוני יותר להקדיש שלוש או ארבע שעות לתכנון התקפה, אשר תסתיים בהצלחה תוך 30 דקות, מאשר להקדיש 30 דקות בלבד לתכנון התקפה אשר אפשר ותזכה להצלחה (אם המול יאיר פניו) מקץ שלוש או ארבע שעות או ימים? אם ברצוננו להשתמש שימוש מלא בפוטנציאל-ה„אש" שלנו, כי אז עלינו להקצות זמן לתכנון כלי-נשק ולתזוזה.

מספר דרכים לתקנת הרע גלויים לעין. אך ראשית חכמה היא, לחדול מן ההנחה, כי סיוע-אש תכליתי מוכן ומזומן לך בכל עת. לפקודות בכתב (רגימנטליות וגדודיות) יש לצרף נספח-לסיוע-אש מפורט, הכולל משימה מפורשת לכל כלי-אש מסייע. אל תניח דבר ביד המקרה. בדיקה-מחדש של רשימה, שבה כל כלי-הנשק מופעל-יצות — אלה האורגנים-של-היחידה, אלה שבסיפוח ואלה שבסיוע — תסייע לך לודא אם אמנם הוקצו להם משימות ירי כאלה. אותה רשימה חייבת לכלול טורים-טורים לציון שטחי העמדות, אזורי-המטרה, משימות שהוקצו ושאר נתונים נחוצים.

„בית-הספר-לחיל-הרגלים" הגביר ומגביר בהרבה את הדגש אשר הוא שם על תכנון סיוע-האש. בעיות-אימון לגדוד ולרגימנט כוללות כיום תרגילים בנושא זה. המגמה בעריכתן-מחדש של הוראות-אימון היא, לזפות את ענין תכנון סיוע-האש באותו טיפול אשר לו הוא ראוי.

השטח

המבצעים הראשונים בזירת קוריאה מספקים דוגמאות רבות בהן נכשלנו. פיתן שלא חקרנו-מראש את השטח ולא ניצלנוהו לטובתנו. הרי לכם מעשה בפטרול, בגודל-של-מחלקה, באזור יונגוול, בינואר 1951. פטרול זה התעלם מהרכסים שחלשו על דרכו, שעברה בתוך גיא. התוצאה: יחידת אויב קטנה ערכה מארב לפטרול והרגה או שבתה את מרבית אנשיו.

הרי דוגמה נוספת: גדודים אחדים מן הקורפוס-העשירי סבלו אבידות כבדות ליד הזאנסוג (ינואר 1951) בשל אותה סיבה עצמה. אף-על-פי שנמצאו במגע קרוב עם האויב, העלימו עין מן הרכסים הסמוכים לדרך בה היו נעים. ועוד מקרה: בקרבתו של מאגור-המים של צ'וסין (נובמבר 1950) אבד רוב-רובו של צות-קרב-רגימנטלי אחד בשל ניתוח-שטח לקוי. הם דבקו בשטח-הנמוך תחת להשתמש ברכס החולש, שהקביל לדרך מסעם.

דוגמאות כגון אלה, וכן הקביעות שבה נהגו להתעלם מטיב פני-השטח — החל במחלקה וגמור ברגימנט — מעידים כי משהו אינו כשורה בדרכי ההדרכה שלנו. חייבים אנו לשים דגש רב על הערכת השטח בכל הבעיות הטקטיות. כל התרגילים הטקטיים, תמרונים, בעיות-שדה, ותרגילי-מפה חייבים לכלול שאלות בניתוח-השטח, ואת אלה יש לשאול לפני כל שלב תמרון או שלב תכנון. הריני משוכנע לחלוטין כי אחדים מן התרגילים, מן-הראוי כי יוקדשו בשלמותם ללימוד פני-השטח ולתיורים טקטיים ברגל.

שאלות בניתוח-השטח נכללות בכל ה„בעיות" המוצגות ב„בית-הספר-לחיל-הרגלים". נוסף על כך, פיתחנו דרכים ואמצעים מצוינים להוראתה המציאותית של הערכת-השטח.

שורשן של רבות מן התקלות שביחידות-קטנות נעוץ במישורן במיעוט ההבנה לצירוף המכונה "אש ותמרון" וכן לצורך לחפש אחרי נקודת-תורפתו של האויב ולהלום בה. כדי לתקן מעוות זה, הורה הגנרל לוטון קולינס, לשעבר ראש-המטה של הצבא, כי בחומר ההדרכה יכללו גם הנימוקים לארגון-המשולש של יחידות הצבא וכן היחס שבין ארגון זה לבין טקטיקת-ההתקפה שלנו.

מבצעי לילה

מרבית המפלוגות שלנו בקוריאה, בתחילתה של המלחמה, התרחשו בלילה. הטעם לכך גלוי כיום לעין. הסינו-קוריאנים נוכחו מהרה לדעת את אי-נטייתם של האמריקאים למבצעי לילה ואת מיעוט-כשרונם בהם. מזוין בידיעה זו, היה האויב מפטרל בלילה ועורך בו את התקפותיו הראשיות.

הואיל והיתה לנו נטיה לחדול מלהילחם עם רדת החשכה — ותכופות לא קיימנו, לאחר שהחשיך, לחץ על היריב באמצעות פטרולים — היו הסינו-קוריאנים מצליחים להתחפר ולזכות מהרה במערך הגנה מאורגן-היטב. התוצאה: למחרת היום היינו נאלצים לערוך חדירה רבת-מחיר נוספת.

בשלהי 1951 החילונו משתמשים בורקורים כדי "למשש" את השטחים אשר לפני עמדותינו. עם זאת פחתו מגעי-גישוש והתקפות של היריב בלילה. לרוע-מזלנו מעולם לא הפקנו את מלוא הערך מן הורקורים שלנו. לא הפעלנום מאחרינו בשילוב עם ההתקפות והפשיטות הליליות שלנו עצמנו. הדיכוייה הדרום-קוריאנית ה-9 הפגינה את ערכו של אורח-הפעלה זה במבצע "הרה-הסוס-הלבן" (אוקטובר 1952). שעה שתיאמה ברוב-יכולת זרקורים וסיוע-אש. המבצע זכה להצלחה מלאה.

לפני שנת 1950 לא היו גייסותינו מאומנים די-יצרכם במבצעי לילה. כתוצאה, לא נטו גייסותינו ללחום בלילה, והמפקדים וקציני-המטה שלנו היו רק לעתים רחוקות מתכננים איזו התקפת לילה. והאמת המרה היא זו, כי באותם ימים ראשונים היתה יד הסינו-קוריאנים, שפעלו בחשכה ובסיוע-אש מועט, על העליונה הן בתמרון והן בקרב.

התוצאה ההגיונית ממצב זה היתה תוספת-דגש על מבצעי לילה. אימון זה מן הראוי כי יכיל מבצעים בתנאי תאורה-מלאכותית ואת השימוש באמצעי תאורה מכל המינים. כן שומה עלינו לאמן את אנשינו (ואת מפקדינו) להמשיך התקפה מוצלחת אף לאחר רדת החשכה. הכרחי כמו כן, כי נלמד לתכנן לקראת קרבות-לילה ופטרולי סיור.

(1) לרקע של קטע זה במאמר ראה מאמרו של הגנרל לוטון קולינס "הדגש על היסודות" שנתפרסם ב"מערכות", חוברת ע"ה, ושעליו מסתמך, במקורו, המאמר הניתן בזה.

התקפת "עמדות-מוכנות"

הסינו-קוריאנים הם אָמנים במלאכת ההתחפרות וההסוואה. העמדות-המוכנות שלהם ניתן לכנותן "מבוצרות" ממש והן מצריכות אורחות-התקפה מיוחדים. בשנים 1950 ו-1951 נהגנו לתקוף את עמדותיו המחופרות של האויב באותה דרך עצמה שתקפנו עמדות החסרות בונקרים ותעלות-קשר. נוכחנו מהרה, כי נגד מערכות-הגנה כאלה הכרחיים תכנון מפורט של סיוע-אש והפעלתם המלאה של כלי-הנשק כולם. נתחור לנו, כי יש לחזק את המחלקות ואת הכיתות שלנו ע"י להבירורים ואמצעי-הריסה וקנים-ללא-רתע, וכי שימוש מלא ברימוני-רובה ובכזר קות (בתוך המחלקות) דבר חיוני הוא. למרבה הצער היו מחלקותינו תוקפות, באותם ימים, עמדות מבוצרות אלה כשלישיותן אך מעט ציוד נחוץ זה, ובסיוע אש בלתי-מספיק.

מערכות-הגנה נוסח-סינים נכללות עתה בבעיות שמתרגלים אותן ב"בית-הספר-לחיל-הרגלים" ושמים עתה דגש על אופני חיזוקן של כיתות ומחלקות לפעולות מסוג זה.

אימון דומה יש לכלול בתקנוניהם של מרכזי-האימון וביחידות הסדירות. כדי לספק חלקית את הצורך במקצתו של הציוד הרצוי הנ"ל מתנהלים עתה מחקרים אשר אפשר וכתוצאה מהם יוכנס להלביור לתיקני-הציוד של חיל-הרגלים.

ניהול ההסתערות

יחידותינו מוכשרות לנוע בקלות יחסית מקו-ההתחלה ועד לקו-ההסתערות. בחיפוי של ירי ארטילריה ומרגמות. ברם משהופסק ירי הארטילריה או נעתק למקום אחר, יש והן מתקשות להוסיף להתקדם מקו-ההסתערות ועד היעד. הסיבה העיקרית לכך היא, שאין כל כלי-הסיוע שבנמצא מוסיפים לירות עד אשר יימצאו הגייסות במרחק של מטרים ספורים מן היעד. חולשה זו מצדנו מסוכנת ביותר בשטחים כשטחי קוריאה, אשר שם עובר, כרגיל, זמן ניכר בין הרגע בו הופסק ירי-הסיוע ועד לרגע בו עולה בידי הגייסות להגיע, בטיפוס או בזחילה, אל יעדם. הישגן דרכים לתקנתו של רע זה? יש ויש! והריהן לפניך: א. על הרגלים להוסיף ולהתרגל ל"הישען אל אש הארטילריה", ואף ל"הישען אל תוכה פנימה" — תוך כדי התקדמותם. אש זו לא תיפסק ולא תעתק אלא לאחר שהתחילו ההסתערות המפורשת. ב. יש להשתמש בכל כלי-הנשק האורגניים-שלהיחידה המצויים, כדי להנחית כמות עצומה של אש על היעד שעה שהארטילריה מעתיקה (או מפסיקה) את אישה.

רובים, רימונים, מקלעים, קנים-ללא-רתע, להבירורים, וטנקים — בכל אלה אפשר להשתמש בשביל הנחתת האש למרחק של מטרים ספורים בלבד לפני גייסותינו המתקדמים. כן אפשר להשתמש בעשן לתכלית מיסוךם של הגופים המסתערים.

מחקרים שנעשו אחרי מלחמת-העולם השניה הראו כי בשעת התקפה רק 15 אחוז מכלל הרגלים שלנו יורים-בפועל מכלי נשקם. מחקרים דומים, שנעשו בקוריאה, מעידים כי כיום עושים כזאת רק 50 אחוז. הרי שחלה התקדמות, אלא שכדי לצמצם את מספר אבידותינו וזקוקים אנו ליותר מאשר לתוספת באש-הרובים. חייבים אנו להגביר את אישם של כלי-נשק מופעלי-צות.

תקנות-בטחון מונעות את השימוש בסיוע-אש "מהודק" בעת אימוני ההס-תערות. אבל חובה היא על המדריכים, המפקדים ומטותיהם להדגיש כל כך את הרמה הנרצית, עד כי אורח-המעשה הנכון של ההישענות אל תוך אש הארטילריה פנימה" ממש ידבק במתאמן.

ההתארגנות על היעד

בימיה הראשונים של מלחמת קוריאה היינו זונחים התארגנות מהירה ונכונה על יעד, לאחר שנכבש. האויב היה מנצל זאת על ידי ביצוע התקפות-נגד וריזות. כתוצאה, תכופות היינו מפסידים את השטח ונאלצים לחזור על המבצע. בין הקשיים הראשיים שלנו היתה העובדה כי בתכניותינו ובפקודותינו לא היו כלולות הוראות מפורשות להתארגנות-מחדש. הסתפקנו בתכנון של ירי-הסיוע ושל התמרון עד לשלב כיבוש היעד בלבד.

פקודות שדה, וביחוד הפקודות בדרג של פלוגה, מחלקה, או כיתה, חייבות לכלול הוראות מפורטות לגבי שלב ההתארגנות-מחדש. עוד לפני תחילתה של ההתקפה יש להקצות לכל כלי-נשק כיתתי ולכל כלי-נשק מופעל-צות אזור-עמדה משלו וגזרת-אש (על גבי היעד) משלו. כאשר התואים המשמשים ציונים בשטח והאזורים על היעד שהוקצו אינם נראים ממוצב-התצפית או מקו-ההתחלה, אפשר לבצע את ההתארגנות-מחדש באמצעות השימוש ב"שיטת השעון".

חזית נרחבת

רבים מן הקצינים והמש"קים, שנתנסו במלחמת-העולם הראשונה, לא השתתפו מעולם בהגנה ממושכת. הואיל וחסר להם הנסיון המעשי בצורות-טקטיקה הכרוכות בכך, נאלצו החיילים בקוריאה לשלם "דמי-לימוד" יקרים. במתחם-ההגנה של טאגו-פוסאן, בימי הראשונים, היו כרגיל גזרות-ההגנה שלנו רחבות פי שלושה, או יותר, מן השיעור שנחשב קודם-לכן לתקין. בתחילה ניסו היחידות לכסות חזיתות-נרחבות ע"י השתרעות-לרוחב כדי לשלוט בשטח כולו שליטה פיזית. אולם תוצאות הדבר, בדרך-הטבע, היו היעדר השליטה, עומק בלתי-מספיק וחוסר סיוע-אש הולם.

העמדות-האישיות בגזרות-חזית "מתוחות" אלה היו כרגיל "שוחות-שועל" קטנות וחסרות מחפה-ראש. שכנוע החיילים, כי יתקינו מחפה-מעל-לראש לעמדת-תיבה, דרש מאמץ כביר מצד המפקדים. גדרות-חיל טקטיות נמתחו כרגיל במקביל

לחזית ובקרבה כזו לעמדות, שפטרול-אויב היו נעים בנקל בטוח-של-רימון. איסוף ידיעות על אודות האויב יצר בעיה נוספת. אחוז גבוה של פטרול-הסיוע שלנו נכשל בשל השימוש הבלתי-נאות בתנאי השטח ובשל השליטה המועטה בטכניקת-הסיוע, או היעדרה הגמור. זהו אותו סיפור-מעשה עצמו אשר שמענוהו במלחמת-העולם השניה. אלא שהאשם איננו בפטרולים בלבד. תכופות לא צמצמה המפקדה-האחראית את תפקיד הפטרול למשימה פשוטה וניתנת-לביצוע בלבד. ובמקרים רבים לא היתה המפקדה מקצה מספיק זמן לתכנון, לתדריך ולעריכת חזרות.

ברבים מן הפטרולים, ששוגרו ע"י פלוגות, לא היה מצוי אף לא איש המסוגל להומין אש-ארטילריה או אש-מרגמות, או לתקנה. והרי דבר זה עצמו אירע לעתים קרובות במלחמה"ע השניה. כדי לתקן ליקוי זה מן-הראוי כי המשק"ים שלנו (או, בעצם כל החיילים-הרגלים) יודרכו בתיקון-אש — וזאת על ידי נסיון-שבחציאות, ולא להלכה בלבד.

ענייני-נסיגות

ימיה הראשונים של מלחמת קוריאה רצופים דוגמאות של מצבי-שואה, שנגרמו על-ידי נסיגונותיהם של יחידות-קטנות לסגת שעה שהאויב בא מאחוריהן. נסיגות אלה היו על-פירוב תנועות לא-מתואמות, "נוסח-ערב-רב". כדי למנוע הישגות כשלונות מעין אלה בעתיד עלינו לזכור:

1. כי אין שום יחידה נסוגה אלא אם כן קיבלה פקודה לכך מן המפקדה שהטילה עליה את המשימה המקורית.
2. כי המפקדה הגבוהה-יותר עשויה להגיש עזרה, ובידיה אף היכולת לעשות כך.
3. כי הבנה שלמה של דרכי-ההגנה-ההיקפית חיונית הגה.

בסיסי-פטרולים

בסיסים אלה הנם, למעשה, סיגולה של מערכת המוצבים-הקדמיים שלנו — מוצבים-כלליים ומוצבי-קרב — לצורך התאמתם לתנאי השטח שבקוריאה. השתמשו בהם בימי מלחמה"ע השניה (בזירת איטליה), אך רק באחרונה הפכו הם לנוהג-שבשגרה.

מצאנו, כי בסיסי-פטרולים בעצמת גדוד יש ביכולתו — משיכונו מתחם-ההגנה-היקפית בשטח החולש על דרכי גישה — למלא תפקידו של "מוצב-קדמי כללי". מבסיס כזה אפשר לשלוט פטרולים בלא מאמץ גזול-זמן, הנדרש בשטח הררי בשביל התנועה מקו-התנגדות-ראשי. יתרון נוסף טמון בזאת, שכן בסיסי-פטרולים הוא פחות פגיע להתקפות לילה.

והרי צרור עובדות נוספות על אודות בסיסי-פטרולים. גודלו של הבסיס יהיה תלוי בריחוקו מקו-ההתנגדות-הראשי, לדוגמה: לגבי מרחקים של פחות מ-3 —

2.5 ק"מ לפנים מקוֹה־התנגדות־הראשי, אפשר ותספיק פלוגה־מוגברת. לגבי מרחקים גדולים יותר יהיו צריכים לגדוד, ובמקרים ידועים — אף לרגימנט.

הסתגנות — בכל הדרכים ;
גם מול, גם מעורף.

פשיטה מן השמים

מאת הקפטן ביקפורד א. סוואר, צבא ארה"ב.

טייס־ה"מרינס" נחת נחיתת־ריסוק יותר ממאה ק"מ מאחורי קו החזית של הצבא היריב — ותוך דקות ספורות היה הליקופטר־הצלה חש צפונה, למקום המעשה. לעת הגיעו לתעודתו כותר הטייס על־ידי חיילים סיניים, ונלחם על נפשו. בלי לשים לב לאש האויב עט ההליקופטר ונחת, אסף את הטייס, ושב בטוחות על עקבותיו. טייס ה"מרינס" ואחד מאנשי הצות נפצעו קל בשעת פעולת ההצלה.

הצלחתו של ההליקופטר במשימות הצלה אינה עוד בגדר חידוש. אין לך צורך בדמיון רב כדי לתאר לעצמך כיצד ניתן להשתמש בכלי־טיס זה גם במבצעים דומים אחרים — למשל, בפשיטה.

רבות מהפשיטות הקטנות שבוצעו ע"י הכוחות האמריקאיים בקוריאה לא היו מוצלחות, וברבות מהן היה במספר האבידות כדי לעורר חרדה. רובן של אבידות אלה נגרם בשלב הנסיגה, כתום ביצוע המשימה.

מדוע לא נשתמש, איפוא, בהליקופטרים, לשם החזרת הפושטים שלנו ; נניח אפילו כי אין דומה ענין הצלתו של טייס שהופל לענין איסוף קבוצה של אנשים בכמה הליקופטרים, דבר הכרוך בסיכונים ובקשיים גדולים לאין־שיעור. ברם, ע"י נקיטת דרכים וטכניקה המתואמים לבעייה, ניתן לגבור על חלק גדול של הסיכון ועל מרבית הסיכונים הכרוכים בפעולה מעין זו.

מצויים כמה אורח־מעש שונים בהם אפשר להשתמש בפשיטה מוטסת־הליקופטר. אין אף אחד מהם עולה, באשר־הוא, על משנהו ; וכל אחד מהם יש לסגלו, תחילה, ע"מ שיתאים לסיטואציה המסויימת, בה יש לטפל. לקמן — כמה מן האפשרויות :

1. הליקופטרי־תובלה מורידים את הפושטים במקום מבודד בסמוך ליעדם. הפושטים נעים אל היעד, מבצעים את הפשיטה, וחוזרים אל ההליקופטרים.

2. ההליקופטרים מורידים את הפושטים, חוזרים לבסיסם, ושבים לאחר-זמן כדי לאסוף את הפושטים — אם באותו מקום עצמו ואם במקום אחר שנקבע-מראש — כתום הפשיטה.
3. ההליקופטרים מורידים את הפושטים במקום מבודד וממתנים, בעוד הפושטים מבצעים את משימתם. משהושלמה הפשיטה — מיד טסים ההליקופטרים לאשר יורום, כדי לאסוף את הפושטים.

היתרונות והחסרונות שבהליקופטר

קודם שנתעמק בבחינותיו הטקטיות של השימוש בהליקופטרים לצורך פשיטות, או נציין בבעיות הכרוכות בכך, הבה ונתבונן מקרוב יותר בהליקופטר עצמו, ונקבע את אפשרויותיו ומגבלותיו של כלי זה כפי שהנו כיום.

אף שצבא ארה"ב החל משתמש בהליקופטרים קלים לצרכי תצפית כבר בשנת 1947, הרי לא נתגלו אפשרויותיהם מרובות-הפנים לעין-כול אלא עם פרוץ מלחמת קוריאה. ב-1950 קיבל הצבא לשימוש את ההליקופטר-התובלה והקים פלוגות הליקופטרים.

פלוגת-ההליקופטרים של היום מצוידת בהליקופטרים מהסוג H-19, או מהסוג H-21. אם כך ואם כך, נמצאים ברשות הפלוגה 21 ההליקופטרים לצרכי תובלה ושנים — למטרות פיקוד וסיוור.

לכל אחד משני סוגי ההליקופטרים הללו מתקן-הרמה מונע-חשמל, להעלאת נוסעים או הורדתם שעה שההליקופטר מרחף מעל לקרקע. נוסף לזאת, לשניהם רצועות-משא מתחת לגחון. התקן להתרמה מהירה מאפשר לטייס להשליך מטה בכל-עת מן המשא התלוי לו לכלי-הטיס מלמטה או לפרוק משא זה כהרף-עין שעה שההליקופטר מרחף מעל לקרקע. תודות לשימוש ברצועת-משא כזו מסוגל ה-H-21 לשאת מטענים כגון הוביצרים בני 75 מ"מ, משאיות בנות 4 טון, או ג'יפים.

הטבלה דלקמן מראה את אפשרויותיהם של שני סוגי ההליקופטר-התובלה:

H-19

כושר-קיבול לגייסות: 7 חיילים בציד מלא.

כושר-קיבול למשא: 550 ק"ג.

כושר-קיבול לאלונקות: 6 חולים, 1 מטפל.

H-21

כושר-קיבול לגייסות: 20 חיילים בציד מלא.

כושר-קיבול למשא: 1800 ק"ג.

כושר-קיבול לאלונקות: 12 חולים, 2 מטפלים.

(1) בטוח-פעולה של כ-80-120 ק"מ, כשההליקופטר טעון רק בהטיסו אל תעודתו.
(2) נתונים אלה לגבי ה-H-21 מבוססים על נתוני הדגם שהיה החדש ביותר בהיכתב רשימה זו — הוא H-21C.

לרוע-המזל, לכל ההליקופטר-התובלה המצויים בידינו עתה — מספר חסרונות, והרי כמה מן החשובים שבהם:

1. הם אטיים מדי. המהירות הרצויה יותר לגבי ההליקופטר-משא היא כ-320 ק"מ לשעה.
 2. טוח-פעולתם קצר מדי. מן-הראוי כי יהיה טוח-פעולה בן 1600 ק"מ לפחות, — בדומה לזה של C-46-0, הלוא הוא "סוס-העבודה המעופף" שבמטוסי התובלה מימי מלחמת-העולם השנייה.
 3. הם זקוקים לטיפול מרובה מדי. כל ההליקופטר מצריך כ-4-6 שעות טיפול-אחזקה לכל שעת-טיסה.
 4. אין הם עשויים לשאת משאות כבדים. מנקודת-מבט צבאית, הרי זוהי מגבלתם הגדולה ביותר.
- ברם, לא היינו משתמשים כיום בהליקופטר-תובלה, אלמלא עלו יתרונותיהם במידה-רבה על חסרונותיהם. הבולטים ביותר שביתרונות אלה הם:
1. אין הם זקוקים לנחיתותיהם והמראותיהם לשדות-תעופה או רצועות-מסלול שהוכנו במיוחד.
 2. בהשוואה לכלי-טיס שגרתיים, הריהם מושפעים פחות מן הלז על-ידי רוחות חזקות ומזג-אוויר רע.
 3. הם עשויים לנחות בטוחות אף במקרה של קלקול מנוע. בהתקלקל המנוע, מוסיפים להבי הרוטור להסתובב, והם מספקים "רחיפה" מספקת כדי יכולת לטיס שליטת-טיס מלאה.
 4. משא, שנארג קודם-לכן ברצועות או על משטחי-מטען — אפשר לתלותו בו, מתחת לגחון-ההליקופטר תחת להטעינו אל פנים כלי-הטיס. דבר זה חוסך זמן בעת טעינה ופריקה. אכן, אפשר לו להליקופטר לבצע טיסות הספקה בלא שיגע בקרקע אף פעם אחת.

פשיטות מוטסות-הליקופטר

הפשיטה מצריכה תמיד, בין באמצעות ההליקופטר ובין בלעדיו, תכנון הכנה ו"חזרות" מפורטים. בשלבי-התכנון יש להשתמש במידה מכסימלית בתצלומי-אוויר, במפות ובדגמי-שטח. את החזרות יש לערוך בשטח הדומה לאותו אזור, שנועד לפשיטה. כן חיוני הוא כי הפושטים יערכו חזרות בצותא עם ההליקופטרים, עליהם להתאמן בטעינה ופריקה מהירות, ובארגון-מחדש לאחר הנחיתה. חזרות אלה אף מקנות לפושטים בטחון באפשרויותיו של ההליקופטר. כל התכניות וההכנות המוקדמות הללו מודאות, כי כל פרט ידע בדיוק מה עליו לעשות, מתי עליו לעשותו, וכיצד לעשותו. בעת הפשיטה עצמה מועט יהיה הזמן — או שלא יהיה זמן כלל — להיסוסים ולשאלות. המהירות — חיונית היא! כל רגע שהולך לאיבוד נותן לאויב רגע נוסף כדי להתאושש מההפתעה ומן ההלם שגרמו הפושטים.

הפעלת הליקופטרים בפשיטה

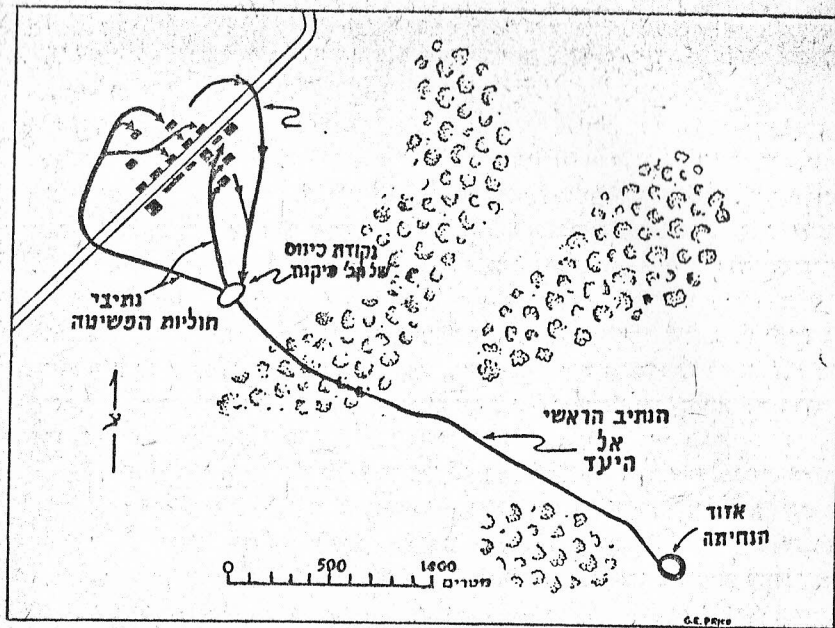
הדוגמה דלקמן נועדה להבליט כמה מן הנקודות החשובות יותר אשר יש לזכור שעה שמפעילים הליקופטרים לצורך הובלתה של חבורת-פשיטה. על מחלקת-רגלים הוטל לחסל מוצב-פיקוד אויב אשר חושדים כי נמצא בעיירה קטנה, באזור-העורף של האויב (ראה מרשם). משימת-המשנה של המחלקה היא ללכוד את כל המסמכים אשר יימצאו, בדומה למרבית הפשיטות, חייבת גם זו להיות פעולה מהירה בנוסח "פגע וברח".

גודלה של חבורת-פשיטה תלוי בממדיו של היעד, ובמספר המשוער של חיילי האויב אשר ייתקלו בהם. אולם בפשיטות מוטסות-הליקופטר, מן-הראוי להשתמש במספר חיילים מצומצם בלבד. אם נתבע מספר אנשים רב יותר, מן-הראוי כי לא תבוצע המשימה באמצעות הליקופטר. אפשר ולעתיד-לבוא, כשהיו מצויים הליקופטרים בעלי מכשירי-ניווט לתעופת לילה, וטוח-פעולתם, מהירותם וכושר-המשא שלהם יהיו גדולים יותר, תהיינה פשיטות רחבות-ממד בנות ביצוע. אבל כותב שורות אלה סבור, כי דרישותיה המורכבות של פשיטה רחבת-הממד חורגות מתחום יכולתם של שני הליקופטרי-התובלה המצויים כיום⁽¹⁾. הקשיים שבהשגת תובלה מן הסוג H-21C. חבורת-הפשיטה מורכבת ממחלקה-רובאית, פחות אפתעה ובקיום השליטה והמהירות, גדלים ביחס ישר לגודלה של החבורה-הפושטת. בפשיטה, אשר בה אנו דנים, מוקצים לחבורת-הפשיטה שלושה הליקופטרי-תובלה מן הסוג H-21C. חבורת-הפשיטה מורכבת ממחלקה-רובאית, פחות פיתה-רובאית אחת, ומסופחים אליה שלושה חובשים — סך-הכול 39 אנשים. בכל הליקופטר יהיו 13 אנשים, 24 שעות ניתנות למחלקה לעריכת תכניותיה ולהכנותיה, ו-48 שעות נוספות — לחזרות, בהשתתפות ההליקופטרים. על החבורה להלום ביום הרביעי, בשעות החשכה.

פלגת-החלוץ²

ביום הרביעי, בדמדומי הערב, ממריא הליקופטר בודד מבסיס-הפשיטה שבאזור-העתודה הרגימנטלי. הליקופטר זה נושא את פלגת-החלוץ המורכבת מחמישה אנשים: שלושה מאכנים, שרת-אלחוט ועוזרו. הטיסה תוכננה תכנון מדוקדק לכך, שפלגת-החלוץ תגיע אל מעל לאזור-הנחיתה בהיות עדיין אור-יום מספיק, הגם מצער, ("אור דמדומים ערבי כדי-ניווט") כדי להכיר את המקום. יש להוריד את הפלגה במהירות רבה ככל האפשר. טיסת-הגישו של ההליקופטר ונסיגתו תבוצענה בגובה מינימלי, לשם אבטחה בפני מכ"ם ותצפית של אויבים. משנחתו האנשים, חוזר ההליקופטר אל בסיסו.

(1) "הועדה לענייני אווירית חילהצבא" שבבית-הספר-לחיל-הרגלים אינה תומכת, דוקא, בדעתו זו של המחבר. יש הסבורים, שאם ניתן לבצע פשיטה בשלושה או בארבעה הליקופטרים, אפשר לבצע גם במספר רב יותר של כלים. ואפשרות כזאת קיימת אף כיום, בהליקופטרים מן הסוג המצוי עתה.

הואיל וקשה עד-מאוד לנוט הליקופטרים בחשכה, הופכת פלגת-החלוץ עוז חיוני לניווט. כל "מאכן" מצויד בפנס-כיס צבעוני — ולכל הליקופטר נקבע צבע משלו. את טייסו של ההליקופטר ה"אדום", למשל, מנחה לחלקת-הנחיתה שלו אור-פנס אדום. מתפקידו של שרת-האלחוט לקיים מגע באלחוט עם ההליקופטרים הקרבים. בהתקרבם לשכנותו הכללית של אזור-הנחיתה, שומע הוא את קול מנועיהם, — ומכון אותם עד כדי יכולת הראייה את אורות פנסי-הכיס הצבעוניים המוחזקים ע"י ה"מאכנים". על-ידי שימוש במילת "קוד" שנקבע-מראש, מזהה עצמו שרת-האלחוט באזני הטייסים, — וע"י כך מודא להם כי אכן אין זו מלכודת אויב. השימוש בפלגת-החלוץ מונע כל סיבה לכך — פרט לקלולי מנוע — כי ההליקופטרים ינחתו במקום בלתי-נכון. כן מאפשרת דרך זו כי כל ההליקופטרים יוכלו לנחות בעת-יובעונה-אחת ובמבנה הנאות.

חבורת-הפשיטה

בעורף, באזור-העתודה-הרגימנטלי, טרודים עתה הפושטים בהכנות הרגע האחרון. מששב ההליקופטר שנשא את פלגת-החלוץ, או משכונן מגע האלחוט בין אזור-הנחיתה לבין הבסיס, ממריאים הפושטים לדרכם. היעד מרוחק כדי 25 ק"מ

צפונה מקווי-החזית שלנו. תודות לתיאום דברים מוקדם עם "מרכז-המבצעים-המשו" תפים", סיפק חיל-האוויר מטוסי-קרב שיפעלו בחיפוי. כן אחראי "מרכז-המבצעים-המשותפים" למסירת הודעה למטוסי-היריטה של חיל-האוויר על טיסת ה-הליקופטרים.

ההליקופטרים טסים בנתיב עקפני, תחילה לעבר המזרח, אחר-כך צפונה, מעל לקווי-החזית שלנו — ולבסוף, מערבה אל עבר היעד. ליחידות של גייסותינו אנו, שההליקופטרים עתידים לעבור מעל ראשיהם, במסרה הודעה מוקדמת על זמן הטיסה ועל נתיבה. הנתיב העקפני נועד להטעות את האויב וכן לעקוף עמדות נגד-מטוסיות של האויב, הידועות לנו.

בעת הטיסה אל היעד משתמשים טייסי-המשנה לניווט-הדרך שלהם בתואי-שטח קלי-אבחנה לשם התמצאותם במרחב. מובן הדבר כי אורח-התמצאות זה אפשרי רק בהיות אור מספיק לראות את הללו. אולם במבצע שלנו מספק אור הירח את הראות הדרושה.

עם התקרב ההליקופטרים אל אזור הנחיתה, מתחילה פלגת-החלון מכונת אותם. החיילים יורדים במהירות. ההליקופטרים ממריאים בו ברגע, וטסים חזרה לבסיס. עתה, משהונחתו בשלום אל מאחרי קווי-האויב, נמצאים הפושטים ברשות עצמם. הם עוזבים את פלגת-החלון באזור-הנחיתה, מתארגנים, ויוצאים בטור עורפי אל יעד המרוחק כדי 4—3 ק"מ.

בהתקרב הפטרול אל הכפר, מתפצלת השדרה לשלושה ראשים — שתי קבוצות-פשיטה, חמש חוליות לקבוצה, וכן קבוצת-פיקוח.

קבוצת-הפיקוח מורכבת ממפקד-המחלקה, שני רצים, כיתת-הנשק המחלקתית, צות הבזוקה בת 3.5 אינץ' ושלושת החובשים. משימתה העיקרית היא לסייע לפושטים הנסוגים על-ידי שתפעל כנקודת-הכינוס לחוליות-הפשיטה החוזרים. חימושה של קבוצת-הפיקוח נועד כדי להבטיח את נקודת-האיסוף בפני פטרול-הגישוש האויבים, אשר אפשר שיחפשו אחר הפושטים הנסוגים.

כל קבוצת-פשיטה מורכבת מחמש חוליות בנות שני אנשים לחוליה כ"א. משיצאו החוליות לדרך, חדלה קבוצת-הפיקוח משלט בהן. החוליות נעות במהירות רבה ובחשאי, וכל אחת פועלת עצמאית, לביצוע המשימה שהוטלה עליה. כל איש מזוין בתת-מקלע ("טומי"), בסכין ובכמה רימוני-יד. החוליות נעות ישר אל הבתים שאותם עליהם ל"בער". אסור כי יעצרו דבר! כל התנגדות שייתקלו בה — יחסלוה או יעקפוה — ככל שיקל האחד או האחר.

כל בית מבוער שיטתית. אחד מאנשי החוליה זורק רימון אל החלון. משהתפוצץ, זונקים השנים לתוך הבית, "מורססים" את החדר בתת-מקלעי ה"טומי" שלהם, ומלקטים כל מסמכים או מפות הנראים לעין. משהושלמה משימתה, עוזבת החוליה את אזורה בדרך שתוכננה מראש, וחוזרת לקבוצת-הפיקוח.

השפעתה הפסיכולוגית של פשיטה מעין זו עצומה היא. אך לעתים נדירות יהיה

האויב מוכן לקראת התקפת-בזק כזו של הפושטים. תוך דקות ספורות הופכת העיירה להילולת שדים של רימונים מתנפצים, תת-מקלעי "טומי" שואגים. ובטרם עולה בידי האויב לעמוד על המתרחש — כבר נסתיימה הפשיטה והפושטים נעלמו בחשכה.

הנסיגה

כל חוליה חוזרת ומתייצבת אצל קבוצת-הפיקוח. עם הגיען מקצים להן עמדות-הגנה בתחומי נקודת-הכינוס של קבוצת-הפיקוח. כל חייל שנפצע מקבל בוריות טיפול מידי אחד החובשים, ואחר-כך — אם יש צורך בדבר — נושאים אותו חזרה אל ההליקופטרים. משחזרה החוליה האחרונה, או כאשר לאחר המתנה במשך פרק זמן מתקבל-על-הדעת, מחליט מפקד-המחלקה כי חוליה, או חוליות אחדות, נפלו בפת ולא יחזרו עוד — יוצאות חוליות-הפשיטה לדרכם אל אזור-הנחיתה, וקבוצת-הפיקוח נעה בעקבותיהן.

כדי לודא כי אכן יימצאו ההליקופטרים באזור-הנחיתה לעת שובו, מתקשר מפקד-המחלקה באלחוט עם פלגת החלון, ומודיע לה כי הפושטים הולכים ובאים. כן מודיע הוא לפלגת-החלון את מועד שובו המשווער (הערכת מועד זו מתבססת על משך-הזמן שנדרש קודם כדי להגיע אל היעד). פלגת-החלון מצדה, מעבירה באלחוט הודעה זו אל בסיס-הפשיטות.

ההליקופטרים, אשר צויידו מחדש בדלק בבסיס-הפשיטות, ממריאים משם כדי להגיע אל מעל לאזור-הנחיתה לעת בואם של הפושטים. אם מאחרים הפושטים, חגים ההליקופטרים גבוה מעל לאזור-הנחיתה, וממתינים לאות מפלגת-החלון כי ינחתו. משהבחינו באות, נוחתים ההליקופטרים במהירות אל הקרקע, והפושטים עולים עליהם במהירות רבה ככל האפשר. פלגת-החלון עולה יחד עם הפושטים, וההליקופטרים ממריאים, מקץ דקה או שתיים, לאחר שנחתו.

כללי ה"עשה" ו"האל-תעשה" במבצעי-הליקופטר

לאחר שעסקנו בפרטי ניהולה של פשיטה מוטסת-הליקופטר, — הרי לפנינו אחדות מן החשובות שבמצוות ה"עשה" וה"אל תעשה", אשר יש לזכור:

1. לעולם אל תנחת על גבי יעד מוחזק-בידי-אויב. נחת לא הרחק מיעדך, ונוע אליו ברגל. ההליקופטרים פגיעים עד-מאוד לכל סוג של אש מן-הקרקע (1). אל תסתכן, לבל יאבד לך, בשל חוסר-זהירות, האמצעי-הראשי שלך להיחלצות ונסיגה.
2. היה מוכן לכך כי יאבד לך אחד מן ההליקופטרים שלך, או אף כולם. ערוך מראש תכנית כי חברות-הפשיטה שלך תיאספנה ממקום אחר, ע"י הליקופטרים אחרים, באם יידרש הדבר.

(1) מידת פגיעותם המדויקת של ההליקופטרים לא נקבעה עד היום. היו מקרים בקוריאה אשר להבי הרוטור נפגעו באש-מנשק-קל בלא שתהיה לדבר השפעה מוחשית על טיסת ההליקופטר. בשל חוסר כל מחפה-שריון שהוא, ובשל ריבוי החלקים המורכבים, שחיוניים הנם לטיסה מיוצבת, סבורים כיום כי אין ההליקופטר יכול לשאת פגיעות רבות מכלי-נשק-קל מבלי-שיסל.

3. בהליקופטרים ניתן להשתמש אף כשתנאי מזג-האוויר אינם מאפשרים למטוסים "מן הסוג השגור" לפעול בבטיחות — דהיינו אף באותן תקופות של מזג-אוויר רע בהן, כרגיל, אין היריב ער למתרחש באויר. ייתכן ותוכל לתפוש אותו כשהוא "מתנמנם", באם תתכנן מראש לקראת פעולות בעתות מזג-אוויר מעין זה.
4. ברור היטב את דרכי-הגישה שלך אל היעד. עקוף עמדות נגד-מטוסיות של האויב. ביום — השתמש בעננים ובמסתור שמאחרי בליטות הרים. המבצע חייב להיות מותאם עם הארטילריה והכוחות הנגד-מטוסיים באשר לירי שלהם. את מניעת מתן-אש, וקביעת "תחומים שאין לירות מעבר להם", יש לתאם באמצעות מרכז הפיקוח על סיוע-אש.
5. דאג לבטחון ההליקופטרים שלך, הן בהיותם על הקרקע והן באויר. אם החלטת כי ההליקופטרים ימתינו באזור-הנחיתה, בעוד הפושטים מבצעים משימתם, תוכל פלגה קטנה לספק להם את האבטחה-מקרוב. ליווי של מטוסי קרב עשוי לספק אבטחה-מן-האוויר.
- בשל היעדר מכשירי-ניווט בהליקופטר, מסוכנים וקשים במיוחד מבצעי לילה. אולם מצויים דרכים מספר להתגבר על הסכנה שבהם. אפשר להדריך את ההליקופטרים באמצעות מכ"ם, להודיע להם באלחוט, כאשר הם נמצאים מעל למקום שנועד-לנחיתה (1). אם מצויים תואי-שטח מתאימים, אפשר לסמן לפיהם קו-התמצאות לטייסי ההליקופטרים תוך טיסת-הכנה בשעות היום; אך יש לנהוג זהירות מעולה לגבי טיסות אלה, שלא לגלות על ידן את מקום היעד.
- הקושי העיקרי לגבי הפושטים הוא הנסיגה. יתכן מאוד כי בהליקופטר הפתרון לקושי זה. יהיו התנאים אשר יהיו — לעולם תהיינה הפשיטות גדושות סיכון. כל פשיטה — מציגה איזו בעיה חדשה, ועל המפקד בעל-התושיה לפתור אותה בכוחות עצמו. בפשיטה העמוקה פתרו המצנחים רק את בעית הגישה אל היעד שמאחורי קו האויב, אולי ההליקופטר הוא אשר יתיר את סבך הקשיים האופף את בעית הנסיגה.

(1) נערכו ניסויים בשיטה זו בבית-הספר-לארטילריה, והיא נתגלתה כמזליחה עד לטוח של כ-25 ק"מ ממערכת-המכ"ם.

מוסף ליום קצין-המילואים

מבעיות צבאות-מילואים ומיליציה

תוכן העניינים במוסף :

ענף

הסופר-הצבאי של ה"טיימס" 37

אימונו של צבא-האזרחים
מתוך ה"TIMES" (בריטניה)

לויטננט ר. בראט-סמית 44
רגימנט-ההוטסארים המלכותי של גלוסטר

מתוך "THE NATIONAL GUARDSMAN" (ארה"ב)

על המש"ק בצבא מילואים

א. בין מפקד מחלקה לבין סמל

בצבא-מילואים מיליציוני
מתוך ה"ALLGEMEINE SCHWEIZERISCHE MILITAER ZEITSCHRIFT"
(שוויצריה) לויט' ואלטר צימרמאן 51

ב. מוחשבות על הכשרת מש"ק
מתוך ה" "A.S.M.Z." לויט' פרנץ אלמאן 52

על קציני-זוטא בצבא-מילואים

א. מכתב ללויטננט צעיר
מתוך ה" "A.S.M.Z." לויט' ג. וצילנמאן 58

ב. תשובתו של לויטננט-רגלים צעיר
מתוך ה" "A.S.M.Z." לויט' ר. ריגר 61

ג. לבעית השתלמותם של קציני-רגלים צעירים
מתוך ה" "A.S.M.Z." קפ' האנס שטס 64

צבא העתודה — כוננותו למלחמה — כיצד ? הסופר-הצבאי של ה"טיימס" 67
מתוך ה"TIMES WEEKLY" (בריטניה).

אימונו של צבא-אזרחים

(צבאה המיליציוני של בריטניה)

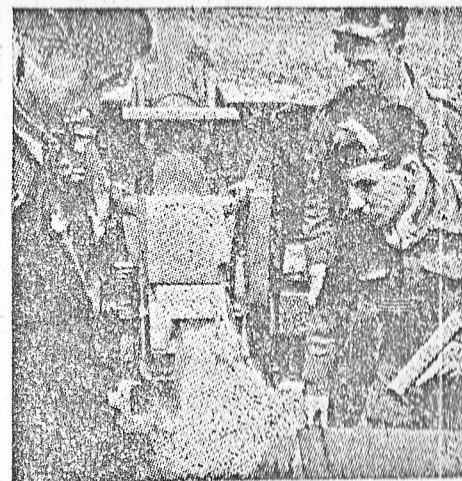
אימונו של צבא-אזרחים הצריך תמיד את סגולת התושיה וההסתגלות. לא זו בלבד שהוא תובע מן האזרחים הבנה מלאה את הצרכים הצבאיים, אלא שהוא דורש אף הבנת המצע האזרחי לצרכים אלה. הנה כי כן, מפקד פלוגת-רגלים, או פלוגת שריון, בצבא הסדיר, שעה שהוא עורך תכנית-אימונים, חייב בעצם להביא בחשבון שני גורמים-קבועים: האימון שיש לבצע, ומספר שעות-האימונים בשבוע. ואילו קצין בצבא הטריטוריאלי חייב להתחשב במספר רב יותר של גורמים. בעיר חייב הוא להכיר את השגרה המשרדית המקובלת, את זמני יציאתן של מכוניות-הנוסעים האחרונות לפרברים, וכיו"ב; בכפר — את שעות העבודה של פועל החוה, שהן פחות-קבועות. והן בעיר והן בכפר נתבע האזרח למלא חובות חברתיות שונות, אשר אין להתעלם מהן. יחידה שלא תתחשב בחובות אלה צפויה לכשלון ודאי.

גורמים אלה כוחם יפה היום כפי שהיה לפני מלחמת-העולם השניה. יחד עם זאת חלו שינויים כבירים במטרות האימונים. בימים-עברו היה החייל "הטריטוריאלי" מקבל כרגיל את אימונו אך ורק בצבא הטריטוריאלי. אי-לכך היה זה מתפקידו של הצבא הטריטוריאלי להקנות לטירון את האלף-בית של הידיעה-הצבאית. היה צורך ללמוד, להצדיע, לערוך את הפציו האישיים, ואפילו לקפל את חותלותיו; מהקרטול ומעלה בחיל-הרגלים, ומהברך ומטה בחיל-הפרשים, כדי שהרצועות לא תותרנה כתוצאה מן החיכוך באוכף.

כיום חייבים האנשים הבאים לשורות הצבא הטריטוריאלי — להוציא יוצאים מן הכלל — להיות, להלכה, חיילים מאומנים בשלמות. ואכן, אך מתי-מספר הם היום אלה המתייצבים לשירות כשהם חסרי כל אימון. תפקידן של היחידות הטריטוריאליות הוא לרענן את ידיעותיהם של "אנשי-סוג" (1); לשמור על טריותן; ו"עד- (1) "אנשי סוג" — הם אנשי צבא סדיר אשר השלימו את שירותם בצבא הסדיר והועברו אכטומטית לעתודת-הצבא-הסדיר — והם נקראים אחת לשנה לאימוני תחזורת במסגרת הצבא הטריטוריאלי. אימון זה מתנהל בפיקוחו של הצבא הסדיר. אין הם משתתפים באימון שבמשך-השנה כולה אשר מקיימים אנשי הצבא-הטריטוריאלי.

כניותן של ידיעותיהם של אנשי שירות-החובה; ובמקום רבים — אף לאמנם מחדש או להעלות את דירוגם — כדי שיוכלו לרכוש מקצועות-צבא אחרים או להיות למשק"ים. כל זה מחייב כי יוקדש זמן קצר יותר לכל המתואר כ„אימון-צבאי-כללי“ וכי זמן ממושך יותר יינתן לאימון-טכני ואימון-קיבוצי.

ברוב הבחינות הוכשר הצבא-הטריטוריאלי של היום לבצע את מלאכתו טוב יותר מן הצבא של לפני המלחמה. בעיקר בולט ההבדל בצידוד. בימים-עברו היה מצוי מחסור מעציב הן בכלי-הנשק והן באמצעי-תובלה, ועל אחת כמה וכמה בצבא-הטריטוריאלי. היה צורך לאחוז בכל מיני תחבולות אלתור. מנועים ישנים נקנו ו„נותחו לנתחים“ בחצר האחורית; לא היתה ערמת גרוטאות — ולא היה לך סוחר-גרוטאות — אשר עינו הבולשת של המדריך ה„טריטואלי“ הפעלתן לא תגיע

תותחני יחידת-ארטילריה טריטוראילית בשעת ירי-התאמנות בכלי „בן-25-ליטראות“.

עדיהם. יחידות שלמות היו יוצאות למחנה כשהן מצוידות במכונותיהם הפרטיות של אנשים מאנשיהן; וכמובן שעם תום האימונים לא היו עוד הקפיצים והדיפרנציאליים במכונות כפי שהיו קודם לכן...

בימינו שונים פני הדברים. בתוככי אולם-התרגול של יחידת הצבא-הטריטוריאלי מצוייה מכסה מספיקה של מערכות-אלחוט-לאימון, כלי-יריה לצרכי מפגן, ומנועים „מנותחים“. ואילו בימי-מחנה מצויים כלי-נשק ואמצעי-תובלה במידה

מספקת ב„מקוה“ המשותף, ממנו ניתנים לשימוש זמני ליחידות-המשנה אם כי יש והם מיושנים וטעונים-בדק.

חיילות מסוימים נתקלים בקשיים מיוחדים. צנחנים נאלצים לבצע את מרבית קפיצותיהם מכדורים-פורחים; ורק באחרונה — וזאת תודות לעזרתו הידידותית וה„מתנדבת“ של חיל-האוויר האמריקאי — נתאפשרו אימון קיבוצי נאות, כולל צניחות של יחידות שלמות. אחדים מבין הטנקים שב„מקוה החליפין“ מצב בדקם לקוי; ויחידות שריון הבאות אל אזורי-האימונים בשלהי השנה ומקבלות לידיהן טנקים ש„דשו“ בהם בתריסר יחידות קודמות במשך הקיץ כולו, עלולות לחוש את התוצאות. אולם לרוב אין מקום לתלונות קשות, ומצויות אפילו דוגמאות של עודף-מלאי, כאשר הנענים לדרישות היחידות מספקים להן יותר מכפי שהללו מסוגלות להפעיל-בשימוש. בצד השיפורים הנ"ל, חל שיפור ניכר גם בשטחי האימונים. בכמה אזורים נתן לבצע תרגולת-קרב בתחמושת חיה ובאחרים — ירי-שדה של טנקים וארטילריה. יתר-על-כן: שטחי אימונים הותקנו בסמוך לכמה ערים, כדי לאפשר אימונים בעת חופשת „סוף-השבוע“. לכל-האימונים האלה ליקויים משלהם, כמובן, על-פירוב קטנים „אזורי-הקרב“ מכדי לשמש לצרכי אימון בעוצבות, והשטחים הנ"ל שסודרו בקרבת הערים, קטנים הם מכדי לשמש לאימון של רגימנט, או במקרים מסוימים, אף לאימון של גונדה או פלוגה.

טוחם הגדל והולך של התותחים החדשים מאריך את השטחים הדרושים למטוחים. כדי להתגבר על מכשולים אלה, מרמזים על האפשרות לאמן כמה יחידות טריטוריאליות בגרמניה, ובעקבות אימוני צניחה שכבר בוצעו שם בעונת-הקיץ. אכן, אחרי ככלות הכל, באשר לשטחי אימונים, טוב מצבו של הצבא הטריטוריאלי בן ימינו ממצבם של קודמיו, עד כי אין כמעט מקום להשוואת.

בעית המדריכים

בעיית השגתו של סגל המדריכים גורמת עדיין לקשיים. השגת סגל המדריכים הגבוה ל„טריטוריאליים“ מוטלת על „הצבא הסדיר“; ולנוכח עול המשימות העצום המוטל על הצבא הסדיר מעבר-הימים — וכן העלויות והירידות אשר ציינו את מהלך חיול מתנדבים לצבא זה בתקופה של מלחה"ע השניה — יש יסוד-מה לחרדה שמא לא תמיד יימצא מספר מספיק של מדריכים בשביל הצבא הטריטוריאלי, ובייחוד בשביל היחידות הפוזרות שבאזורים הכפריים. אכן, לעת עתה, נמנעו מצרה זו. בין מתנדבי הצבא הטריטוריאלי הקשישים יותר ניתן למצוא כמובן, מדריכים טובים. „אנשי-סוג „ז“ על אף אימונם הטוב, הנם בדרך-כלל „חלוצים“ מכדי להדריך אחרים, ואלה הבאים אל הצבא הטריטוריאלי מקרב מגויסי שירות החובה-הלאומי ספק אם יש בהם מי שיעלה מעל לדרגת קורפורל; הגם שמאו הארכת תקופת שירות החובה הלאומי מ־18 חדשים לשנתיים נמצא ביניהם מספר מדריכים טובים.

אולם, אף-על-פי שאימון הצבא הטריטוריאלי הפך לקל יותר מכמה בחינות, הריהו נעשה קשה יותר מבחינות אחרות. הסיבה לכך טמונה באופיים המורכב-ההולך של כלי-נשק ורכב חדשים. לפני המלחמה, למשל, לא היתה בנמצא יחידת-שריון טריטוריאלי — פרט, אולי, ליוצאת-דופן אחת — שהיתה מצויידת בנשק קטלני יותר ממכוניות-שריון. ואפילו זו, אף שניתן היה להחנותה בנוחיות באיזה רחוב צדדי, היה בה כדי להסב צרות. זכור המעשה שהתרחש באותו משורין „לנצ'סטר“, השייך לרגימנט-פרשים טריטוריאלי נודע: בלמי המשורין נתקלקלו שעה שהיה מתקרב אל בית-העיריה ההיסטורי של אמרשם, ולבנין הוסב נוק, חובבי-עתיקות ושוחררי-שלום התאחדו בהבעת מחאתם על התקרית. כן זכור המאורע ביש-המזל, כשפלוגת-מכוניות, אשר במוסכה נערכו אותה שעה שיפוצים, החנתה את מכונית השריון היחידה שלה, בת 5 הטון, במוסך מסחרי מקומי. מישוה העלה את המכונית למעלית לשם החסנתה למרתף — ובמרתף נשארה עד אשר נמצא סידור של משקל-שכנגד במעלית, כדי לחלצה משם.

ברם, אלה היו טרדות בנות-חלוף בהשוואה לקשיים הכרוכים בהחזקתו, בשטח העיר, של טנק חדיש. התנעתו בלבד עלולה לנפץ את שמשותיו של השכן, ואילו אימאון בנהיגה אינו בא כלל בחשבון בשטח-בנוי, יוצא אפוא כי בדרך כלל יש הכרח להחזיק את הטנקים באותם שטחים שנועדו לאימוני „סוף השבוע“.

צוות תותח-סער-עצמי של הצבא הטריטוריאלי הכריטי באימונו במחנה-הקיס.

חיל-הרגלים, וכן חיילות אחרים, אף הם נתקלים בבעיות דומות. מועט הוא האימון התכליתי אשר הרובאי עשוי לבצעו במשך הערב האחד שבאולם-התרגול. אופיים המורכב של כלי-הנשק, עד לתותחים הנגד-טנקיים בני 17 הליטראות ועד בכלל, מחייב אימונים בשדה הפתוח. כל הגורמים האלה בצירופם הביאו לידי שינוי ערכין מסויים באורח ההדרכה, שינוי שהנו קיצוני במידת-מה ועלול לחלל תמורות מנהליות, אם יש לאמן נהגים בנהיגת טנקים, או לאמן רגלים בתרגילי-שדה, להבדיל מ„תרגיל-סדר מכונס“ — הרי שאימוני-ערב באולם-התרגול אינם טובים לכך. מתרבים והולכים סוגי האימון אשר יש לבצעם בשדה הפתוח ב„סופי-השבוע“, המדובר כאן הוא ב„התייצבויות לתרגול“ ממושכות יותר, אף שהן פחות תכופות. בעייה זו אינה בולטת באותה מידה לגבי אימון טכני. המקום המתאים ביותר בשביל בית-ספר-לאלחוט, למשל, הוא עדיין מפקדת היחידה, השוכנת בתוך בנין, אף-על-פי שכיום, כדי למלא את הצרכים שבזמננו, דרושה מפקדה בעלת שפע חדרים קטנים — ולא אולמות מפולשים וריקים שבמפקדה-טריטוריאלי מסורתית מימים-עברו.

„אימוני-סוף-השבוע“ ודאי שאינם חידוש מחלט. רוב היחידות היו לפני המלחמה מקיימות מחנה-„פסחא“ שבו היו מבצעות את אימוני-הירי השנתיים שנקבעו בחוק. באותם ימים היתה יחידת-האם הסדירה שוכנת בבסיס-ה„בית“ שלה, שבאותה מחו, ומששילחה את רוב אנשיה לחופשת פסחא, היתה מתפנה לאימונם של הטריטוריאליים שלה (וכן לשיכונם, סידורי כלכלתם וכיו"ב).

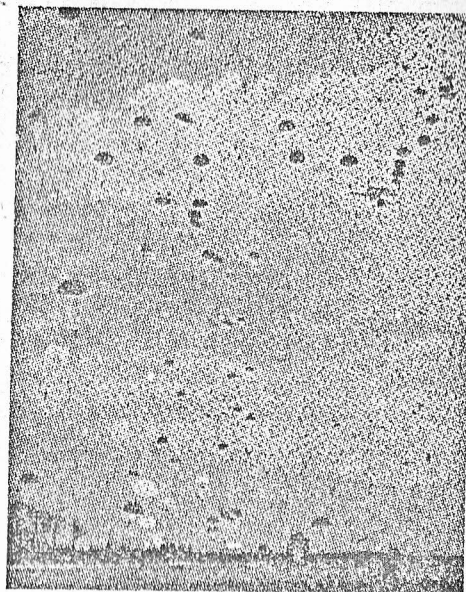
ההרגל של סידור סוף-השבוע התפשט בשלהי שנות השלושים, כנראה הודות למינוע הגדול והולך, כיום נראה כי נוהג זה הולך ונעשה לכלל — תחת היותו יוצא-מן הכלל, וכל הנובע ממנו מבחינה חברתית וארגונית, ודאי שיש צורך כי נעיין בו היטב.

מן הראוי לציין בחינה נוספת של האימון; בחינה אשר לא הטרידה את מנוחתם של ה„טריטוריאליים“ של לפני המלחמה — היא אימונו של מפקדות העוצבות. לפני המלחמה, פרט לכמה קציני-מטה אישיים בודדים, לא היה למפקדי-הבריגדות ולמפקדי-הדיביזיות הטריטוריאליים מטה מבצעי משלהם. כיום השתנו פני הדברים. לרוע-המזל, בשל צמצום של שטחי האימונים, מעטות הן ההודמנויות אשר בידי סגלי-המפקדות לנהל תנועות-גייסות רחבות מאד; אולם הם עושים את שיש לאל-ידם לעשות: תרגול עצמי באמצעות תרגילי מפה ותרגילים בשטח, ובאמצעות תרגילי-מפקדות-וקשר — הן אלה המתנהלים בתוך כתלי בית, והן אלה הנערכים בשדה.

בעיית הכוננות

אשר נאמר עד כה דיו בשביל לסמן את הקוים לפיהם מתנהל אימונו של הצבא-הטריטוריאלי בן-זמננו, את מטרות אימון זה וקשייו — ובמה שונים אלה עתה

מבשנים הקודמות. השאלה שיש עוד להשיב עליה היא: באיזו מידה עשויים הגייסות הטריטוריאליים של היום למלא את הצורך בכך שיהיה בנמצא צבא-עתודה, הנכון להתייצב בשדה תוך זמן קצר, אם יותקפו כוחותיו הקטנים של הצבא הסדיר, החונים מעבר לים? לא יטעה מי שיאמר עתה כי מצוי אך דמיון מועט בין רמת-כוננותו של הצבא הטריטוריאלי של לפני המלחמה לבין זו של היום. לא זו בלבד שב-1930 חסרו בו כוח-אדם וציוד, במידה אשר סיכלה אף את מיטב מאמצי אנשיו לעשותו כשר-לקרב — אלא שתוך כדי הנסיון להכפיל את מספר עוצבותיו, כמעט ערב פרוץ המלחמה „נמהל הוא במים“, נשטף על-ידי תוספת בהולה של המוני אדם.

גם יחידות צניחה — בצבא-הטריטוריאלי
הטריטוריאליים מבצעים תרגיל-צניחה יחידתי.

ובכמה מקרים שובש מבנהו שיבוש-ללא-תקנה (1). כיום ניתן לומר כי יחידות מובחרות — שרמת אימונן הנה כזו שלא תצריך אלא פחות מחודש „אימון נייער“ כדי שתגענה לרמת היחידות ששותפו בהסתערות על חופי נורמנדיה (1944), אלה הן כמוֹבן בגדר יוצאים-מן-הכלל, ואי-אפשר להכליל הכללות. יחידה אשר התאמנה כשמלוא מצבת-ימי-המלחמה של אנשי-המילואים שלה מסוג "Z" אתה, ברור שמצבה שונה

(1) הכונה להכפלת מספר הדיביזיות של הצבא הטריטוריאלי שהוכרו עליה באביב 1939, חודשים ספורים לפני פרוץ המלחמה.
ראה „הצבא הבריטי לאחר הריסורמות של אביב 1939“, א. גלילי, הקובץ „בימי מערכות“.

בתכלית ממצבה של יחידה שלא זכתה לכך, ועוד: קצב התקדמותה של דיביזיה נקבע במידת-מה על ידי קצבה של האיטיות שביחידותיה; או שהגייסות-הלוחמים שלה אפשר ויהיו לוקים בשל איזו פרצה קטנה, אך משועת, בשירותים הטכניים המקיימים אותה. יהא זה אדם נמהר אשר יתיימר לשער את היום ואת השעה בהם תהיינה הדיביזיות-הטריטוריאליות כשרות-לקרב בשלמות; ועל-כל-פנים, מן התבונה הוא להניח לצד שכנגד כי ינחש ניהושים.

„כושר-לקרב“ הריהו כמוֹבן מצב-דברים יחסי. הלורד מונטגומרי עורר דאגה שעה שהכריזו בנאום שנשא ב„מכון המלכותי לענייני חוץ“ כי האימון הדר-שבועי מדי-שנה אינו מספיק כדי לאמן עתודות להיותן יעילות. הוא תבע כי אימון זה יוארך עד כדי חודש.

דבריו נסבו במיוחד על הצורך לאמן דיביזיות כעוצבות הפועלות בשדרה. קריאתור-לשירות של הצבא-הטריטוריאלי כולו למשך פרק-זמן כה ארוך היתה בודאי כה מכבידה על התעשיה — ועל הרצון הטוב, החשוב כל כך, של הנשים והמשפחות, שלא לדבר על אנשי דייט עצמם — עד שהיה בדבר כדי לאיים בהתמוטטות של כל השיטה הטריטוריאליית כולה.

כיצד, אם כן, ניתן לבצע את האימון בעוצבות עליו דיבר מונטגומרי? שכן ברור הדבר כי נקודת-התורפה שבאימון-צבא-העתודה נעוצה לא כל כך בכמותו — ואפילו לא באיכותו — הבלתי-מספיקות, כי אם באי-האזון שבו, ובקשי השגת הסיעוף הנכון וההרמוני. מצויים במדינה אנשי-מילואים למכביר שרמת-אימונם גבוהה יחסית, אך ככל שגדול גוף-הצבא בו הם מכונסים יחד — כן תקטן מידת הכוננות-לפעולה. לו ניתן היה, מבלי לשבש את התעשיה בימי-שלום או בימי מלחמה, לעשות יותר למען מלא את ענפי-התחבורה והשירותים של הצבא הטריטוריאלי ושל העתודה בכלל בטכנאים יעילים, כי אז היה מושג ע"י כך השג רב לחיסול נקודות-התורפה. זו היא הסיבה לכך כי נודעת חשיבות כה רבה לחיול מתנדבים לשורות „רזרבה-החירום של הצבא“ (2). ברם, עדיין אין בכך משום פתרון לקושי בו נתקלים כשהמדובר הוא ביצירת אפשרות של תרגול המטות בניצוח-בפועל על דיביזיות בשטח — דבר שלא קל לבצעו לא בתקופה בת-השבועיים של מחנות הקיץ, ואף לא בשטחי-האימון המצויים בבריטניה. לכן יש לבדוק היטב, שזא קיימת אפשרות לקרוא-לשירות את הדיביזיות לסירוגין, לצורך אימונים שימשכו אולי חודש ימים, בשטחי גרמניה. אילו ניתן היה לבצע זאת, ודאי היו אחדות מבין הדיביזיות הטריטוריאליות כפי-שהן-כיום מאלצות את הדיביזיות הסדירות כי ידאגו דאגה מעולה לזרי-הדפנה שלהם; כי הלא „אנשי-מלואים מסוג „ „, שבשורות הצבא-הטריטוריאלי, הנם בדרך-כלל מנוסים יותר מחילי שירות-החובה הלאומי, המהווים אחוז כה גדול ביחידות הצבא הסדיר.

(2) דהיינו, הרשמת מומחים במקצועות שונים המתחייבים להתייצב לשירות בכל שעת-חירום, אלה הם בעלי מקצוע שרמת הכשרתם מאפשרת, בדרך כלל, שימוש מידי בשירותם תוך מתן תוספת מיגמלית בלבד של הכנה צבאית.

המשמר-הלאומי האמריקאי

(בעיניו של קצין בריטי)

אך יצאנו משטח-היער למרחבי מישור מרהיבי-עין, והנה נורתה אש על הג'יפ הראשון. שלוש עננות-עשן ריחפו זמן מה בקרבה מסוכנת לצומת-הכבישים, ואח"כ נגזזו. לאחריהן באו שש נוספות. משמע — פגזי נפץ-אוויר! ממקומנו במחסה כשלושת רבעי הק"מ מאחור, סיכמנו כי גורלו של צות הג'יפ הראשון מר היה. הג'יפ השני, כ-8 מטרים מאחוריו, הספיק לרדת מן הכביש. שני הטנקים הקלים רבצו לא הרחק מאתנו, כשהם תקועים שאננים משני עבריו של "מסעף" פרשת-כבישים הבולט לעין עד למרחוק.

"סלקו את הטנקים האלה מכאן, לכל הרוחות!" צרח הקולונל. "מה, וכי לא העליתם על דעתכם שהאויב היה פיקח עד כדי כך שכבר טיח על המסעף?"

הטנקים טרחו ונעו, כמהססים, בהסתלקם אל תוך השדות הפתוחים. הצנתי במפת אנטורפן בקנה-מידה 1:50,000, ופגיתי אל הקולונל: "אבידותינו הראשונות היום, קולונל", הוא רטן. עוד תרבינה האבידות עד הערב.

אנטורפן — לא זו שבבלגיה, כי אם עיר בצפון מדינת ניו-יורק, מרחק קומץ מילים מגבול קנדה. לא שקעתי בזכרונות מימי 1944, כל אם הייתי משרת כקצין אנגלי המסופח לדיביוזיה של ה"משמר-הלאומי" האמריקאי במחנה-אימונים השנתי שלו. היינו עוסקים בתרגיל-סיוור, כשכוח אויב ער וריאליסטי ממחיש התנגדות של חיל-רגלים ותותחנים — ומיטיב לעשות זאת, כפי שיכולתי להוכח בהשוואה לנסינותי אני בסיוורם במלחמה האחרונה באירופה.

עתה שהיתי עם "דיביוזיה הינקים" המפורסמת, דיביוזית-הרגלים ה-26 ממדינת מסשוסטס, בפיקודו של גנרל-מיוור אדוארד ד. סירווין. "אנגלי בדיביוזיה הינקים" נשמע כמו "ינקי בחצרו של המלך ארתור". אבל עדי-מהרה הסתגלתי וחשתי עצמי בן-בית. ובתוך ככל הידידות והכנסת-האורחים שפגשתי, קשה היה לחוש שלא כאיש מאנשי הדיביוזיה.

רבים מקוראי האמריקאים ידעו אל-נכון, שהמקביל ל"משמר-הלאומי" האמריקאי בבריטניה הוא "הצבא הטריטוריאלי". אולם קיימים הבדלי ארגון ואופי בולטים בין השנים. שלא כ"משמר-הלאומי", אין הצבא-הטריטוריאלי, ביסוד-מהותו, מיליציה של מדינות (דהיינו — של כל אחת מ-48 המדינות המהוות את ארה"ב), ואינו כפוף למרות האזרחית, אף כי יתכן שמוסדות-הצבא ישאלוהו לרשויות המקומיות לצורך זה⁽¹⁾. הייתי אומר כי מידת שליטתו של הצבא-הסדיר על הצבא-הטריטוריאלי רבה יותר ממידת שליטתו על ה"משמר-הלאומי" באמריקה. ברגימנט שלי, למשל, יימצאו בדרך-כלל סגן-מפקד-הרגימנט, שלישי וקצין-אפסנאי שהם אנשי שירות-קבע, וכן מרבית המש"קים הבכירים יהיו אף הם אנשי שירות-קבע ("סדירים"), לפי הביטוי המקובל באנגלית. רוב דיביוזיות ה"משמר-הלאומי" שומרות שמירה קנאית על זיהותן, ועל רציפות-קיומן, לבל תפגמנה — הרבה יותר מעוצבות "טריטוריאליות" באנגליה; ובדרך-כלל אף מצליחות הן בכך⁽²⁾. ודאי שקיימת נאמנות אזרחית חזקה גם בקרב הצבא-הטריטוריאלי, ואכן אפשר לומר שזהו עצם יסודו; אבל לעתים קרובות יקשה על אנשי הצבא-הטריטוריאלי להרחיב את נאמנותם זאת עד לדרג הדיביוזיוני. יש לזכור שממדיו של הצבא-הטריטוריאלי קטנים בהרבה מאלו של ה"משמר-הלאומי", וכי האימון מבוצע שם ברגימנטים או בגדודים לעתים קרובות יותר מאשר בדיביוזיות. ענין נדיר מאוד הוא בימינו אלה, שדיביוזיה בריטית, המורכבת כולה מאנשי הצבא-הטריטוריאלי, תישלח אל מעבר-לים, ואילו באמריקה זהו ענין מקובל⁽³⁾. ברם, הצדדים הדומים שבין ה"משמר-הלאומי" והצבא-הטריטוריאלי רבים יותר מן הצדדים השונים; ובמיוחד דומים השנים בעבר-הלווחם המפואר שלהם בשתי מלחמות-העולם.

לפיכך ידעתי דבר-מה על מסורת ה"משמר-הלאומי" בטרם צורפתי אליו. יתכן ותוכלו לתאר לכם את רגשותי אני כשהגעתי לראשונה ל"מחנה דראם". לאחר משא-ומתן ללא-קץ, שנתמשך שנה תמימה בין ושינגטון, ניו-יורק ולונדון, הוסדר לבסוף שאני — כקצין צבא-הטריטוריאלי — אסופח לדיביוזיה של ה"משמר-

(1) כגון: לשמירת סדר, להדברת מהומות, או לעזרה בשעת פורענויות-טבע, כשטפונות וכיו"ב.

(2) השואה זו חלה לא על יחידות (כגון גדודים) שבשני הצבאות, שלגביהן שמירת-המסורת ודאי שאינה פחותה בבריטניה מאשר באמריקה (אם כי משולבת יותר במסורתן של היחידות הסדירות שמאותו המחוז), כי אם על העוצבות, הדיביוזיות. המבנה הפדרלי של ארה"ב מגביר את זיקת הדיביוזיות המיליציוניות האלו לממשלותיהן המקומיות; ומאידך גיסא, בבריטניה נאלצו בשל הממדים הקטנים-יחסית של הארץ, וההשפעה היתרה של תנאי מלחמה משתנים, לבצע יותר שינויי-מבנה בהגנה הארצית אשר פגעו במסורותיהן ההיסטוריות של עוצבות טריטוריאליות. — המער.

(3) לגבי בריטניה הכונה היא, כמובן, לימי שלום; שכן במלחמת העולם נשלחו כך כל הדיביוזיות הטריטוריאליות — וכמה מהן לחמו, כידוע, בחזית מצרים ולוב, דיביוזיות-משמר אמריקאיות אחדות נקראו לשירות בשנים האחרונות. שנים מהן הגיעו לקוריאה. אחרות חונות בגרמניה — המער.

הלאומי, לצורך אימון והסתכלות. אף כי האמריקאים לא העלו מצדם התנגדות. עד כמה שידוע לי, ומשרד-המלחמה הבריטי נתן את אישורו מכבר, אירעו כמה תקלות, טבעיות ובלתי-טבעיות, שחברו יחד לדחות מפעם לפעם את סיפוחי. נראה שההתנגדות העיקרית נבעה, ראשית, מן העובדה שאני עתונאי, ולכן חשוד כלשהו בעיני השלטונות הבריטיים המוסמכים בושינגטון — אף כי לא כך סבר ה"פנטגון", הידוע הרבה בסוגית "הסי-ציבור"; ושנית, מסתבר שאיש לא עשה כזאת מעולם, כנראה, והוא אומנם — כפי שידע בודאי כל אדם ששירת אי-פעם בכוחות-המזוינים — נימוק כבד-משקל עד מאוד. מכל מקום, הכול בא על מקומו בשלום בסופו-של-דבר. קיויתי, שכצין ביחידת משוריינים יספחוני לדיביזיית-שריון, אבל לפי התפתחות-העניינים נתברר כי כמעט ולא היתה חשיבות לדבר. אולם מתחילה הודאגתי בשמעתי שמארחי יהיו אנשי "דיביזיית הינקים", אשר ודאי שואפים הם עדיין, כפי שסברתי, להקחות שיניו של כל אנגלי, אשר יפול בידיהם⁽⁴⁾. וכשהזכיר מישהו אגב-אורח, שהדיביזיה מורכבת מ-60% אירים אנשי-בוסטון, שואפי הקרב — גברו חששותי. חשתי במקצת כמו הדוכס מולינגטון, שבבחננו פעם את אנשיו בטרם-קרב, הפטיר: "אינני יודע איזה רושם יעשו ברנשים אלה על האויב, אבל, אלוהי, אותי הם מפחידים!"

הנה-כיצד נמהלו חששותי בתחושת-הקלה כשמצאתי את עצמי לבסוף במחנה דראם, לאחר נסיעה מייגעת ברכבת מושינגטון לגניורוק, ומשם על פני חבל-ארץ הזורע ערים אשר צליל-קדומים לשמותיהן, כגון סירקו, רומה, טרויה. הנהייתי לראות, כי המחנה שוכן במרכז חבל-ארץ שהנו אידיאלי ללחמת-טנקים. חששותי לא יכלו להיות נטולי-יסוד יותר משהיו. מיום בו דרכה רגלי באזור-הדיביזיה — ועד ליום בו נפרדתי מעליה ב"ביתה" שבבוסטון — זכיתי, באשר לצד הרשמי, לגימס רב ביותר⁽⁵⁾ כחבר-למקצוע, ואילו אישית נתקבלתי כחבר ואורח מכובד, כדי להשכיב בריטי פרקדן היו להם לאירים דרכים מעודנות יותר מאשר מהלומת קת'רובה בראשו, אבל — אף שיש וחשתי לעתים למחרתו בבוקר כאילו הלמוני בראשי — הצלחתי בכל זאת להדוף את כל "התקפותיהם" על-אף עוון, ולא הייתי בנכנעים (כונת הכותב, כמובן — לכיבוד-יתר שכיבדוהו במשקאות חריפים). למחנה דראם מטוחי-ארטילריה מצויינים, המחנה בנוי היטב, ולרשותו שטח נרחב למדי עד כדי כך שדיביזיית-שריון שלמה תוכל לפעול בו באין-מפריע. אנו היינו דיביזיית-רגלים; אבל צירפתי-עצמי לרוב אל גדוד-הטנקים ה-126 (לויט-קול) ארתור ו. מקגרת) ואל פלוגת-הסיור הדיביזיונית. בעת מלחמה היה הגדוד פועל בודאי בטנקי פטון או M 48⁽⁶⁾; ואילו פלוגת הסיור — בטנקים קלים ובג'יפים.

(4) זכר למלחמת השחרור-האמריקאית שנחלקה בתחילה בין הינקים אנשי צפון ארה"ב — לבין האנגלים — המחת' הגלגול החדש ביותר של "פטון". — המער'.
(5)

כי כפי שמצאתי — לרוב צערי ולמורת-רוחי — נעלמה מכונית-השריון מתקן מבנהו של צבא ארה"ב. אולם בפועל השתמש גדוד טנקים ב"שרמנים" ובטנקים-קלים מימי מלחמת-העולם האחרונה.

כקצין בריטי, נתרשמתי במיוחד מכמה תופעות שנראו אופייניות לאזרח-החיל האמריקאי.

ראשית-כול — התלהבותו העצומה. זאת בלטה לא רק ביחידות מסוימות, כי אם בדיביזיה כולה. ובצד ההתלהבות — שלעיתים קרובות נתערבבה בה שאיפתו הטבעית של איש-הכרך ליהנות כדבעי בתקופת שהותו במרחבי שדה — מצאת בכל איש גם רצון ערני למלא כראוי את התפקיד המסויים שהוטל עליו, וללמוד דבר-מה חדש. שנית, התרשמתי מן המספר הגדול של חיילים צעירים, אשר לעתים קרובות טרם הגיעו לגיל עשרים. בכך, חוששני, נבדל המצב לטובה בהשוואה למספר הגברים הצעירים שבצבא-הטריטוריאלי. ידוע לי שרבים יותר כוחות הפיתוי המשפיעים על אמריקאי צעיר להצטרף אל ה"משמר" — מאשר על האנגלי הצעיר, להצטרף ל"טריירים"⁽⁶⁾. הוא זוכה לשכר גדול בהרבה (נושא זה ראוי היה למסכתא שלמה בפני עצמה, אבל, לשם הקיצור: אילו הייתי אמריקאי, הייתי משתכר כמעט פי-שלושה יותר משהשתכרתי בתקופת-שירות-המחנה השנתי, ודבר זה נכון לגבי כל קצין וחיל בריטי). סיכויי עליתו בדרגה הם, כנראה, טובים יותר. כאן, שוב, עליכם לסלוח לי, על שאני מגניב כאן מנסיונותי האישיים. אף כי הייתי קפיטן לפני שש שנים, הנני עתה לוויטננט: — שמח אני להרגיעכם, כי לא בגלל איזו הונחת-תפקיד, או הפרת-תקנות, כפי שעלולים הייתם לשער, אולם משום שנוהג הוא בצבא הבריטי שקצינים ומש"קים יורדים לעתים קרובות בדרגה אחת אחרי המלחמה. במקרה שלי עצמי מונעת אותי עבודתי כעתונאי מלבצע את כל האימונים, שברגיל הייתי חייב בהם — ולפיכך הריני נמצא בעתודת הצבא-הטריטוריאלי, ומבחינה פורמלית הריני "בלתי-פעיל". מכל מקום העליה-בדרגה אטית יותר בצבא-הטריטוריאלי, מפני שתנועת כוח-האדם בו מועטת יותר מאשר ב"משמר-הלאומי".

על האנגלי לשרת מספר שנים בצבא-הטריטוריאלי לאחר השלמת שירות-החובה שלו, שכעת נמשך שנתיים⁽⁷⁾. ואילו ההצטרפות ל"משמר-הלאומי" היא, כפי שהנני מבין, גם אמצעי בו יכול אדם צעיר להשתמש כדי לספק את דרישות חוקי-הגיוס האמריקאיים. אף שאין זה ודאי אם יידרש כתוצאה מכך להקרא אף לשירות-פעיל⁽⁸⁾. הקבלה למצב-דברים כזה אינה מצויה באנגליה.

כן התרשמתי ממספר ותיקים של מלחמת-העולם, שאחוז גדול במיוחד מהם

(6) כינוי חיבה, על לשון גזע כלבים גודע, מקוצר מ"טריטוריאלי". — המער'.
(7) זהו חידוש שהונהג לאחר מלחמת העולם השנייה וכתוצאה ממנו מורכב עתה הצבא הטריטוריאלי בחלקו מאנשים החייבים בשירות חלקי זה (התייבבות לאימוני-ערב, או סוף-שבוע ומחנה שנתי) — בעוד שבעבר היה הוא מורכב אך ורק ממתנדבים לכך. — המער'.
(8) כי הדבר תלוי בכך באם, לרגלי שעת-חירום, תיקרא לכך הדיביזיה של מדינתו, אליה נצטרף.

מצאתי בין הקצינים והנגדים, וגיליתי כי עם רבים מהם שירתי באותם שדות מערכה עצמם, אם באיטליה, בנורמנדיה או בגרמניה, בשנות 5—1943. אכן, גרעין זה של לוחמים ותיקים ומנוסים, שאין-ערוך לו, היית מוצא גם בכל יחידה מיחידות הצבא-הטריטוריאלי הבריטי; ואם ניצבת בעיה בפני הצבא-הטריטוריאלי, הרי היא הבעיה כיצד למשוך לשירות חיילים צעירים, שכן הותיקים תמיד נענים לקריאה. אך לצערנו, הצבא-הטריטוריאלי, שלא כ"משמר-הלאומי", אינו מקבל שכר המגיע אף בקירוב לרמת השכר של הצבא-הסדיר.

מאוד נהניתי מן התחושה הכללית של "חיים בתוך דיכויזה" (שזהו, מאז ומעולם, סימן לעוצבה טובה). עד מהרה חשתי עצמי כאחד ה"ינקים", וגאה הייתי על כך. אכן, לאמתו-של-דבר, לא קיויתי להיות יותר מצופה אוהד, המסתכל מבחוץ פנימה. ואילו עתה אחיה בהחלט "צד מעונין" לטובת דיכויזה-ה"ינקים", מדי עלות שם הדיכויזה בעת-שיחה; ונוטה הנני להתהלל בכך שהנה אני הקצין הבריטי הראשון, העונד את סמל-השרוויל של הדיכויזה על כתפי.

בריטים רבים נוטים לחשוב כי החיילים האמריקאיים לוחמים מצויינים הם, אבל מרושלים וחסרי-משמעת במשכנותיהם. הופתעתי הפתעה אמיתית מרמת-המשמעת הגבוהה, אשר היתה שווה בהחלט לזו של מרבית הרגימנטים הבריטיים.

פלוגת-רגלים מה"משמר" המיליציוני-המתנדב במסעה באימוני שדה. ציאה לתרגיל מנחתה רגימנט-הרגלים 181 של דיכויזה-ה"משמר" 26 (היא "דיכויזה-היאנקים").

אכן, לעתים סברתי שהיתה הגזמה בגינוני-שרד וברשמיות בשדה. ברגימנט שלי, למשל, היה הדבר נראה מוזר אילו הייתי פונה אל מישהו זולת הקולונל ב"אדוני", בכל הזדמנות שהיא פרט לרשמית-מובהקת. והנה, מדי יום ביומו שמעתי לויטננטים-ראשונים קוראים לקפיטנים "אדוני". נראה לי, שלא זו בלבד שרחוקים הדברים מן התמונה שמציירים הקריקטוריסטונים הבריטיים, המראים רבי-סרג'נטים שלובי-זרוע עם טוראים מזה, ומיורים מזה — אלא שקיימת באמריקה "תחושת-הדרגה" מרובה מדי דוקא, ולא פחותה מדי. אנשי כל הדרגות גילו עצמם כנוחים-לגישה כלפי, איש מבחון; אולם, לפי התרשמותי — לא תמיד היו די נוחים מבחינה זו בינם לבין עצמם. אפילו כך, מצאתי השראה באותם רוח-יחידה, גאוה קיבוצית ובטחון-עצמי ששררו בדיכויזה. אינסטינקטיבית חשתי, שה"ינקים" הם אחת מאותן הדיכויזיות שלעולם לא תאכזבנה אותך. מעולם לא הבחנתי בהופעה מרושלת של חייל; המסדר הדיכויזיוני היה תאווה לעינים, ראיתו מן האויר, נקודת-תצפית שממנה קל לגלות פגמים. יושב הייתי באחד ממטוסי-הסיור הדיכויזיוניים, אחד מאותה גפת-מטוסים אשר ערכה כה רב לדיכויזה לצורך תצפית-אש ארטילרית, ולא יכולתי ריכוזי אויב. לא היית עדיין מוצא גפה כזאת כחלק אינטגרלי בדיכויזיות הצבא-הטריטוריאלי הבריטי.

היו לי גם כמה אכזבות, או נקודות-לבקורת. המזון, אף שניתן בשפע, לא הגיע למה שציפיתי למצוא במחנה צבאי אמריקאי (אולי הסיבה לכך היא, שאנו, באנגליה, רקמנו אגדה סביב נושא זה!).

שעשעני למדי, והדהימני במקצת, כיצד בוזבו לעתים קרובות זמן באותה ארץ שגודעה ב"קצב האץ והנמרץ" שלה. יכולת להבחין בזאת במיוחד השכם בבוקר; בערב שלפני-כן היית מקשיב לפקודות ברורות ויעילות, מחמירות במקצת בתבי-עותיהן, הניתנות לפלוגה — או גונדה — שלמה, שהועדה, נאמר, לצאת לדרכה בשעה שבע בבוקר; בשעה חמש בערך היה כל אחד מתנער משמיכותיו, ומכין עצמו ברוב-תכונה — מוקדם מכפי הצורך — וזאת רק כדי שהפלוגה תצא לדרך בשלוה ובנחת בשעה 0830. במלחמה האחרונה לומדנו לזכות בכל השינה אשר המצב יאפשר. אנו הפכנו למלאכת מחשבת ממש את הבעיה כיצד להעלות את היחידה, על כל כבודתה, אל הדרך, תוך כמחצית השעה, וזאת — למועד הנכון.

הרבה יותר נדהמתי לראות את אי-האיכפתיות, עכ"פ כך נראה לי, בה התיחסו בדלק, ובכמה מקרים לצידוד; וכן נדהמתי לראות את הבוזבו בו נהגו לעתים קרובות בדלק. אבל אפשר שהיתה זאת תגובתו המופרזת של אנגלי, שלומד ל"משק" כל טיפה. חבל היה לראות שחלק רב מן הצידוד היה מן המיושן או המתישן; אבל ברור היה שלא היה זה צידוד של הדיכויזה עצמה — והיה זה מן המצבים אשר אין ברירה אלא להשלים אתם. כל אחד יודע מה פירוש הדבר "לרשת" את צידודו של מישהו אחר — כמו טנקים, למשל.

א. בין מפקד-מחלקה לבין מש"ק בצבא-מילואים מיליציוני

מאת לויט ואלטר צימרמאן

רבות כבר נכתב על היחס שבין המש"ק לבין מפקד המחלקה, ואף-על-פי-כן ברצוני להבהיר בקוים כלליים את נסיוני אני בתחום זה. בהצגת-דברים זו אצטמצם בעיקר בגבולות נסיוני ב"אסכולת הטירונים", שכן לגבי קורסי-"תחזורת" שונה הבעיה שינוי ניכר.

עקרון-היסוד הראשון הוא: מפקד-הכיתה — לבו עם מפקד-המחלקה, וגופו עם הטירונים שלו. למה הדבר דומה? המש"ק כמוהו כסוללה, הנטענת, וחוזרת ונטענת, על-ידי מפקד-המחלקה; את החשמל שקלטתה — לרבות החשמל אשר בה עצמה — מוליכה היא ומסרת לכפופים אליה. כדי ש"הולכת-חשמל" זו תבוצע באופן הנאות ביותר, חייבים מפקדי המחלקות והמש"קים להיות לציבור אחד, מלוכדי-יחדיו בכוחו של אמן הדדי. המש"ק לא יגיע בשלמות לידי סמכות שליטה והשפעה אלא אם כן יהנה מסעד מלא ונאמן מצד מפקד-המחלקה שלו (וכמובן, אף מצד מפקד-הפלוגה שלו). השיתוף האמין שבין המש"ק ובין מפקד-המחלקה הוא האמצעי היחיד לאמן מחלקה בהצלחה.

הלויטנט, מפקד-המחלקה, חייב לתמוך איפוא בכל המקרים בסמכותו של מפקד-הכיתה. דבר זה עשוי להתבטא בדרכים שונות ביותר: אם על-ידי כך שעבודתה הטובה של מחלקה תוקף לזכותו, ואם על-ידי שטירונים ייענשו ביד-ברזל על עבירותיהם כלפי המש"ק.

האופן בו קושר מפקד-מחלקה קשרים עם מפקדי-הכיתות שלו הנו ענין אישי. אך לדבר זה נודעת חשיבות ראשונה-במעלה, והוא ראוי לשיקול ומחשבה יסודיים. שיתוף-דיווח-וסיכום הנערכות עם המש"קים לעתים קבועות — בדרך-כלל מדי-יום-ביום — ואשר בהן דנים על עבודת היום שחלף ועל אשר ייעשה ביום

סוללת תותחי 40 מ"מ מגדוד נגד-מטוסי של ה"משמר הלאומי" מצטרפת אל "דיביזיית היאנקיס" של ה"משמר" בתמרון אימונים במחנה-הקיץ
צוה התותח "עוקב" אחר מטוס מונהג-אלחוט המביים את אוירת ה"תוקפן" (היריבה-תמרוני).

העובדה שרוב האימון הטקטי בו השתתפתי היה "בסיסי" למדי, אין בה משום יסוד למתיחת בקורת; בשביל חיילים צעירים היה הדבר מחיובה-מציאות. לא זו בלבד שלא הפכתי בקורתי מחמת זה שלא למדתי, בדרך-כלל, דבר חדש מן האימון — אלא, אדרבא, התפעלתי מאנשי-"המשמר" על הלהט וההתמסרות בהם טיפלו בבעיור-תיהם. לאמיתו-של-דבר, אף לא ציפיתי ללמוד רבות בשטח הטקטי. אבל אגב הסתכלות באימון הטקטי — אשר במהלכו נעשו שגיאות לרוב, כפי שיכולתם לראות כבר מן השורות הראשונות של תיאורי זה — למדתי רבות על תכונות האורח-החייל האמריקאי. אין הוא פוחד ללמוד — או לשאול שאלות — או להמצא שונה. זוהי תכונה מצויינת. כי על-ידי עשיית משגים באימון יכול הנך להימנע מהן בקרב. מפקדי אותם שני טנקים, שהזכרתיים בראשית רשימתי, לא יעשו אותה שגיאה בשנה הבאה, או אם אי פעם יהיה עליהם לצאת לקרב. כך אני מקוה, לפחות. אפשר ותהיה לי הזדמנות לבחון דבר זה לגביהן, שכן מקוה אני כי יעלה בידי לחדש אי-פעם את המגע עם ה"משמר-הלאומי".

אם עלה בידי לשכנע כמה אמריקאים בכך שהאנגלים, ככלות-הכול, אינם דוקא בגדר "מנופחים" — כי אז היתה זו המצערה בתמורות אשר יכולתי לגמול להם על הנסות-האורחים והריעות הנאות ביותר, אשר להן יכול אדם ליחל. אכן, רוצה הייתי למצוא את שמי באותה רשימת משכורות-אמריקאית!!

שיבוא. הן חשובות עד-מאד. לפי שיש בהן כדי למנוע עבודה בלתי-יוצרת. לעתים קרובות מתנהלות שיחות מעין אלה בחפזה מרובה, אי-שם במגורי-המשקים, או באיזה מקום אחר שבקסרקטין. כלום אי-אפשר לגשת לפעמים למועדון-החיילים, או אפילו להיפגש בערב חופשי ליד איזה שולחן בפינה נוחה? אין הדבר כרוך בשום פנים בטישטוש-הגבולין שבין המש"ק לבין הקצין; ה"דיסטאנס" דבר חיובי הוא, אך אין עליו ללבוש ממדים גדולים יתר על המידה. נוכחתי לא אחת, כי בעת שיחות-סיכום כאלה, המתקיימות באוירה נוחה וידידותית, היו חילופי-הדעות פוריים ביותר. ומה בצע בכל נסיוננו המקיף, אם אין אנו מעבירים אותו, בראש-וראשונה, למפקדי-הכיתות שלנו? שאם לא נעבירנו אין בו תועלת כל עיקר.

בקורסי-ה"תחזורת" נוכחים אנו לדעת עד מה חסרים לנו מש"קים טובים בכל פינה. האם אין גם לנו, הקצינים, יד במצב לא-תקין זה? שכן, אפשר ובתקופת "אסכולת-הטירונים" מעטה היתה התמיכה שתמכנו בהם בתפקידם הקשה, ולא חינוכנו ברוח של מידת עצמאות גדולה? אם אין לאלי-דנו למסור למש"קים שלנו תכנית-הדרכה, ובעת ובעונה אחת אף להפקיד בידם את המחלקה, מתוך בטחון כי בעת היעדרנו "ידפוק" הכל כהלכה — כי אז מובטח לנו כי משהו אינו כשורה בחינוכם הצבאי. והרי דוקא זה הדבר אשר חייבים אנו לעשותו מפקידה-לפקידה. ראשית בשביל לעורר במש"קים שלנו עצמאות ויוזמה, ושנית — בשביל להפגין לפניהם את אמוננו בהם. הזמן הפנוי, העומד בשל כך לרשותנו, ידוע ידע לנצלו קצין-ההדרכה * המאמן את הפלוגה.

בהזדמנות זו ברצוני להזכיר גם זאת:

המש"ק ה"ירוק" וה"ינוקא" יוצא לשרת שירותו בהתלהבות. מתוך רוח התנדבות נמרצת יוצא הוא למילוי תפקידו. מדוע, איפוא, תישלל ממנו שלילה שלא-תאמן אותה תנופה רבת-יוזמה, על ידי הממונים עליו — קצין ההדרכה של הפלוגה מפקד-הפלוגה או מפקד-המחלקה? מדוע מותחים ביקורת על עבודתו, בגלוי ובאוזני כול, ואף לועגים לה? מפקדי-הכיתות, אשר בחלקם טרם באו לכלל גיבוש ועיצוב פנימי, סוטים בשל כך ממסלול ההתקדמות ורבים מאוד המקרים בהם אין הם שבים ומשיגים את הרמה הנאותה גם בתום תקופת "אסכולת-הטירונים". וכיצד יעמדו הם, אחר-כך, בקורסי-התחזורת? כולנו יודעים כיצד ומתי יש לנקוט דברי ביקורת; אל-נא נתעלם מידיעה זאת ואל-נא נערער את הסמכות של מש"קינו על ידי מלה נמהרת. מיטב תשומת לבנו — למש"קים נועז, כאשר נחנך ונדרוך אותם — כן תהיה מחלקתנו. לפיכך נקדיש-נא את מחשבתנו לעמוד-השדרה של מחלקותינו — הלא הם מפקדי-הכיתות שלנו.

(*) דהינו, איש מחברי-הקבע של קציני ההדרכה, מאנשי הצבא המעטים שבשיצריה, שהקצינות היא משלוח ידם. לכל פלוגה בצבא-המילואים, המתכנסת לאימונים ב"אסכולת הטירונים", נקבע קצין-מדריך כזה, בצד מפקד-הפלוגה ושאר קציניה, שאף הם עצמם אנשי מיליציה הם — המער

ב. מחשבות על הכשרת מש"ק

(על רקע צבא-המיליציה השביצרי)

מאת : הלויסטנט פראנץ אלאמאן

הבעיה של הכשרת גייסותינו עמדה כבר לא פעם לויכוח על דפי ירחוננו; והיו מגדירים הגדרות למושג הכשרה, ואם שהיו קובעים בבירור את מטרותיה של תכליתה של הכשרה, או מציעים הצעות לעיצוב דמותה הממשית. אחדים חים ראו את ההצלחה לעתיד-לבוא בריבוי האימון בטכניקת הנש-וראשונה האחרים טענו יותר לאימון בטכניקת-קרב. הערותי אלה אפשר ואינם להתחשב שום נושא מן הנושאים שהזכרנום זה-אך, אלא עוסקים בקצרה באחד מהחשובים ומרובי-הפנים שבתנאים-המוקדמים לגבי ההדרכה ביחידותינו — הלוא הוא המש"ק הסוב.

ברור הדבר, כי במחשבות אחדות בנושא זה נוגעים אנו אך בתחום מצומצם בלבד ממכלול בעיותיה של ההדרכה, אולם בתחום מכריע, כפי שסבורני. מש"ק טוב הריהו בגדר מנחה ומכון המעולה ביותר, המופת האומרי-יותר-מפול, מפגן למסתכלים המתאים ביותר בשביל החיילים. במקום בו מצליחים לחנך מש"קים טובים — שם מובטחת ההכשרה הטובה לגייסות. העובדה כי מעמדו של המש"ק בצבא שלנו מעמד נכבד הוא אינה בחזקת חידוש. אולם בחינה אחרת, אשר מן-הראוי כי נזכר בה שוב, היא חשיבותו של המש"ק להדרכה. הדברים דלקמן הנם פרי השקפה אישית בתכלית, אשר עליהם כבר נתנו דעתם קצינים אחרים. מסקנותי שלי מתיחסות בראש-וראשונה למש"ק-הרגלים.

איזהו המש"ק שיש בו משום תנאי-קודם להדרכה טובה? המש"ק אשר הנו בעל-אישיות ומונהיג-למופת. בקורסי-התחזורת נתקל המש"ק הצעיר בקשיים שונים. העומדים לשטן בדרכו, אשר עליהם ניתן לגבור אך ורק מכוחה של אישיות איתנה. לגבי מש"קים קשישים יותר ובעלי-נסיון רב יותר אין עוד בקשיים מעין אלה משום

בעייה. אולם מרבית הקורפורלים * הצעירים יותר ספק אם יתגברו על קשיים אלה מבלי שתהיה לדבר השפעה שלילית על הגייסות ועל אימונם.

מכירים אנו את הלך-מחשבתם של החיילים הצעירים: — אסכולת-הטירונים כבר מאחורינו; קורס-התחזרות הנו דבר שונה לגמרי; אין עוד הכרח להדר כל כך; הדיוק איננו עוד דבר כה רב-משמעות; במה עוד אפשר לעשות עלינו רושם. עמדתו זו של החייל הצעיר — הנמנית על אותם הקשיים שאין אני רוצה לדון בהם דרך-הכללה — מהוה מכשול בדרכה של הדרכה מכוונת לתכלית. מש"ק, העומד במגע הדוק ביותר עם יחידתו, מן-הראוי כי יהיה לאל-ידו לגבור על קשיים מסוג זה. לא נפרט כאן כיצד יעשה בכל מקרה ומקרה. הדבר תלוי בערנותו הנפשית של המש"ק. ב"תחושת-קצות-האצבעות" שלו כלפי הכפופים, אך מעל לכול — באם המש"ק שולט בתפקידו, ובאם הוא עצמו בעל-אישיות הנו או לאו. המש"קים הצעירים, שנצטרפו ליחידה זה מקרוב, הגם תכופות רחוקים עד-מאוד מהנדרש הנ"ל; והרינו עומדים ושואלים מדוע חדלים הם מלהיות ממונים, אף כי מדיהם מדי מפקד הם?

אני רואה לנגד עיני קורפורלים צעירים הערוכים בשלוש שורות. בשורה הראשונה ניצבים כל אותם המש"קים אשר מבטן-ומלידה ניהנו בסגולות איש-צבא. שמאסכולת-הטירונים יצאו כרבי-יכולת צעירים. הם ידעו, עד ליומם האחרון באסכולה, לקיים מעמדם בחוג הטירונים, והם ששים לקראת משימתם ביחידה. השורה השניה מורכבת מהמש"קים הבלתי-מוכשרים, אשר, לרוע-המזל, מצויים תמיד, אם כי — למזלנו — מספרם זעיר. גם ביחידה זעומה ביותר התועלת אשר ניתן להפיק מהם. בשורה השלישית עומדים כל אלה — ומספרם גבוה עד כדי להחריד — המתקראים "אלה שפסחו עליהם, מקופחים, ומוכזבים". הללו כבר ראו את עצמם בתור מפקדי-מחלקות או מפקדי-פלוגות. אלא שתוחלתם נכזבה והם שוחררו מאסכור לת-הטירונים בלא שהוצע להם המשך של השתלמות. היזמה וששון-השירות שלהם נהרסו, שכן לא היו אלא למש"קים. בכך טמונים חידקי-מחלה נפשיים, המובאים אתם אל תוך היחידה: תפיסת-שירות לקויה, שיון-נפש ושטחיות, אשר הולכים ומתפשטים מן הממונים ואל הכפופים. מן המש"קים ואל החיילים. למש"ק מסוג זה נודעת השפעה הורסנית על האימון שהרי כיצד יהיה לאל-ידו להשפיע השפעה-נגדית על אדישותם של החיילים הצעירים מכוחו של מופת-עצמו?

היכן נבקש את האמצעים והדרכים בשביל להעלות את מש"קי השורה השלישית אל תוך "השורה הראשונה" — זו פלגת-החוד של האימון הטוב? אילו נקטו בדרך הברירה, בקנה-מידה צנוע, של מועמדים לבית-הספר-לקצינים מבין המש"קים, הרי שהיה הדבר חסר-טעם ומזיק ביותר לצבא. כן אין זה אפשרי להתעלם מן העובדה כי יותר מאשר לקצינים צריכים אנו למש"קים מרובים וטובים. ואכן, יש להרבות

* קורפורל — מקביל, בערך, לרב-טוראי בצה"ל — הנו כרגיל מפקד-יחידה בצבא-המיליציה השביצרי — המער.

להבהיר למש"קים המתהווים מה חשוב בכלל תפקידם כממונים. לא ניתן כלל להדגיש דיו את הדבר כי המש"ק, כמפקד-היחידה, איננו הנמוך שבמפקדים, כי אם הקדומי שבהם, כי לא זו בלבד שהנו חייל טוב-יותר, אלא אף הוטלה על שכמו אחריות גדולה-יותר, אם יעלה בידך להקנות למש"ק הצעיר סולם-ערכים זה, כי אז יפחתו המאוכזבים, אך ירבו אלה הששים למילוי תפקידם החשוב. אלה הם האישים אשר ניתן להפעילם הפעלה רבת-ערך בשדה הכשרת הגייסות.

אם נתקלים אנו ביחידותינו במש"קים אכולי-רוגז, כי אז על מפקדי-היחידות והקצינים-החוזרים לשמש כרופאים אשר יעלו-ארוכה לחלי. תכופות אין כאן תועלת בהסברים; ומלים, אשר אפשר ותלמידי אסכולת-מש"קים היו מתלהבים מהן, הריהן כנאמרות-אל-רוח. כאן עשויים לעזור רק מעשים וטיפול נבונים. נפקד בידי המש"ק אחריות-יתר מבחינה ארגונית, הן במה שנוגע לתחום הטכני-הטקטי, והן באשר לשירות הפנימי. נציב-נא את המש"ק שוב ושוב לפני היחידה, בשורה אחת עם הקצינים — כדי להבליט את החשיבות אשר אנו מייחסים לו. נתבע-נא נהוג נמרץ מצדו באשר לדרישות המשמעותיות — ונעורר-נא בו עלידי כך את ההכרה העצמית של מפקד צעיר. מן-ההכרח בדרך זו ודאי נצליח לחזק את אישיותו של המש"ק ובמקום בו נידלדלה — לסייע להתפתחותה המיוחדת.

המש"ק הטוב הנו תמיד אף המפקד-למופת. לשמש מופת הריזו בראש-וראשונה שאלת האופי. בעת מיון הטירונים לבחירת מועמדים למש"קות יש איפוא להתחשב התחשבות מכרעת גם בכך באיזו מידה תכונות-האופי של החייל-הפרט מכשירות אותו להיותו למש"ק. אלא שהיות מופת הנו באותה מידה עצמה גם שאלה של ידיעה-ויכולת. כאשר המש"ק שולט בכלי-הנשק, כאשר הוא יודע את תחומי תפקידו והוא מסוגל לפקד בתחומי תפקידו אלה — כי אז יש בו אף משום מופת לחייליו. בהיותו מופת מקיים המש"ק צורך מהותי במערכת אימון טובה.

כדי להיות למופת חי באשר להתאמנות בנשק, בתפעולו ובטכניקה שלו, חסרה למש"קינו לעתים קרובות עד-מאד ההנחיה הדרושה. מעטים עד מאוד — או שאינם קיימים כלל — קורסי-ההדרכה שמקיימים אותם למען אימונו של מפקד-היחידה. והרי אין אתה יכול תמיד לבוא אל המש"קים בדרישות ותביעות, בלא שתתן אף להם משהו מצדך.

האפשרות היחידה לקדם את מידת הכשרתם של המש"קים מוסיפה גם עתה להיות: א. ההכנה-המוקדמת שלפני הקורס לאנשי-הסגל. ב. פרקיי-זמן ידועים בקורס-התחזרות עצמו. מהכנה-מוקדמת זו לאנשי-הסגל אפשר היה ביחידות רבות להפיק יותר משהופק עד כה, אילו רק התאמצו להקנות לקורסים אלה דמות שונה במקצת. לפי השגרה המקובלת באים עתה בזה אחר זה בחינות-כניסה, חלוקת הציד, מספר

1) מוכנו של הביטוי בצבא השביצרי (כבצבא הרוסי, הצרפתי, ועוד) — כל הנוגע לנוהל הפנימי ולתפקוד היוםיומי של יחידה צבאית כגון הצבת זקופים, תורנויות ירחיים, וכיו"ב. — המער.

מוגבל של שעות-אימון, יסודיות פחות או יותר, ובעיקר-שלידבר — ביצוע עבודות ארגון למיניהן. בעצם, הארכתם של ימי-ההכנה-לאנשי-הסגל לא היה בה כדי לשנות משהו לכשעצמה, אלא לאפשר תוספת מרחב-פעולה לעבודות הנ"ל.

את שני הימים בקורס-התחזורת בהם אפשר לאמן את המש"קים ללא-גייסות, יש לנצל ניצול נמרץ ביותר. אימון זה צריך שלא יהיה ענינו של מפקד-הפלוגה בלבד, בעוד מפקדי-המחלקות עוסקים בשטח בטקטיקה. מן-הראוי כי תהיה לקצינים-הזוטרים האפשרות להשתתף, יחד עם מפקד-הפלוגה, באימונם של המש"קים. ואין הכונה כי כל מפקד-מחלקה יתרגל רק את המש"קים שהוקצו למחלקתו. זו תהא הבנה מוטעית של שיתוף-פעולה. רמת-אימונה של פלוגה חייבת להיות ענינם של כלל המפקדים. השאיפה היא לאחידות רבה ככל האפשר. ולפיכך יש לאמן אף את ה-מש"קים במסגרת הכנת-הסגל הטרומ-קורסית, שכן המש"קים הם הנשלחים לעבודה ישירה בקרב הגייסות.

כיצד ניתן לנהוג כאן? המגע הראשון בין המש"קים המתיצבים-לשירות לבין מפקד היחידה הנו הודמנות מן החשובות ביותר. את פרק-הזמן המוקדש לאימון יש לנצל באופן תכליתי ביותר. מפקדי-המחלקות הנוגעים-בדבר מכינים ביסודיות אחד או שנים מענפי ההתאמנות: — תפעול המקלע-הקל או המקלע-הבינוני; נתונים טכניים ואופן-הפעולה של הנשק בו מתאמנים; אימון בכלי-נשק נגד-טנקים; נוהל-כינון הכלי או נוהל-ירי בשביל המש"קים-שרתי-מרגמה; דיון יסודי על ההפעלה, חפירת עמדות והיערכות בהן כבתנאי-קרב, וכיו"ב. את המש"קים מחלקים לקבוצות-קבוצות ואותן מאמנים קצינים-זוטרים, איש איש בבוא תורו במחזור החילופים. כיום כמעט ואין עוד אפשרות להימנע ממצבי פיצול אימונם של סמלים, לפי מקצוע-תיהם המצומצמים. בהתאם לרמתם האיכותית של אנשי-הסגל ניתן גם להרחיב במידת-מה את מסגרת אימונו של המש"ק-הפרט. מן הראוי כי תהיה אפשרות להציב את המש"קים בכל מקום בו הם נחוצים.

בעוד שהיום הראשון של הכנת-הסגל הטרומ-הקורסית מן הראוי כי ישאר שמור לאימון בנשק, הרי את היום השני כולו יש להקדיש להדרכת המש"ק בפקוד-על-כיתה. אין להזניח את תפקידו זה של המש"ק, שהוא אחד מן החשובים ביותר. לידי ניצול הזמן המכסימלי נגיע כאשר את השיעורים המעשיים האלה בפקוד-על-כיתה נעביר אל שולחן-חול, כפי שנוהגים, בהצלחה רבה, באגודות-המש"קים (*). תוצאותיו של נוהג שכזה הן מעודדות. לימוד ניהול-הקרב ליד שולחן-החול — גלומות בו אפשרויות לא-שוערו לעריכת התרגילים. לעתים חסרים לנו בשדה סוגי-השטח המתאימים, ואילו בשולחן-החול יש לאל-ידינו ליצור סוגי-שטח אלה. אולם היתרון הגדול ביותר נראה לי בכך, שתודות לרוח-הזמן שהושג ע"י אורח-אימון זה ניתן לאמן את

(*) הכונה לפעולות השתלמות-עצמית, בהתנדבות, הנערכת בקביעות ב"אגודות-המש"קים" למקור-תיהן. — המערי.

המש"ק מספר פעמים רב יותר. אפשר לחזור על התרגילים כמה פעמים ולתרגלם ביסודיות. כך רוכש לו מפקד-הכיתה בטחון וזריזות במתן פקודות, כושר-ההחלטה שלו מתחזק ואמונו-בעצמו — גדל. גם קצינים ניתן לאמנם ליד שולחן-החול. ע"י כך היה מתפנה זמן רב — אותו יכלו אז הקצינים לנצל לצורך אימון המש"קים.

מובן הדבר מאליו כי גם במסגרת קורס-התחזורת נערכים תרגילי-שולחן-החול. — הגם שבעיקר באים בחשבון תרגילים-עם-גייסות, המתקיימים בשטח שסויר בתחילה לצורך זה. נוסף על כך, יכנס-נא מפקד-הפלוגה את מש"קו, מדי רוח-זמן קבועים וקצרים, כדי להסיר ספקות וחילוקי-דעות ידועים שנתגלו באימון-בנשק. מגע אמיץ זה שבין מפקד-היחידה לבין הקצינים-הזוטרים שלו — מזה לבין סגל-המש"קים — מזה, יהיה בו כדי להביא לידי תוצאות ברוכות בהדרכה.

המש"ק הטוב, כתנאי-מוקדם לאימון הטוב, חייב להיות שוב ושוב במרכז שדה-הראייה שלנו. מפקד-כיתה אשר לו בטחון בתפקידו, שהופעתו לפני החיילים תקיפה ויציבה, תמיד יזכה להצלחה. נקדיש למש"קים תשומת-לב מוגברת וניצור-נא בשבילם את הבסיס לרכישת יכולת-למופת. ואם עשינו זאת — אין עוד אנחנו צריכים לחפש אחר אורחות-הדרכה חדשים.

א. אל לויטננט צעיר בחיל רגלים

מאת לויטננט ג. ואילנמאן

רשימה זו — שכבר נתפרסמה בעברית ב„מערכות“, חוברת ע”ט, במדור „מכתבים אל קצין מילואים“ — ניתנת עתה שוב ב„צקלון“; וזאת, משום שבעקבותיה התעורר ביורידברים מעל דפי „כתביהעת הצבאי הכללי השביערי“, בירור אשר שפך מקצת אור על גישותיהם ודעותיהם של קצינים בצבא המיליציוני המובהק באשר להערכת תפקידם וחובותיהם של קצינים צעירים, העומדים בראשית דרכם ככונני יחידות המילואים שלהם ומטפחיהן. ועתה ניתנת בצוואר רשימה זו ואלה שבאו בעקבותיה. שלושתן נתפרסמו בכתביהעת השביערי במסגרת של מדור המשמש במיוחד להבעת דעותיהם של „קצינים מן השורה“ ובראש וראשונה — קצינים מתחילים. על כן יש לשער כי הן קרובות במיוחד למציאות שאותה באו להביע — והדבר מוסיף ודאי על המאלף שבהן.

ידידי, זה לא כבר נעשית קצין. בימים אלה שוחחתי עם כמה מחברייך. כך לא נפגשתי לצערי. כיון שאני מניח שהשקפתך זהה עם זו של האחרים רצוני לכתוב לך את הדברים אשר לחבריך יכולתי לאמרם. היודע אתה שבהיותך קצין חיל-רגלים — בכיר הנך לגבי קצינים בעלי דרגה שוה הנמנים על חיל-התותחנים. גייסות השריון, הגנה נ”מ וחיל-ההנדסה? (הגם שקצינים אלה סיימו בתי-ספר לקצינים בני 19 שבועות).¹ במסעותי בחוף-לארץ אישרו לי קצינים את הדבר אשר גם הנהגת הצבא שלנו מביאה אותו בחשבון: לרשותו של קצין חיל-רגלים מקצים רכב-שריון; הוא יכול לדרוש אש ארטילרית, בתנאים מסוימים נותן הוא אפילו את פקודת האש (ראה תקנון „ניהוג גייסות“ סעיף 90); נותנים לו נשק נ”מ המשמש לו להגנה נ”מ או נ”ט; והוא עשוי לנצח על פלגות מחיל-ההנדסה אשר תוצבנה תחת פיקודו. עתה צא וחשוב: היודע אתה מתי עליך לצוות על אש ארטילרית? מהם הנתונים החשובים לאנשי הארטילריה כאשר מגיעה אליהם הדרישה לסיוע אש? (אל תסמוך על הקת”ק, הלו ייתכן ויועמד לרשותך רק לאחר שכבר דרשת סיוע אש!). ומלבד זאת: איזה סוג אש יורה הארטילריה? מה משך הזמן בו יוכלו לעמוד הקנים שלה באש מהירות-קצב? — מתי יכול הפלס לעזור לך, ומתי — הגשרן? מה הצידוד אשר ברשות גייסות ההנדסה? כיצד בעצם מפעילים

(1) כפי שיראה הקורא להלן אין משך הלימודים בבית-הספר לקצינים לחיל-הרגלים אלא 13 שבועות בלבד, לעומת משך-הלימוד בכל הגייסות הנ”ל, שהגו ארוך ב-50 אחוז. — המערי.

בקרב את 13 — AMX — ? מהו מקומם של כלי רכב בשדרה המתקדמת על פני כביש? — המכיר אתה את אמצעי הקשר שלך? לאיזה טוח מגיע שידורו של מכשיר 101 SE ושל TL? מהן שעות היום בהן עלול מכשיר-הקשר FOX להיות מופרע ביותר? — מהי מהירות ההתקדמות — למשל, בלילה — של משאית הנעה-קידמית עם עוקב בעל 4 גלגלים? — כאשר נתנו לך למוצבך שני תותחים ג”מ כיצד תשלב אותם במערך כוחותיך?

„מה לי ולכל הדברים האלה!“ — תהיה ודאי תשובתך — „זהו ענין לקצינים הגבוהים יותר“. טעות היא! בימי מלחמה הופך מפקד מחלקה מהר — מהר מדי — למפקד פלוגה; ולעתים קרובות יקרה שפלוגה נמצאת מנותקת, או שהיא מתקדמת מהר מדי. במקרים כאלה על המפקד להיות מסוגל להפעיל באופן עצמאי את האמצעים שהוקצו לו ולדעת איזה סיוע עליו לדרוש. כמובן אין איש יכול לדרוש מקצין חיל-הרגלים התמחות מדויקת בכל סוגי-החיל האחרים. אבל על כל פנים עליו לדעת את כושר-פעולתם ואת התוצאות שהפעלתם עשויה לתת.

בבית-הספר לקצינים בודאי סופקו לך גם נתונים על סוגי-החיל האחרים. אלא ששוב אין אתה זוכר הכול. 13 השבועות אינם אלא פרק זמן קצר, ולא היתה האפשרות לעסוק כיאות בבעיות כולן. לכן חייב אתה להמשיך ולהרחיב את ידיעותיך באופן עצמאי. אולם כיצד? הדבר יצריך, מכמה וכמה בחינות, מאמץ והתגברות על קשיים.

1. חבריך הביעו דעה, הנפוצה מאוד, כי כמעט כל פקודות הקבע הן מיושנות. כלומר: שוב אינן הולמות את תנאי הזמן. זוהי דעה מוטעית. עליך להשתחרר ממשפט-קדום זה.

2. עליך להגמל מן המנהג לספר רק את הציזבאות מבית-הספר לקצינים שעה שהנך משוחח עם חבריך בעניני השירות. גם הקללות שאתם מקללים את הצעדים הנקטים מ„למעלה“ ואת הממונים עליכם אינם דוקא בגדר שיחת-בירור צבאית (כמובן שבהיותנו קצינים צעירים הגנו בעלי מזג „חי“ יותר מאשר „אדונים הקשישים“). כמובן שאנו בעד אורח מלחמה חדיש, ואילו הקשישים הם עוברי בטל. אולם הרי די לנו כי הגנו סבורים כך. ואין עלינו הגזירה אף לומר זאת!

3. לא נכון הוא לחזור ולטעון, מדי עשר דקות, שאין זמנך פנוי לשום דבר. מוטב שלא תאמר דבר; ואז תמצא זמן מספיק גם בשביל הצבא.

(1) 13 — AMX — טנקיל צרפתי חדש אשר נרכש על ידי צבא שביצירה, בעיקר — לתפקיד „משחית-טנקים“.
(2) 101 SE — מכשיר אחוטי-דיבור, בעל 24 ערוצים. טוח — 5 ק”מ, משק 7,9 ק”ג. (כנראה לקשר הגדוד עם הפלוגות).
TL — 210 — תחנת אחוטי-דיבור ואחוטי-מורס, בין 3—5 מגאסיק טוח 25—15 ק”מ. חודות לגנטור ניתן להפעילה ללא חיבור לקו זרם קבוע. ניתנת להיטלטל.
FOX — 100 — מכשיר אחוטי-דיבור. טוח — 1 ק”מ, משק — 2,5 ק”ג. מיועד ליחידות קדמיות ביותר (כנראה לקשר הפלוגה עם המחלקות). שושת הנ”ל מכשירי-קשר שביצריים מהחודשים ביותר. — המערי.

משהשתחררת מפגעים רעים אלה, שהנם מן הנפוצים ביותר, ניתן יהיה לך להתחיל בהשתלמותך אתה.
קרא בתקנונים. תקנון ג' ניהוג הגייסות השביצרי, למשל. נכתב באופן תמציתי ורבי-ענין; כי סגנון התקונים הישן והמשעמם עבר מן העולם. גם תקנונים אחרים כוללים ידיעות בעלות ערך.

הוראות השירות של צבאות זרים מקפלים בתוכם נסיון-מלחמה. האמריקאים, ביחוד, הוציאו פנסקסי-שימוש-של-שדה רבי-תועלת ומותחני-ענין (את הללו אפשר להשיג בהשאלה מן הספריה הצבאית).

כתבי-עת צבאיים וספרי-מלחמה מכל הסוגים מכילים פרקים רבי-ערך מלקח המלחמה ומתארים לנו את חיותיו של הלוחם. קריאה בספרות כזו אינה עשויה אלא לאלפנו (בספריה הצבאית מצוי אוסף מקיף של ספרות זו). קריאה זו מגוללת לפנינו יריעה האומרת לנו מה רבת-פנים הנה המלחמה, ובאיזה תנאים שונים ואף "בלתי-אפשריים" מתרחשות פעולות צבאיות.

נקודה חשובה מאוד הוא הדיון עם חברים-קצינים מחילות אחרים. ה"כחולים", ה"אדומים", ה"חכליליים", ה"שחורים" (י) יכולים לספר לך כיצד הם מאבטחים את נקודות איסוף-החולים שלהם, את עמדותיהם, ריכוזי-הציוד ומחסני-הבסיס שלהם; כיצד הם מפעילים את כלי-נשקם, רכבם ושאר מכשירי-צנוד; ואילו הן הדאגות והבעיות המעסיקות אותם. לאחר שיחות כאלה יש ביכולתך להעלות בפני עצמך את תמונת פעילותם של חברי-נו-לנשק.

עתה, מאחר שיעצתי לך לעשות משהו אף בחיך האזרחיים למען השירות הצבאי, בודאי כבר הדבקת לי "תות" מסוימת. איני נראה בעיניך מעתה אלא ראש-סרדיוט נוקשה, טעות בידך. איני אלא קצין-מיליציה בעל הלך-מחשבה תקין, אשר שאיפתו הצבאית היחידה הנה, לעת עתה, להיות סוף-סוף סגן. ואם בכל זאת אני משיא לך עצות — הסיבה לכך אחת בלבד: אם כבר נגזר עלינו שנהיה מוליכים חיילים לקרב, נשתדל-נא, לפחות, להיות להם למפקדים טובים.

(1) הכונה — לאנשי החילות השונים (ולא של חיל-הרגלים), כשכל חייל מצוין ע"י צבעו הסמלי. ה"כחול" הוא צבעם של גייסות רפואיים ווטרינאריים; ה"אדום" של חיל-התותחנים; ה"חכלילי" של חיל-תובת-המנוע; ה"שחור" של גייסות-ההנדסה וההגנה הנ"מ, ואילו צבעו של חיל-הרגלים הנו "ירוק-כהה" — המטרי.

ב. תשובתו של לויטננט-רגלים צעיר בצבא מילואים מיליציוני

מאת : לויטננט ר. ריגר

מאמר זה הוא מענה להערותיו של הלויטננט ג. ואילמאן, אשר ראוי-אור בחוברת מרס של "כתב העת הצבאי הכללי השביצרי". אף-על-פי שלא נתכון אותו מאמר אלא לדברי שיחה, הריהו דן בנושא אשר אינו יאה לשיחת-רעים, כי אם לבירור בכובד ראש. הנושאים שהועלו בו, והמצבים שתוארו בו — מקומם יכירם יותר בעולם הדמיון. לויטננט-הרגלים הצעיר המתואר באותו מאמר הנהו בלתי-מציאותי עד מאוד. דמו בנפשכם, דרך-משל, את מ"מ-הרגלים כמפקד על ארטילריה, על כוחות שריון, פלגות-הנדסה, או כוחות ההגנה-הנגד-מטוסית. ראוי-נא בדמיונכם את הלויט-ננט כמצביא על צבא, בועיר-אנפין, שניתן לו במתנה ממפקד-הדיביזיה, או ממפקד-הקורפוס, הגייסות של כל החילות שפורטו כאן הריהם סרים ישירות לפקודתו של מפקד-הרגימנט, של מפקד-הדיביזיה, או אף של מפקד-הקורפוס — נראה, שאותם מפקדים אינם יודעים מה לעשות בגייסות-מקצוע שהנם יקרי-ערך (ואינם מרובים ביותר), וסבורים הנם כי אין טוב מלהעמידם לרשותו של אותו לויטננט-רגלים. אולם ננית, כי אכן הקצו לו ללויטננט-הרגלים 2 תותחים ג"מ, בפקודו של לויטננט ההגנה-הנגד-מטוסית. מפקדו של המוצב-המוגן הוא לויטננט-הרגלים. בעת ההתקפה על המוצב נכשל לויטננט-הרגלים. ומה עושה אז לויטננט ההגנה-הנגד-מטוסית? הלה יושב לו בחיבוק-ידיים — שכן המפקד-הממונה הוא לויטננט-הרגלים. יתר-על-כן: לויטננט הנ"מ לא קיבל שום הכשרת-רגלים; אין הוא מסוגל, איפוא, בכלל ליטול לידינו את הפיקוד. אך כלום לא אמת הדבר, כי במלחמה הופך למפקד אותו אדם אשר הקדים להתגבר על הפחד ועל תחושת אי-הבטחון? במצב כגון דא ודאי שלא זה החשוב מי קיבל הכשרה ארוכה יותר, מי קשיש יותר, ומי הוכשר במיוחד לסוג-מקרים מיוחד זה.

"בן-שיחי" מציג במאמרו שאלות רבות בסוגיות-נשק ושם בפי "לויטננט-הרגלים הצעיר" את המסקנה הבאה: "מה לי ולכל אלה; זהו ענין לקצינים הגבוהים".

יותר". תשובה זו נראית לי דוקא כנכונה. לויטנט-הרגלים, אשר אסכולות-האימון * השונות כבר מאחורי גוו רחוק עודנו מלהיות מאומן בשלמות. עדיין רבות הן אף בעיות-הרגלים שהורות אשר טרם ניתן לו המענה לגביהן; ועל-כן ראשית חובתו של לויטנט-הרגלים היא להתמסר לדברים אלה — ולא לרכוש לעצמו את ידיעתו-הצבאית של מפקד-גדוד או של מפקד-רגימנט, על-מנת להשלות את עצמו עקב כך ולהתעלם מן ה"פרצות" אשר בהשכלתו ה"רגלית". מלויטנט-הרגלים הצעיר נתבעת קודם-כול הכשרת-רגלים יסודית — ולא "גם-אניידענות" — בכל התחומים הצבאיים. זאת ועוד: בבתי-הספר-לקצינים דואגים למדי לידיעה-הצבאית הכללית, כי בתרגילים הטקטיים הופך החניך מפקד פלוגה, גדוד, ורגימנט ומקציב לו אמצעים, אשר במלחמה הנם כרגיל למעלה מתקוות הנועות ביותר של כל מפקד-יחידה. אכן מושמעת האזהרה תמיד: במקלחמה — אל לך לסמוך אלא על אמצעיך אתה.

"ידיעה כזו דבר נחוץ הוא, שכן במלחמה אפשר ואהיה במהרה למפקד-פלוגה". לפי נקודת-ראות זו, חייבים היינו גם להכשיר את המש"קים לתפקיד של מפקדי-מחלקות — שכן הללו עשויים להגיע לפיקוד על מחלקה עוד יותר מהר משיגיע לויטנט צעיר לפיקוד על פלוגה. רוצה הייתי לראות מש"קים בעלי הכשרה של מפקד-מחלקה — ומפקדי-מחלקה בעלי הכשרה של מפקד-פלוגה — והם מוסיפים בכל-זאת לפקד נכונה על כיתותיהם ומחלקותיהם, אף בהיותם סבורים כי חכמים הם ממש כאלה הממונים עליהם!

לא אחת התבדרנו בסיפור ציזבתאים פראיים מן ההוי של בית-הספר-לקצינים, בהודמנויות בהן בירורים בבעיות צבאיות לא יכירם-מקומם. כן נהגנו לא פעם למתוח ביקורת על פקודות הבאות מגבוה. אולם לא העלינו מעולם על הדעת כי ניתן לכנות כגון אלה כבירור בעיניים צבאיים. אף אין אנו טוענים כי נחצו במזג "חי" יותר מאשר ה"אדונים הקשישים". (דרך אגב, למי בעצם מכוון כינוי זה?) יש לשער כי את אורח-המלחמה החדש יכולים אנו ללמוד דוקא מן הקשישים, שכן ידיעותיהם על כך רבות מידיעותינו שלנו. עד כה, מכל-מקום, עלה בידם ללמדנו פרק, ובהצלחה — ולא דוקא להיפך.

אכן, מודה אני, כי אין אני מוצא זמן מספיק כדי לעסוק בכל הסוגיות הצבאיות. כי דברים רבים, בעלי ערך רב לגבי איש-הרגלים, נלמדים בקורסים מיוחדים המתקיימים בצד של קורסי-התחזורת, אבל אין הזמן שבידי מספיק כדי גם לעסוק במשלחי-ידי, וגם בבלות — בצד שלושת השבועות של קורסי-התחזורת — עוד שבועות נוספים בקורס לחימת גוף-אל-גוף, בקורסי-הרריקצי, ובקורסי-הררי-חורפי; וכיו"ב. ואולם אין בלימוד התקנונים כדי לשמש תחליף לידיעה הנקנית בקורסים אלה.

(*) במקרה דגן — "אסכולת הטירונים", "אסכולת המש"קים", ו"אסכולת הקצינים".

יש לנהוג זהירות רבה לגבי העיון בספרות-צבאית זרה — ובייחוד כשהוא נעשה בידי קצינים צעירים — היות והסופרים-הצבאיים הזרים (ובראש וראשונה בני המעצמות הגדולות) לעולם אינם מסוגלים להביא בחשבון את התנאים האופייניים לשביצריה. והלוא האמריקאים בקוריא, על אף האמצעים העדיפים, נחלו אכזבות גדולות, בטרם הסתגלו אל תנאי המלחמה-הזעירה — ועד אשר למד הרגלי מחדש כי עליו להלחם באמצעים שהם משלו מאז ומתמיד — הרובה, תת-המקלע, רימוני-יד, וכיו"ב — ולא עוד לשים מבטחו בסיוע ארטילרי, ברכב שריון, במטוסים, וברכב-מנוע, אשר אינם מסוגלים לנוע בעקבותיו בשטח קשה-מעבר.

ההרצאות באגודות-הקצינים ודאי שהן מעניינות מאוד. אולם מעודי לא שמעתי מרצה — וביקרתי בחמש-עשרה הרצאות בקירוב — אשר ייחד את הדיבור על בעיותיו של מפקד מחלקת-הרגלים. הרמה הנמוכה ביותר, עליה דובר באותן הרצאות, היתה הרמה של גדוד, ולכל היותר, פעם אחת, — הרמה של פלוגה. אולם סבורני שחשוב יותר כי מפקד-מחלקה ידע כיצד לארגן מוצב מחלקתי, מאשר כי ידע כיצד יוכל, בפקדו על רגימנט, לאפשר את נסיגתה של דיביזיה או של-קורפוס. שיחות-בירור עם קצינים מחילות אחרים מעניינות, ללא ספק, באשר הן מסייעות להבנת בעיותיהם של סוגי-הנשק האחרים, אך ספק הוא אם יצמח משיחות כאלה לקח בשביל איש-הרגלים, שכן הגייסות-המקצועיים, שקועים לרוב רק במשימות המקצועיות שלהם בלבד.

והריני להציע על-כן הצעות מספר לענין המשך השתלמותו של לויטנט-הרגלים:

1. השתלמות-המשך החשובה ביותר היא בודאי בתחום-הרגלים. כונתי, למשל, להגדלת הידיעות השימושיות בכלי-הנשק הגדודיים. רבים הם קציני-הרגלים שאינם יודעים לירות במרגמה, או לשרת את המקלע החדש. יש מקום, בעצם, לטיפול מוגבר של אימון חיל-רגלים בלחימת גוף-אל-גוף, וכן — לגבי הלחימה בבונקרים והדברתם, פיצוץ מכשולים, הגנה נגד-טנקית, תפעול להבירורים.

רק לאחר שנרכוש שליטה בכלי-נשק אלה, נוכל להתפנות ללימוד מצבי-קרב ובעיות המרוחקים באופיים ממלאכתו של חיל-הרגלים.

2. לימוד התקנונים — כבודו במקומו מונה. אולם עדיף מפקד-מחלקה שלא יהיה אמנם בקי בתקנונים לרוב, אך שיבין את הקוים-המנחים של אותם תקנונים. אותו מפקד-מחלקה שהנו בגדר "אנציקלופדיה צבאית" הריהו לרוב כושל שעה שלא יימצא עוד באנציקלופדיה הפתרון הנחוץ.

3. נמצא כי ממילא יש לייחס חשיבות קטנה ביותר לסוגי-החיל האחרים ולבעיותיהם. הללו עשויות להעסיק מפקד-עוצבה, וכן מפקד-רגימנט וקצין-מטה; אך לויטנט הרגלים — ממנו נתבע כי יעסוק ביסודיות אמיתית בבעיות הרגלים; הללו עודן מצויות די ויותר.

נערכים עדיין לעתים קרובות עדי-מאד אם בצורה של "ריצות-פטרולים" (1) ליליות (שדבר אין להן עם הפעלתו של פטרול בלילה בתנאי-קרב), ואם בצורה של הצגות תרגילים (שאינם אלא חזרה על אשר ראה החייל באסכולת-הטירונים שלו ובקורסי-תחזורת אחדים). וכך הוא המצב לגבי לחמת-יער, לחמת-הרים, לחמת-פטרולים, ולחמת-שטח-בנוי (ויצויין כי זו האחרונה אינה חייבת כלל וכלל להיות בגדר "נחלתם הפרטית" של ה"רמנים" בלבד).

ב. לבעית השתלמותם של קציני חי"ר צעירים

מאת הקפיטן האנס שמוס.

השגותיו של בעל ה"מענה של לויטננט-רגלים צעיר" ראויות עוד, לדעתי, להשלמת-מה ולהדגשת-יתר. אכן, ביסודו של דבר נכון הוא, כי אין מ"ה-רגלים צריך לחפש את החומר להשתלמות-ההמשך הצבאית שלו בתחום חילות-מקצועיים דוקא. במסגרת לחמת-הרגלים מצויות בעיות כה רבות, אשר מבחינת האימון מוצאות את פתרונן לעתים קרובות רק בתיאוריה, עד כי כל קצין-רגלים יודק גם לזמן לא-מועט בשביל לסיים לימוד תורה זו.

הגם שכל קרב מעמיד את מפקד-הרגלים בכל-עת-תמיד בפני מסיבות חדשות, שדמותן מתחלפת, אפשר בכל-זאת לנסח, בצד העיקרים הטקטיים, הידועים בדרך-כלל, עוד כללים לרוב בתחום טכניקת-הקרב; ויצויין במיוחד, כי גם לגבי אורחי-הקרב הנמנים על ה"לחימה בתנאים מיוחדים" אפשרי הדבר, אנו, קצינים, חייבים לא רק לדעת כללים אלה, אלא אף להקנות לגייסות ולאמנם בהתאם להם, למען הקיצור נזכיר כאן לדוגמה רק את לחמת-הלילה. כל מפקד-מחלקה יודע, כמובן, כי בלילה קשה לקיים את הקשר; כי אין לעשן; כי אין להדליק אור; כי יש למעט בתנועה על קו-הרכס עוד יותר מאשר בשעות היום; כי יש להימנע מהקמת רעש; והאלוהים יודע מה עוד מותר או אסור לעשות בלילה. אבל לעתים רחוקות ידע מפקד-המחלקה ידיעה ברורה, מה הן ההכנות שעליו להכין לקראת התקפת-לילה, אף לגבי הקטנה שביחידות (כשבכלל קיימת האפשרות לתקוף בלילה), כיצד יש לנהל פטרול בלילה, כיצד לצפות או, כיצד לנוע, כיצד לגבור על מכשולים שונים, וכיו"ב; ולעתים רחוקות עוד יותר מסוגל מפקד-המחלקה להקנות ידיעות כאלה באופן תכליתי לאנשיו.

מתוך שיחות עם קצינים, מש"קים וחיללים מחבלים שונים בשביצריה — ולפיכך גם בני יחידות שונות — אפשר להעלות את העובדה, כי "תרגילי-הלילה", ככינויים,

על כך שאלו הם פני הדברים, אין לתלות את הקולר לא בקציני-ההדרכה ולא בקצינים הצעירים יוצאי בית-הספר-לקצינים. אחראים לכך אותם הקצינים שאמנם מוצאים להם פנאי לעסוק בבעיות אסטרטגיות (לא, חס וחלילה, טקטיות), ולהתווכח עליהן בלהיטות — אך לא ימצאו את הזמן כדי לטפל בדברים הנתונים באותו מישור ההולם את דרגתם, ולהימלך בכיוון זה בחומר המצוי בספריה-הצבאית. קצינים כאלה עודם רבים למדי, למרבה-הצער. הם הם מפקדיהם ומאמניהם של אותם חיילים, אשר בסוף קורס-התחזורת טוענים בצדק, כי למדו אך מעט, כי בשעת לימוד הדברים במפורט, בתוך הכיתות, עמדו להם סביב המדריך המשמיע תורתו, והסתכלו בחריצות, ובשעות תמרונים צעדו צעדות לרוב — כל אלה חבלי שידעו על שום מה ולשם מה. והרי הגייסות דוקא רוצים היו ללמוד משהו, הם מכירים טובה למי שמלמד, ועושים את כל הנדרש מהם — אם רק מארגנים את העבודה בצורה מעניינת, ומקנים לה, ככל האפשר, דמות "בדומה-למלחמה-ממש", או אז מקבלים הם על עצמם ברצון אף מסעית-מרון ארוכים.

הגם שהנני שוקד על הביקור בערבי-ההרצאות באגודת-הקצינים, הנה זכורות לי רק שתי הרצאות שדנו בבעיותיו של הפיקוד הנמוך. שתי ההרצאות היו מצוינות. אך בסופו-של-דבר חיוו שומעים שונים דעה לא ביותר חיובית על ההרצאות, לפי שהם סברו, כי למטה מכבודם הוא להתעסק בדאגותיו של מפקד-המחלקה — היינו, בשאלות היסוד של ה"טקטיקה הזעירה". הם פשוט לא הבינו מהו ערכם של הדברים הנידונים, אלה הם ללא ספק אותם האנשים אשר תוך העמדת פנים חשובות נותנים לפקודיהם בצורה נמרצת פקודות שמבחינת התקנון נכונות הן אמנם בכל מאת-האחוזים — אך אין לשונן מובנת לפקודיהם, שכן היא מתובלת במיני מונחים מלומדים ולמודים האומרים לחייל אך מעט, או שאינם אומרים כלום. התוצאות מכך ברורות הן. ה"מפקד" כבר "הוכיח" בכך, כי הנו בעל-דמה בענייני טקטיקה

(1) "ריצת פטרול" — היינו, צורת-תרגיל הנפוצה בצבא השביצרי, והיא מעין תחרות בין חוליות למחירות והתמצאות-בשטח, במעבר על פני סוגי-קרקע שונים — לעתים תוך כדי התגברות על מכשולים — ותוך כדי שימוש במצפן, כוכבים, תואי-נוף וכיו"ב, למציאת הכיוון הנכון; סוג מועיל ביותר של "אספורט-מגן", אשר מרבים לעסוק בו גם בהתנדבות באגודות-המש"קים, וכיו"ב. — המער.

ומתן-פקודות, שכן מכיר הוא את הביטויים הנכונים, — ובראש-וראשונה את אלה של תחום-הפיקוד הגבוה יותר, שהרי אליו שואף הוא להגיע ולקנות בו שליטה. מספר הקצינים החרוצים אשר יזכו אי-פעם לכבוד לפקד על רגימנט, ומה גם על עוצבה, הנו מצומצם מאוד. ואף-על-פי-כן, במרבית ההרצאות הנערכות באגודת-הקצינים, ואשר משתתפי-מלחמה משמיעים אותן, עוסקים בהפעלתם, במלחמת-העולם שמאחרנה של קבוצות-ארמיות, קורפוסים, דקביזיות, ובמקרה הטוב ביותר — לפחות רגימנטים; היינו דברים, — אשר ישירות צומחת מהם רק תועלת מעטה למפקד הנמוך — ועל כן — גם לגייסות.

האם לא היה הדבר בר-חשיבות, לפחות במידה שוה לנ"ל, להורות לפיקוד הנמוך, באמצעות הרצאות משתתפי-מלחמה, כיצד נראית המלחמה ברמתו הוא, וברמתם של הגייסות; במלים אחרות, — לקראת מה — וכיצד — עליהם להכין את עצמם? וזאת — תוך דגש על הארת ה"לחימה בתנאים מיוחדים". וכאן מתכוון אני פחות לטקטיקה מאשר ל"טכניקת-ניהול-הקרב", אשר גם המש"קים והחיללים שלנו חייבים לקנותה לעצמם. דומה לי כי בדרך זאת יוכל המפקד-הזוטר להפיק תועלת מלקחי העבר, אשר ישמשו לו כקו-מנחה באימון-קרב שיהא בעל-השראה ורב-דמיון, מגוון, וככל האפשר קרוב-למצאות-המלחמה.

כי אל לנו לסבור שחיללים נבונים אינם דואגים לכך, כיצד נראית המלחמה ברמתם הם. הם מנצלים כל הזדמנות, הן בשעת מסעות לחוץ-לארץ, והן ע"י קריאה בספרות (וללא ספק — ודאי גם בספרות בלתי-מתאימה) כדי להיודע "כיצד בכל זאת היה זה באמת". ועם זאת רואים הם, או חשים בדרך-השערה תוך כדי כך, את אותם הדברים הקטנים, אך החיוניים במלחמה, אשר על אודותם אין למפקד-המחלקה ה"מלומד" שלהם מושג — ועל-כן אף אינו מסוגל גם להכשיר את אנשיו בכיוון זה, או להעמידם על טעויות — דבר שהנו חשוב לפחות כאימון עצמו.

העובדה כי בראש וראשונה תלויים הדברים ברוח-הגייסות, בתקופם הנפשי, ובמשמעתם, לא נתערערה אף במקצת. אולם כטקטיקה למפקד הגבוה יותר — כן למפקד-הזוטר — "טכניקת-ניהול-הקרב", אשר בלעדיה אי אפשר לו, אותו קצין שאנשיו מרגישים כי אין הוא אלא מעביר הלאה, תוך בחירה מדוקדקת במלים, את אשר למד פעם בבית-הספר לקצינים, יקשה עליו עד-מאוד לקיים משמעת ברגע המכריע — לפי שהאימון-ההדדי ימצא חסר.

צבא-עתודה - וכוונותיו למלחמה

עלידי הסופר-הצבאי של ה"טיימס"

אנשי צבא — יצאו להם מוניטין כי נוטים הם להתכונן למלחמה האחרונה שמאחריהם, ולאן דוקא לזו הצפויה. ה"הודעה בענייני הגנה", אשר פורסמה בסוף פברואר 1954 ע"י ממשלת בריטניה, לקראת דיוני התקציב בפרלמנט, נוגדת את המושג הנ"ל; כי כלולה בה יריעה רחבה, רווית-דמיון במידה בלתי-שכיחה, של מלחמה "בהיקף כדור הארץ" כי תקרה לעתיד — וזו שונה שונה גמור ממלחמות-העולם שבעבר. אפשר ותימצא מתאמתת במציאות — ואפשר כי לא; יכול אדם רק להפיל תחינתו כי יעלה הדבר למנוע מלחמה-רבתי מכל סוג שהוא. אולם בוגיהן של מערכות-הגנה — נגזר עליהם כי יפעלו לפי תכניות מסומנות מראש.

ה"הודעה" מניחה כי באם תבוא מלחמה, הרי תיפתח בכך ששני הצדדים יתחילו עורכים זה על זה התקפות אטומיות נמרצות. שלב זה יהיה אוי קצר, והוא הורסני במידה קיצונית. באם לא תושג בו תוצאה מכרעת, הרי פעולות האיבה שבשלב השני תהיינה אינטנסיביות פחות — הגם אפשר שבימים תהיינה הן ערות ובעלות-קצב יותר מאשר בשאר המקומות האחרים והן תהיינה את התקופה של "מלחמה כשחוטית-השדרה של הנלחמים שבורים"; שני הצדדים יבקשו אז לשוב-אל-איתנם, כשהם ממשיכים בינתיים בהיאבקות באותה מידת היכולת ששרדה להם.

לורד אלכסנדר, מיניסטר-ההגנה הבריטי (או שמא היה זה סיר וינסטון צ'רצ'יל בעצמו?), לא הוסיף עוד לגולל את תיאורו אל מעבר לשלב זה. ניתן לשער כי השלב השלישי עשוי להיות שלב של אלתורים תוקפניים, והוא יוליך, לבסוף, אל המשא-ומתן. מסעיה-המלחמה המסיימים יהיו בודאי במקצת "נוסח ימים עברו", לעומת קני-המידה החדשים ביותר; והתבוסה תהיה נחלתו של אותו צד אשר קצב-ההחלמה שיגלה יהיה אטי יותר.

כיום חייבים אנו להצמיד את הוצאתנו לצרכי הגנה בעת-יובעונה-אחת אל שלוש מטרות לאומיות. הראשונה שבהן: לעמוד בפני נסיונות ההתפשטות של יריבנו שיעשו בדרכים שאינן מגיעות עד כדי מלחמה כללית-גלובאלית, וכן לקיים

את התחייבויותינו, בשטחים שמעבר לים, שקיבלנו על עצמנו לימי שלום; תעודה זו מטילה מעמסה כבדה-במיוחד על כוחות היבשה הבריטיים — וכן על משלם המסים — אולם ה"דגם" שלה מוכר וידוע לנו: השניה: לכונן, באמצעות ארגון האמנה-האטלנטית, ושאר בריתות — וכן (הגם שה"ספר הלבן" ¹ הנ"ל אינו מזכיר) באמצעות האומות-המאוחדות — את גורם-המניעה האפשרי הטוב ביותר נגד תוקפנות-רבתי מן הסוג העלול להוליד אל מלחמת עולם; כאן שמור מקום-הכבוד לחיל-האוויר-המלכותי, ואילו השלישית — שבה חייב העול, המוטל על הציהמלכותי, להיות כבד לפחות כזה של חיל-האוויר — הריהי: שאומתנו תצא חייה וקיימת ממלחמה גלובאלית, ואם אפשר — כי תזכה בה בנצחון, אם יש ובשל איזו טעות-חשבון במדיניות הסובייטית, או בשל מזימה מחושבת" (כדברי ה"הודעה") אמנם תיגזר מלחמה על דור זה, או הדור שלאחריו.

התעודה השלישית הזאת — הכוללת בתוכה את האקדמה לאותה "מלחמה אשר חוטי-השדרה של הנלחמים שבורים" שהוזכרה לעיל, ואת הלחמה הזאת גופא, שתתנהל בתנאים כה מיוחדים-במינם — הוזנחה עד כה על-ידי הפרלמנט בדיוני-ההגנה שלו בשנים שלאחר-המלחמה, אף כי היא נוגעת נגיעה-הדוקה בחלק גדול של ההוצאות למחקר ולייצור ובכל תכנון כוח-האדם בשירותים-הלוחמים. לחמה זו מן-הראוי שתיבחן בחינה מדוקדקת דוקא השנה — שנה שבה המתיחות הבינ-לאומית נתרופפה במקצת ואין לחשוש כל-כך שהדיון יגרום להתפרצות בהלה. ה"ספר הלבן" מנסה ברורות ושנונות את הצרכים: —

כוחותינו הפעילים צריך שיהיו מסוגלים לעמוד בפני ההלם ההתחלי (של התנפלות רבתי עלינו).

כוחותינו הרורביים צריך שיהיו מסוגלים להתגייסות מהירה מאחרי אותו מגן אשר כוחותינו הפעילים מספקים אותו — ועליהם להיות נכונים למלוי תפקידים-הלוחמים ברגע המוקדם ככל האפשר.

אותו "מגן" צריך להשתרע על פני כ-6,500 ק"מ, מקצה הצפון של נורבגיה ועד אל גבולות המזרח של תורכיה, והוא מורכב מהדיביזיות-הפעילות ויחידות-המטוסים שבפיקודו של הגנרל גרינתר, המצביא-העליון של כוחות-ה"א.א.א."

ומה בדבר הכוחות הרורביים שמאחרי אותו מגן: — 400,000 ה"טריטוריאליים" הבריטיים ושאר אנשי צבא-הרזרבה, למשל? על כך דיבר, פסוקות ומפורשות, הגנרל גרינתר עצמו:

"על כוחותינו הסדירים הוטלה המלאכה לבלום את כוחות האויב, כל כמה שאפשר. אולם, הם לא היו יכולים לבצע את התפקיד הזה לבדם, לו יחידות-העתודה שלנו (הקצב ואופה-הכירות, ואף עושה הנרות" — לפי הביטוי האנגלי השגור — מליון שבצרפת,

(1) "ספר לבן" ("WHITE PAPER") הוא הכינוי המקובל להודעות-יסוד וגילויי-דעת של הממשלה הבריטית, המגלים או מפרשים את מדיניותה בענין זה או אחר, כאן הכונה, כמובן, ל"הודעה בענייני הגנה", בה דן מאמר זה. — המערך

מקורטרה שבבלגיה, או מקנרברי שבאנגליה) לא יהיה ביכולתן להתגייס, להצטייד ולהתארגן תוך ימים ספורים. הזמן — הוא הגורם החיוני, במלחמה, החדישה די בימים אחדים בשביל שצבא ממוכן-בתכלית יעבור על פני מרחקים גדולים מאוד, באם ההתנגדות בה הוא נתקל אינה אלא חלשה ובלתי-ירצופה. באם התנגדות זו לא תתימן מיד על-ידי הפרטנציאל העצום המיוצג ע"י "ה"א.א.א.", כי אז המערכה הראשונה — המכרעת — אפשר מאוד ותהיה מערכה שהפסדנו בה.

אולם מה מעמדן כיום של דיביזיות-עתודה יקרות-ערך אלו, במסגרת אותו סוג של "מלחמה-גלובאלית" אשר ראשי-המטות של שלושת השירותים-הלוחמים הבריטיים מעלים את דמותה בעיני-רוחם? התשובה הקצרה היא: כי הטובות שבדיביזיות-העתודה שבאירופה כיום, והכשרות-לקרב שבהן, הן הדיביזיות של הצבא-הטריטוריאלי הבריטי; וכי הטובות, והכשרות-לקרב, שבדיביזיות טריטוריי-אליות אלו היו בזקקות לשלושה חודשי אימון אינטנסיבי, לאחר הגיוס הכללי, בטרם תוכלנה לשתף עצמן שיתוף-מועיל בשלב הראשון של פעולות האיבה.

זוהי בעיה בין-לאומית, אשר על ה"א.א.א.", ולא על הממשלה הבריטית, לפתרה — הגם שברור כי דוגמתה של בריטניה עשויה כיום להשפיע השפעה רבה באירופה המערבית, ואילו בבריטניה גופא — ברור הדבר כי דעת-הציבור נתפלגה לשתי מגמות.

מצד אחד, נראה כמזור הדבר שהממשלה מתכונת להוציא בשנת-הכספים 1954-55 20 מיליון ליש"ט על כוחות עתודה אשר אין ביכולתם למלא תעודתם-הראשה במלחמה. מן הצד השני, קיימת התנגדות להטלת עול נוסף על אזרחים-חיילים ואזרחים-אזרחים — על כל פנים, כל זמן שאינה נראית סכנה ודאית של מלחמה ¹, אומות דימוקרטיות מתקשות במידה בלתי-שכיחה להכריע בבירורות מסוג זה במידת-הגיון אנושית רגילה; והרי ההסכנות המלווה את כולן, משגשים עתה לבעית ארגון ההגנה-האזרחית, בימים אלה של חשש לפגיעות אטומיות ורקטיות, הרי אף היא — דוגמה מקבילה הנה לאותה חולשה עצמה. עתה ביטאו את עצמם הלורד אלכסנדר וחבריו לתפקיד בגילוי-לב רב מאוד. על מנת לאפשר קיום חיל-אוויר חזק, בתוך תחומיה של כלכלה לאומית בריאה, תהיה נטיה להקטנת ההוצאה לצבא-היבשה" — אומרת ההודעה — ו"מספרן של עוצבות-הקו-הראשון, שבצבא-הפעיל, יופחת במקצת". אכן, כשמספרן של העוצבות הפועלות פוחת, גובר תוקפה של התביעה לעוצבות-עתודה רבות יותר, וטובות יותר, — ונראה כי אין לסתרה.

ברור, כי יש הכרח בבחינה-מחדש — ומן-היסוד — לגבי תפקידם של כוחות העתודה, חשיבותם עתה אפילו גברה לעומת העבר; כי הן בשלב ה"הלם" של מלחמה-גלובאלית, והן בשלב "חוטי-השדרה השבורים" שלה, נועדו כוחות אלה

(1) כשהמדובר ב"עול" הכונה היא לאותה חוספת של זמן-אימונים המתקיימים מדי-שנה אשר רק באמצעותה ניתן לעשות את כוחות-העתודה למוכנים מידית-יותר לפעולה עם פרוץ מלחמה.

למילוי תפקידים מכריעים. את התפקידים הללו צריך להסביר הסברה שלמה וברורה — וביחוד לאותו מתנדב-שירות לאומי בצבא-הטריטוריאלי, או ברזרב-החירום של חיל "הצבא", אשר הכרחי כי ישוכנעו, באיזה דרך שהיא, להאריך את התחייבות-השירות אל מעבר של שלוש השנים שהחוק מחייב אותן לאחר הסתיים שירותם בצבא הפעיל; וכן הכרחי כי ישוכנעו לקבל על עצמם מעמד-של סמכות (1).

הרושם הנו כי מעתה ואילך יהיו בממוצע שני סוגים של עוצבות ויחידות טריטוריאליות. התכנית לצידוד-מחדש של הצבא-הרזרבי "תרכוז באותן עוצבות אשר תהיינה הראשונות לגיוס וליציאה-לקרב". פרט לאותו מיעוט קטן אשר כבר ידעו — או שיערו — זאת מקודם, הוסתרה עד כה הבחנה זו מן הקהל. זוהי הבחנה נבונה.

אולם אין טעם ותכלית בכך כי יינתנו, תמורת הוצאה כספית גדולה, לארבע או חמש דיביזיות-עתודה הצידוד והרכב החדשים ביותר, אלא אם כן (באם ננקוט את נוסחתו של גנרל גרינר) אפשר יהיה לדיביזיות אלו "להתגייס, להצטייד ולהתארגן" למועד, למערכה המכרעת. דומה כי הממשלה גמרה-אומר, בין שתצמצם מכך טובה או רעה, כי אין היא יכולה לדרוש יותר מאנשי הצבא-הטריטוריאלי מכפי שהיא דורשת עתה. העובדה היא, כי האימוץ הפך עתה מקצת פחות אינטסיבי, וכי המחנה-השנתי בן 15 היום נתקבל בתורת מכסי מים. מכך נובע כי את הדיביזיות האלו — בעלות העדיפות הגבוהה-יותר — יהיה הכרח לגייס לא מספר ימים, או לכל היותר שבועות, לפני פרוץ מלחמה, כאשר בעבר, כי אם לפחות שלוש חודשים לפני כך.

תהיינה כרוכות בכך בעיות החורגות מתחום אותו נסיון העומד לרשותם של אנשי-מדינה ומצביאים בריטיים. לפי החוק הקיים אפשר לקרוא להתייבבותו של רזרב-הצבא-הסדיר ע"י הכרזה מלכותית (דהיינו, החלטת הממשלה), בכל מקרה של סכנה לאומית הנראית כקרובה או של מצב-חירום רחב-ממדים; לאנשי הצבא-הטריטוריאלי אפשר לקרוא, לשירות קבוע בכל חלק שהוא של העולם, משנקרא-אל-השירות רזרב-הצבא-הסדיר; ולשירות קבוע בתוך הממלכה-המאוחדת — "במקרה של התקפת-בפועל או חשש להתקפה על הממלכה-המאוחדת".

ניתן לראות מראש קשם חמורים באם לא יטפלו עתה בבעיה זו באומץ וללא התעלמות. יש לשער, כי מטות-המודיעין שב"מפקדה-העליונה לכוחות הברית באירופה", ובמקומות אחרים, סבורים שיוכלו לקבל מידת-מה של אזהרה לגבי כל תהליך של צבירת כוחות סובייטיים בהיקף גדול, בסמוך לגבול הארצות שעליהן חייבת מפקדה זו להגן. אולם תהליך צבירה מעין זה ודאי שיהא הדרגי, ומוסוה היטב. האם

(1) הכונה כאן — להיסוס בקבלת מעמד מש"קים (או אף קצינים) בהיות ומעמד זה תובע הקדשת זמן נוסף ומהות עול מוגבר. זוהי בעיה המשותפת לרוב צבאות-מיליציה וכוחות-עתודה — אלא שבלי פתרונה אין להם קיום.

אמנם אפשרי, בפועל, לקבל אזהרה כה מוקדמת, שלושה חודשים מראש? והאם תסמוכנה הממשלות על ראשי המודיעין-הצבאי שלהן במידה מספקת עד כדי עריכת גיוס-חלקי מבעוד מועד? נתאר-נא לעצמנו כי הזדמנות ראשונה כזו נתגלתה כאועקת-שוא: — האם יסתכנו אז המיניסטרים בחזרה-על-כך, כעבור שישה חודשים? אכן, זוהי שאלה אשר הפרלמנט עשוי לבחנה בחינה מועילה. אין בנמצא לא מנגנון, ולא תקדים, לגיוס-ברירה (דהיינו, של חלק בלבד מכוחות העתודה אשר לרשות האומה) בכוחה של הודעה פתאומית. אכן, גם המושג של "מלחמה כשחוט-השדרה של הנלחמים שבורים" — אף הוא מושג חדש הנו.

גיוסן של אותן עוצבות-עתודה, אשר להן נקבעה עדיפות פחותה, ודאי שיהיה דחוף פחות. אולם תפקידן עשוי להיות חשוב במידה שאין למעלה הימנה. בהיותן פוזרות מבחינה גיאוגרפית ברחבי המדינה, יש לשער כי ודאי תדלוגנה עליהן פגיעותיה הקשות ביותר של ההפצצה הפותחת, "שוברת-חוט-השדרה", והן תצאנה משלב זה כשמערכת-הקשר וארגון-השליטה שלהן עודם שלמים בעיקרם. אזי עלולות עתודות-הקו-השני הללו ליהפך, כמעט בן-לילה, ל"קו הראשון" של הצבא הפעיל כשרובצות עליהן לא רק אחריות צבאית אלא אף אחריות אזרחית כבדה (בהיות וענייני האזרחים וחיהם יהיו ודאי זקוקים לארגון-מחדש על-ידי שלד זה של סמכות ויכולת אשר ישאר קיים אף לאחר ההפצצה המכריעה — המתרגם). לו היו ראש-הממשלה, ובחירי חבריה, מצביעים על כל אלה במלים פשוטות וברורות לאנשי הצבא הטריטוריאלי כי אז אפשר והיה בכך משום תרומה גדולה לשיפור רמת-רוחם. כן היה הדבר מוכיר למעבידיהם של אנשים אלה, ולאומה בכללה, כי חשיבותו של צבא העתודה גדל עתה וגבר עד לאין-הכפר. "עלינו להניח", אומר הספר-הלבן, "כי כלי-נשק אטומיים יופעלו על-ידי שני הצדדים". ניתן לשער כי אין זו אלא אתחלה של סקירה-ובדיקה מחדש, מן-השורש, של כל סוגית הכוחות-הסדירים והכוחות-הרזרביים — כאן בריטניה וכן במרחבי "א.א.א" כולו.

מחברים ומקורות/סוף מעמ' 2

פשיטה מן השמים מאת קפ' ב. א. סויאר

כל כלי מלחמה חדש — יהא זה כלי-נשק ויהא זה כלי-נוע — מצריך דרכי-פעולה טקטיים חדשים אשר יתאימו לניצול האפשרויות הגלומות בו. כלי-טיס — אף הוא "כלי-נוע" לפי ההגדרה הנ"ל, קפ' סויאר מנסה לברר, ולהסדיר לסוגיהם, את דרכי השימוש האפשריים בגלגול החדש של כלי-טיס — ההליקופטר, המתחיל חודר לא רק לתחום ההובלה הצבאית אלא אף לתחום הטקטי המובהק. ועיקר השימוש הנראה לו — פשיטות, "הסתננות" עמוקה לעורף היריב.

קפ' סויאר, מעובדי "מחלקת פרסומי-האימון של בית-הספר לחיל-הרגלים" האמריקאי, נתנסה במציאות-החזית כמפקד מחלקה ופולגה בזירת קוריאה. גם מאמר זה שאוב מ"רבעון בית-הספר לחיל-הרגלים".

מדף ספרים

כדלי

- 3) SHAW, JAMES : THE MARCH OUT, HART-DAVIS, LONDON, 1953, 205 p., 12 s. 6 d.

סיכום מבצעי ה"צנדיטים" בבורמה, 1945.

- 4) SMALL ARMS OF THE WORLD, ED. BY W.H.B. SMITH, MILITARY PUBLISHING CO., HARRISBURG, REVISED 1953, 499 p., 56 s.

מהדורה מתוקנת של ספר-שמוש אמריקאי מפורסם המתאר, בלוחי מאות תמונות ותרשימים, את כלי הנשק הקל בהם מצוידים צבאות העולם. חיוני לכל המתעניין בכלי נשק מבחינה מקצועית, ומרתק גם לחובב.

- 5) SOVIET MILITARY ORGANIZATION. BOOK DEPARTMENT, ARMED FORCES INFORMATION SCHOOL, FORT SLOCUM, N.Y., 64 p., 05 CENTS.

סיכום מבנהו של הצבא הסובייטי, מבוסס על לקט מתוך פרסומים צבאיים אמריקאיים.

- 6) WATSON, MARK S. : CHIEF OF STAFF-PREWAR PLANS AND PREPARATIONS, U.S. GOVERNMENT PRINTING OFFICE, WASHINGTON, 551 p., \$ 3.75.

תולדות משרדו של ראש-המטה של צבא ארה"ב, בתקופת ההכנה שלפני התערבות ארה"ב במלחמת העולם השנייה.

אוויר

- 1) JANE'S ALL THE WORLD'S AIRCRAFT, 1953—54, ED. LEONARD BRIDGMAN, SAMPSON LOW, LONDON, 1953, PROFUSELY ILLUSTRATED, 84 s.

המהדורה האחרונה של השנתון האנגלי המפורסם המשמש מקור לא-אכזב לכל הזקוק לידעיות ופרטים על מטוסי-העולם, צבאיים כאורחיים, ומנועיהם.

- 2) LINDBERGH, COL. CHARLES A. : THE SPIRIT OF ST. LOUIS, MURRAY, LONDON, 1953, 530 p., 21 s.

האוטוביוגרפיה של הטייס הראשון שעבר את האוקיאנוס האטלנטי ממערב למזרח. (1927) כשהוא טס יחיד במטוס חד-מונעי, מרחק של 3600 מיל ב-33 שעות וחצי.

- 3) PACK, CDR. S.W.C. : WEATHER FORECASTING, LONGMANS, LONDON, 192 p., 25 s.

ספר למוד לקציני האוויר והצי המתמחים במטריאולוגיה, לחובבים, וכתב בכונה בשפה הפשוטה והעממית ביותר. הספר כולל את הקודים הבין-לאומיים למטריאולוגיה, ואת הסימונים המוסכמים בשטח זה אשר הוכנסו לשמוש לפני שנים מספר.

ים

- 1) COTTER, G.H. : THE ELEMENTS OF NAVIGATION, PITMAN, LONDON, ספר שמושי ללימוד תורת הניווט. כולל תרגילים, שאלות, ופתרונותיהן לתועלת הקורא.

- 2) DUNN, LAURENCE : SHIP RECOGNITION-WARSHIPS, ADLARD COLES, SOUTHAMPTON, 1953, 12 s. 6 d.

מדריך לזיהוי אניות מלחמה. חשוב לכל קצין ימי. מדריך מקביל לאניות סוחר הוזכר במדף הספרים של "צקלון" מס' 4.

- 3) KERR, L.J. : ADVENTURES OF MERCHANTMEN IN THE SECOND WORLD WAR, HARRAP, LONDON, 1953, 256 p., 12 s. 6 d.

תאור מבצעייהן של אניות-הסוחר החמושות אשר הפליגו תחת הדגל הבריטי במלחמת העולם השנייה.

- 1) CARR, H. G. : FLAGS OF THE WORLD, WARNE & CO., LONDON, 1953, 209P., 42S.

דגלי העמים ופרטים אודותיהם.

- 2) DE CHAIR, S. : NAPOLEON'S MEMOIRS, HARPER BROS, N.Y., 605 p. I 11., \$ 7.50.

זכרונותיו של נפוליון ערוכים ע"י סופר ומדיואי צעיר אשר שרת במלחמה האחרונה והתפרסם ע"י ספריו "שטיח-הזהב", ו"סהר-הכסף".

- 3) EDWARDS, MAJOR T. J. : MASCOTS AND PETS OF THE SERVICES, GALE & POLDEN, ALDERSHOT, 1953, 201 p., 15 s.

מיור אדורדס הוא סופר והסטוריון צבאי פורה. בספרו האחרון הוא סוקר מבחינה הסטורית את אחת מתכונותיהן הגלגלות ביותר של המלחים והחיילים האנגלים בכל התקופות, דהיינו : אמוצן של חיות (ועופות ?) שונות ומשונות ע"י יחידות צבאיות. חיות אלו, תישיש, כלבים, חמורים, ואפילו אריות, משמשות כסמלי יחידותיהן ואפילו משתתפות אתן בקרב. — ספר הסטוריה צבאי בלתי רגיל, מענין ביחוד את אותם צבאות אשר המסורת החביבה של אמוצן חיות לא ידועה בהם.

- 4) HOLLAND, W.L. : ASIAN NATIONALISM AND THE WEST, MACMILLAN, N.Y., 1953, 449 p., \$ 5.00.

סקירת הלאומנות האסיתית בת ימינו, והיחסים ההדדיים בינה לבין המערב, מנקודת מבט אמריקאית.

- 5) HOETTL, W. : THE SECRET FRONT, WEIDENFELD & NICHOLSON, LONDON, 1953, 335 p., 21 s.

תאור גרמני של שרות המודיעין המדיני של הנאצים.

- 6) LAMB, H. : SULEIMAN THE MAGNIFICENT, DOUBLEDAY, N.Y., 370 p., \$ 5.00.

ביוגרפיה של סולימן המפואר, (1496—1566), גדול השולטנים העות'ומניים, ומעצב האימפריה התורכית אשר החזיקה מעמד כ-400 שנה. פרי עטו של הביוגרף הידוע אשר התפרסם בספריו על אלכסנדר הגדול וגיגיס חאן.

יבשה

- 1) DUFF, MAJ.-GEN. A. O. : SWORD AND PEN, GALE & POLDEN, ALDERSHOT, 108 p., 7 s. 6 d.

סדרה של עשרה חבורים על הבעיות המנהלתיות המכבידות על הצבאות בני זמנינו. המחבר שמש כמ"מ לאפסנאי הראשי של הצבא הבריטי במיניסטריון המלחמה בלונדון, וקצין מגלה ראשי של פלד-מרשל אלכסנדר במסע-איטליה.

- 2) FORMAN, S. : WEST POINT, COLUMBIA UNIVERSITY PRESS, N.Y., 255 p. \$ 3.75.

תאור והסטוריה של בית הספר המפורסם לקציני צבא ארצות הברית.

ס"ג 12

לכבוד

מ/36183

גולדנברג דן

רח" לאגרדיה 37

יד אליהו

סל-אזור

